

РЕЙТИНГ УКРАЇНСЬКИХ
ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ
ЗАКЛАДІВ ЗА РІВНЕМ
ЗАДОВОЛЕНОСТІ ОСВІТОЮ

думка роботодавців
та випускників
2011

СИСТЕМ
КЕПІТАЛ
МЕНЕДЖМЕНТ

Цей звіт містить результати проекту «Рейтинг ВНЗ «Компас–2011», який було ініційовано і профінансовано компанією «Систем Кепітал Менеджмент» за сприяння Благодійного фонду Ріната Ахметова «Розвиток України».

Рейтинг ВНЗ «Компас–2011» підготовлено в межах реалізації програми «Сучасна освіта», яка є невід’ємною частиною корпоративної соціальної відповідальності компанії «Систем Кепітал Менеджмент».

Цьогорічний «Рейтинг ВНЗ «Компас» виходить у четверте. За час свого існування він здобув схвальну оцінку міжнародних і вітчизняних експертів. За ці роки «Компас» став одним із найбільш авторитетних українських проектів з ранжування вищих навчальних закладів, на який звертають увагу головні цільові аудиторії цього проекту: абітурієнти та роботодавці. Окрім того, рейтинг цитують представники академічної спільноти, університетського та урядового менеджменту.

На міжнародному рівні «Компас» вперше було презентовано у 2009 році під час четвертої конференції міжнародної експертної групи з рейтингів (IREG, International Ranking Expert Group), що відбулася в Астані (Казахстан) у червні 2009 року. Також досвід «Компасу» презентувався в межах Першої Євразійської конференції з рейтингів у Москві (Росія) у листопаді 2009 року та міжнародного форуму Європейського фонду освіти (ETF) «Кооперація між бізнесом та освітою» у грудні 2009 року в Брюсселі (Бельгія).

Окрім цього, команда проекту «Рейтинг ВНЗ «Компас» регулярно бере участь у міжнародних заходах, які стосуються рейтингування університетів, на кшталт міжнародної конференції університетів світового класу або конференцій міжнародної експертної групи з рейтингів (IREG).

Партнери і подяки:

Керівництво проекту висловлює вдячність усім учасникам дослідження, особливо адміністрації тих вищих навчальних закладів, які сприяли дослідженню і погодилися надати інформацію про випускників ВНЗ, представникам компаній-роботодавців, які взяли участь в опитуванні. Ми також хочемо висловити подяку усім організаціям та установам, які брали участь у реалізації проекту, зокрема, інформаційно-аналітичному центру «БЕСТ» та Національній академії педагогічних наук України за надану методологічну допомогу.

Автори:

Андрій Кашин, координатор проектів, Київський міжнародний інститут соціології;
Юлія Сахно, аналітик, Київський міжнародний інститут соціології;
Сергій Курбатов, к.ф.н., Національна академія педагогічних наук України.

Координатори проекту:

Від компанії «Систем Кепітал Менеджмент» – Наталя Гнилицька, менеджер з проектів.
Від Київського міжнародного інституту соціології – Андрій Кашин, координатор проектів.

ЗМІСТ

Стислий огляд дослідження та його основних результатів.....	5
Вступ. Університетська освіта в сучасних умовах	8
Розділ 1. Міжнародні та вітчизняні університетські рейтинги: останні результати та новації.....	22
1.1. Міжнародні університетські рейтинги та подібні проекти.....	22
1.2. Огляд основних українських університетських рейтингів у 2010–2011 роках.....	45
Розділ 2. Методологія дослідження рейтингу ВНЗ України «Компас-2011».....	58
2.1. Відбір ВНЗ для участі у рейтингу	58
2.2. Методологія збору даних	59
2.3. Методологія формування рейтингу ВНЗ.....	61
Розділ 3. Загальний рейтинг вищих навчальних закладів України «Компас-2011».....	65
3.1. П'ятірка найкращих ВНЗ України	65
Розділ 4. Рейтинг вищих навчальних закладів України за напрямками підготовки.....	76
4.1. Рейтинг ВНЗ за підготовкою фахівців бізнес-економічних спеціальностей.....	76
4.2. Рейтинг ВНЗ за підготовкою фахівців юридичних спеціальностей.....	78
4.3. Рейтинг ВНЗ за підготовкою фахівців інженерно-технічних спеціальностей.....	79
4.4. Рейтинг ВНЗ за підготовкою фахівців з інформаційних технологій	80
4.5. Рейтинг ВНЗ за підготовкою фахівців з архітектурно-будівельних спеціальностей	81
Розділ 5. Регіональні рейтинги вищих навчальних закладів України.....	82
5.1. Західний регіон	82
5.2. Центральний регіон.....	84
5.3. Південний регіон	85
5.4. Східний регіон	86
Додатки	88
1. Загальний рейтинг ВНЗ України.....	88
2. Бізнес-економічні спеціальності	102
3. Юридичні спеціальності	112
4. Інженерно-технічні спеціальності	116
5. IT-спеціальності.....	121
6. Архітектурно-будівельні спеціальності.....	126
7. Регіональний рейтинг - захід	128
8. Регіональний рейтинг - центр	131
9. Регіональний рейтинг - південь	134
10. Регіональний рейтинг - схід	140
Література.....	143

Стислий огляд дослідження та його основних результатів

Цей звіт містить результати проекту «Рейтинг ВНЗ України «Компас–2011», який було ініційовано і профінансовано компанією «Систем Кепітал Менеджмент» за сприяння Фонду Ріната Ахметова «Розвиток України». Проект спрямовано на розв'язання такої актуальної проблеми для української системи вищої освіти, як брак інформації стосовно об'єктивної оцінки її ефективності з позиції безпосередніх споживачів (абітурієнтів, батьків, студентів і випускників), громадськості і потенційних інвесторів-роботодавців.

У межах проекту підготовлено рейтинг ВНЗ, що відображає уподобання й задоволеність освітою з боку випускників і роботодавців. Його учасниками є ВНЗ III–IV рівня акредитації, незалежно від своєї організаційно-правової форми, що здійснюють підготовку бакалаврів, спеціалістів і магістрів з п'яти напрямків спеціалізації: бізнес-економічні спеціальності, правознавство, інженерно-технічні спеціальності, інформаційні технології (IT), архітектурно-будівельні спеціальності.

Методологічна довідка (опис дослідження)

Польовий етап дослідження «Рейтинг ВНЗ України «Компас» проводився у січні – березні 2011 року із застосуванням методів особистого і телефонного інтерв'ю, опитування за допомогою електронної пошти та онлайн-опитування.

Така дослідницька методологія була обрана з огляду на те, щоб досягнути якомога більше випускників різних ВНЗ та важкодосяжних респондентів (роботодавців, експертів).

Відповідно до мети дослідження його методологія передбачала дослідження таких цільових аудиторій:

- Представників компаній-роботодавців.
- Експертів.
- Випускників ВНЗ, що беруть участь у рейтингу.

Всеукраїнське опитування представників компаній-роботодавців: Опитування проводилося методом особистого інтерв'ю за місцем роботи респондента. У компаніях потенційними респондентами були

керівники відділів кадрів та HR-відділів (менеджери з персоналу), а також керівники компаній. У перебігу польового етапу дослідження було опитано представників 964 компаній.

Опитування експертів: В опитуванні експертів брали участь представники провідних компаній, які до своєї діяльності постійно залучають фахівців певних напрямків спеціалізації, без яких діяльність цих компаній неможлива (наприклад, будівельна компанія не може функціонувати без фахівців з будівництва, архітекторів). Опитування проводилося методом онлайн-опитування і, частково, методом опитування за допомогою електронної пошти та особистого інтерв'ю за місцем роботи респондента. Для проведення онлайн-опитування використовувався сайт SurveyMonkey.com. У компаніях потенційними респондентами були керівники відділів кадрів та HR-відділів (менеджери з персоналу), а також керівники компаній. Всього у перебігу польового етапу дослідження було опитано представників 344 компаній.

Опитування випускників ВНЗ 2005–2010 рр.: Опитування проводилося методом особистого та телефонного інтерв'ю. Для проведення особистого опитування використовувалася мережа інтерв'юерів КМІС. У результаті реалізації цього компонента дослідження було опитано 1182 випускників із 233 ВНЗ.

Головні результати дослідження

1) Загальний рейтинг вищих навчальних закладів України

У загальному рейтингу було оцінено 234 вищі навчальні заклади. За результатами цього річного рейтингу ВНЗ, до п'ятірки найсильніших увійшло 7 вищих навчальних закладів. П'ять із них розташовані в Києві, по одному — в Донецьку і Львові.

Перше місце у рейтингу зберіг Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут» (87 балів).

На **другому місці** другий рік поспіль — Київський національний університет імені Тараса Шевченка (81 бал).

Третє місце рейтингу — за Київським національним економічним університетом імені Вадима Гетьмана (53 бали).

Стислий огляд дослідження та його основних результатів

- інформаційних технологій (103 ВНЗ);
- архітектурно-будівельних спеціальностей (36 ВНЗ).

Лідери рейтингу ВНЗ за підготовкою фахівців бізнес-економічних спеціальностей

За результатами проведених опитувань, перше місце за підготовкою фахівців бізнес-економічних спеціальностей отримав Київський національний університет ім. Тараса Шевченка (90 балів).

Лідер рейтингу ВНЗ за підготовкою фахівців юридичних спеціальностей

За підготовкою фахівців юридичних спеціальностей, найсильніші позиції в Україні, як і раніше, має Національна юридична академія ім. Ярослава Мудрого (90 балів), яка однаково високо оцінюється і випускниками, і роботодавцями.

Лідер рейтингу ВНЗ за підготовкою фахівців інженерно-технічних спеціальностей

Перше місце за підготовкою фахівців інженерно-технічних спеціальностей третій рік поспіль впевнено тримає Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут» (86 балів).

Лідер рейтингу ВНЗ за підготовкою фахівців з інформаційних технологій

За підготовкою фахівців з інформаційних технологій першу позицію рейтингу впевнено тримає Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут» (100 балів), який за цим напрямком найвище оцінюється як роботодавцями, так і випускниками.

Лідер рейтингу ВНЗ за підготовкою фахівців з архітектурно-будівельних спеціальностей

За підготовкою фахівців архітектурно-будівельних спеціальностей перше місце за оцінками усіх груп респондентів має Київський національний університет будівництва і архітектури (100 балів).

3) *Регіональні рейтинги вищих навчальних закладів України*
Географічне розташування вищого навчального закладу може віді-

На **четвертому місці**, із незначним відривом від третьої сходинки, — Національний університет «Києво-Могилянська академія» (46 балів) і Київський національний університет будівництва і архітектури (45 балів).

П'яту сходинку рейтингу розділили Національний університет «Львівська політехніка» (41 бал) і Донецький національний технічний університет (40 балів).

2) Рейтинг вищих навчальних закладів України за напрямками підготовки

Для визначення найсильніших ВНЗ із підготовки фахівців окремих спеціальностей було складено окремі рейтинги ВНЗ за напрямками підготовки:

- бізнес-економічних спеціальностей (198 ВНЗ);
- юридичних спеціальностей (90 ВНЗ);
- інженерно-технічних спеціальностей (110 ВНЗ);

Стислий огляд дослідження та його основних результатів

гравати вагому роль як для абітурієнтів при виборі місця навчання, так і для роботодавців при побудові системи співпраці з ВНЗ. З огляду на це, було складено окремі рейтинги вищих навчальних закладів для різних регіонів.

Загалом у рейтингу було представлено:

- 43 ВНЗ Західного регіону;
- 82 ВНЗ Центрального регіону;
- 62 ВНЗ Південного регіону;
- 47 ВНЗ Східного регіону.

ЗАХІДНИЙ РЕГІОН: Волинська, Закарпатська, Івано-Франківська, Львівська, Рівненська, Тернопільська, Хмельницька, Чернівецька області.

Основним освітнім центром Західного регіону є Львів: саме там розташовані два найсильніші ВНЗ регіону — Національний університет «Львівська політехніка» (перше місце у регіональному рейтингу і п'яте — в загальнонаціональному) і Львівський національний університет імені Івана Франка (друге місце у регіональному рейтингу і шосте — в загальнонаціональному).

ЦЕНТРАЛЬНИЙ РЕГІОН: м. Київ, Київська, Вінницька, Житомирська, Кіровоградська, Полтавська, Сумська, Черкаська, Чернігівська області.

У Центральному регіоні наявні найкращі можливості для отримання якісної освіти, хоча вони зосереджуються майже виключно в Києві. У центральному регіоні (переважно у Києві) зосереджена найбільша кількість вищих навчальних закладів (82 у рейтингу); у Києві розташовано 5 із 7 найкращих на загальнонаціональному рівні ВНЗ. Перелік найсильніших ВНЗ регіону практично дублює рейтинг найкращих ВНЗ у масштабах країни: перше місце має НТУУ «КПІ», друге — КНУ ім. Т.Шевченка, далі ідуть КНЕУ ім. Вадима Гетьмана, НАУКМА і КНУБА.

ПІВДЕННИЙ РЕГІОН: АР Крим, Дніпропетровська, Запорізька, Миколаївська, Одеська, Херсонська області.

Найкращим ВНЗ Південного регіону може вважатися Національний гірничий університет України (Дніпропетровськ; перше місце в регіональному рейтингу і шосте — в загальнонаціональному). Друге місце серед вищих навчальних закладів Південного регіону ділять Дніпропетровський національний університет і Одеський національний політехнічний університет. Третє — Державний вищий навчальний заклад «Український державний хіміко-технологічний університет», Одеський державний економічний університет і Національна металургійна академія України.

СХІДНИЙ РЕГІОН: Донецька, Луганська, Харківська області.

Серед ВНЗ Східного регіону перше місце має Донецький національний технічний університет (Донецьк), який на загальнонаціональному рівні посідає п'яте місце.

Друге місце серед ВНЗ Східного регіону має Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», третє — Національна юридична академія України імені Ярослава Мудрого.

Вступ. Університетська освіта в сучасних умовах

Основні моделі університету XXI сторіччя

У XXI столітті система університетської освіти зазнає радикальних та фундаментальних змін. Ці зміни обумовлені змінами економічної, соціальної, політичної, культурної та інших систем суспільства. Те, що настає принципово нова епоха, соціальні мислителі помітили ще в 60-х–70-х роках минулого сторіччя. Зокрема, Деніел Белл ідентифікує перехід передових країн світу до постіндустріального суспільства, основу якого складає економіка послуг і виробництво нових технологій, Алвін Тоффлер пише про «футурошок» і початок «третьої хвилі», Ліотар проголошує початок епохи постмодерну та відповідний крах метанарацій, які визначали соціально-політичне та культурне життя попередньої доби, Жан Бодріяр проголошує початок ери симуляції та перехід до домінування вторинного, штучного існування.

Деніел Белл у 1967 році таким чином характеризує нове, постіндустріальне суспільство: «Це суспільство, в економіці якого відбулася зміна пріоритету від виробництва товарів до надання послуг, проведення досліджень, організації системи освіти та підвищення якості життя; в якому клас технічних спеціалістів став домінуючою професійною групою, а запровадження нововведень дедалі більше залежить від досягнень теоретичного знання. Постіндустріальне суспільство передбачає виникнення інтелектуального класу, представники якого на політичному рівні виступають як консультанти, експерти або технократи» [1, 102]. До речі, популярну в сучасній західній соціологічній думці концепцію «творчого класу», запропоновану професором університету Торонто Річардом Флорідою в 2002 році, дуже легко «вивести» з останнього положення Деніела Белла. Річард Флоріда вважає представниками креативного класу всіх, чия робота полягає у створенні «насичених сенсом нових форм». Сюди він відносить науковців, інженерів, університетських професорів, архітекторів, поетів, тобто «усіх тих, чия економічна функція полягає в створенні нових ідей, нових технологій та (або) творчого змісту». Загальна чисельність представників творчого класу на американському ринку праці, на думку Річарда Флоріди, складає приблизно 30% або 38,3 млн. осіб [2]. «Успішних будівників нового майбутнього правильніше було б визначити як «амбітний креативний клас» — «*homo creativus*». «Створення» таких людей — їх виховання,

навчання, просування на ефективні позиції в соціально-політичній структурі — стає конче актуальним завданням для всіх країн, які претендують на лідерство у сучасному світі» — коментує професора Флоріду російський дослідник Андрій Окара [3, 41].

Наприкінці XX сторіччя процес пошуку назви сучасного стану цивілізації приходить до того, що значна кількість дослідників погоджується, що центральною галуззю виробництва, навколо якої конструються соціальні, політичні та культурні конструкти сучасності, стає виробництво, поширення та практичне застосування знання. Звідси терміни, якими прийнято називати сучасне суспільство у західному академічному дискурсі: суспільство знань або суспільство навчання. Сам термін «суспільство знань» («*knowledge society*») вперше використовує в 1966 році Роберт Лейн [4]. Пізніше до цього терміна звертаються такі знакові постаті соціальної думки, як Амітай Етціоні, Пітер Друкер і сам Деніел Белл. Вже в 90-х роках концепт «суспільство знань» розробляють Ніко Штер та Мануель Кастельс [5, 267].

Вступ. Університетська освіта в сучасних умовах

Роль знання набуває на етапі постіндустріального розвитку суспільства фундаментального функціонального значення. Цей момент вдало формулює російський професор Геннадій Ашин: «Знання — це інтелектуальний капітал, який відрізняється від природних, трудових, грошових ресурсів тим, що передаючи (або продаючи) його, сам творець не втрачає цю інформацію; він розвиває та нарощує цей інтелектуальний капітал» [7, 9]. І далі: «У традиційному суспільстві домінувала «еліта крові», в індустріальному — еліта багатства, в постіндустріальному суспільстві ці еліти витісняє еліта знання» [7, 18].

Саме на цьому етапі знання перетворюються на принципово незавершені технології формування майбутнього, фактично замикаючи на собі як економічну, так і соціальну систему постіндустріального суспільства. «Найважливішою новою якістю в суспільстві навчання стала здатність вчитися тому, як вчитися («*to learn how to learn*»)), — наголошують Джусі Валімаа та Девід Хоффман [5, 269]. На думку Філіпа Альтбаха, процеси, пов'язані з глобалізацією, в сучасному світі трансформували не лише економіку та культуру, а й систему освіти: «Виникнення глобальної системи знань, у якій комунікація стає прозорою, а результати досліджень та інша інформація легко поширюються по всьому світу, використання англійської мови як головної світової мови наукового спілкування, експансія інформаційних технологій — це ключові фактори, що впливають на світову систему освіти» [6, 3]. Тобто, сучасна техніка та технології спрощують доступ до знання, забезпечують його вільну циркуляцію. Фактично, в цій галузі наразі сформовано глобальну макросистему, наслідки функціонування якої відчуваються вже зараз.

Професор Альтбах визначає і «ключові фактори змін» («*key engines of change*»), які університет як соціальна інституція зазнає в XXI сторіччі. Це масовий характер університетської освіти в більшості країн світу; вплив на освіту інформаційних і комунікаційних технологій; дебати навколо того, чи є університетська освіта приватним або ж суспільним благом; поява глобальної економіки знань [6, 11]. Відповіддю системи вищої освіти на виклики сучасності стала поява і розвиток нових форм університетської діяльності, які більш адекватно відповідають реаліям сьогодення. Серед них особливе місце посідає дослідницький університет, який позиціонується не як властиве тра-

диційному університету місце трансляції існуючого знання, а як місце виробництва нового знання. Класифікація Карнегі в редакції 1994 року рекомендує ідентифікувати дослідницький університет на підставі таких критеріїв: 1) наявність повного комплексу бакалаврських програм; 2) особливий акцент для навчання на рівні докторантури (PhD); 3) пріоритет наукових досліджень; 4) отримання допомоги від держави у розмірі більше 40 млн. доларів на рік. Всього у 1994 році в США цим критеріям відповідали 59 університетів [18].

На думку одного з провідних сучасних експертів у галузі вищої освіти Джаміля Салмі [8], саме дослідницький університет є центром сучасної академічної системи та її найбільш престижним сегментом, що знаходить відображення у домінуванні цих закладів у світових університетських рейтингах. Дослідницькі університети виробляють нове знання, присуджують найвищі наукові ступені та залучають до роботи висококваліфікованих викладачів. Саме ці університети залучені до співпраці на глобальному рівні та відповідають найвищим світовим стандартам у цій галузі. Звідси — значні фінансові витрати на їх утримання. Так, розмір лише ендаумента (endowment) — добровільних пожертвуваль на потребу провідних західних університе-

Вступ. Університетська освіта в сучасних умовах

тів — просто вражаючий. У випадку Гарварду він у 2010 році склав 27,4 млрд. доларів [19], а Принстон отримав у тому ж році 14,4 млрд. доларів [9].

Філіп Альтбах вважає, що, оскільки дослідницькі університети готують еліту для своїх суспільств, їх потрібно сприймати окремо від інших закладів системи масової університетської освіти. Лише ці університети мають право називатися університетами світового класу і мати відповідний рівень автономії, академічних свобод і сталої фінансової підтримки з боку держави [6, 15]. До речі, ці заклади нагадують нам інститути системи академії наук і відповідних академій, які Україна «успадкувала» від колишнього СРСР. Тож коли порушується питання про об'єднання академічних установ з освітніми, у нас виникає цілком логічне запитання: «Чи варто руйнувати те, що формально відповідає сучасним світовим стандартам в академічній галузі?»

Своєрідним доповненням моделі дослідницького університету є підприємницький університет (enterprising university), зосереджений на ефективному менеджменті університету з метою його успішного позиціонування як центральної інституції економіки знань та

впливового гравця на ринку праці в національному та глобальному масштабах. На думку німецьких дослідників Пітера Вейнгарта та Сабіні Маасен, підприємницький університет може бути визначений завдяки чотирьом організаційним елементам: 1) реальному механізму оцінки організаційної діяльності; 2) тенденції до формулювання власних організаційних цілей; 3) працюючим процедурам і практикам реалізації цих цілей та 4) професійному університетському менеджменту [10]. Показово, що безпосередньо пов'язаний з підприємництвом маркетинговий аспект університетської діяльності оцінює новий рейтинг Таймс — один з найвпливовіших рейтингів світових університетів. Зокрема, серед його індикаторів — розмір прибутку від науково-дослідної діяльності в перерахунку на одного наукового співробітника [20].

Університет світового класу є свого роду інтегральною моделлю елітного вищого навчального та науково-дослідного закладу в глобальному освітньому просторі. Серед найбільш ґрунтовних праць, присвячених аналізу цієї моделі, слід зазначити нещодавно видану монографію одного з провідних сучасних експертів у галузі вищої освіти, координатора з питань вищої освіти Світового банку, доктора Джаміля Салмі «Виклики створення університетів світового класу» («The Challenge of Establishing World-Class Universities», 2009) [8], переклад російською мовою [11]. Теоретичним аспектам аналізу феномена університету світового класу присвячені роботи професора Колумбійського університету Генрі Левіна з колегами [12]. Інтерес викликають роздуми з приводу принципів побудови університету світового класу з боку представників університетського менеджменту, зокрема віце-канцлера Стеффордширського університету Крістін Кінг [13] та президента Університету Південного Уельсу Джона Ніланда [14]. Специфіка створення університету світового класу в Японії є предметом публікацій професора Університету Тохоку Акіюши Йонезава [15].

«Всі хочуть мати університет світового класу. Але проблема полягає в тому, що ніхто не може сказати, що являє собою цей університет та як його побудувати», — стверджував Філіп Альтбах у 2004 році у статті «Ціни та переваги університету світового класу» [16]. Радикально виправити подібний, безперечно неприпустимий у сучасну

Вступ. Університетська освіта в сучасних умовах

раціоналізовану епоху, стан спробував у 2009 році Джаміль Салмі. Формуючи робочу дефініцію університету світового класу, Джаміль Салмі приходить до такого визначення: «Переконливі результати діяльності найкращих освітніх інституцій, які полягають у високій якості знань випускників, здатності проводити найсучасніші дослідження та брати участь у трансфері технологій, по суті, можуть бути обумовлені трьома групами факторів: а) високою концентрацією талантів серед викладачів і студентів; б) значними фінансовими можливостями, які дозволяють створити ефективне освітнє середовище та проводити найсучасніші наукові дослідження й в) оптимальною управлінською моделлю, що включає в себе бачення стратегічної мети, інноваційні підходи та гнучкість, які дають можливість приймати рішення та оперативно здійснювати управлінську діяльність без бюрократичних затримок» [11, 7].

Тобто, університет світового класу виникає там, де перетинаються можливості для максимального залучення талановитих викладачів і студентів, значний фінансовий ресурс та ефективний університетський менеджмент. Конструювання цього «перехрестя» — це важка, кропітка, фінансово затратна справа, що потребує мобілізації значних інтелектуальних, фінансових та управлінських ресурсів.

Але альтернатива для відповідних інвестицій у цю справу — свідоме позиціонування певного національного проекту на, використовуючи термінологію Імануїла Валлерстайна, периферію цивілізаційного розвитку. Тим більше, що (і тут ми повністю погоджуємося з українським філософом Сергієм Кримським): «Насправді глобалізація не відміняє дію національного чинника історії. Йдеться лише про те, що в нашу епоху розвиток національних держав залежить від їхньої здатності до вироблення діянь загальнолюдського значення» [17, 283].

Джаміль Салмі ідентифікує три основні стратегії побудови університету світового класу, реалізація яких можлива, якщо це завдання стане загальнонаціональним пріоритетом. Перша стратегія — це модернізація кількох обраних університетів. З фінансового погляду цей варіант буде найдешевшим, але на рівні залучення талановитих викладачів і студентів і формування відповідної корпоративної культури та моделі управління тут виникають значні проблеми. Друга стратегія — це об'єднання вже наявних університетів у нові навчальні заклади. З фінансового погляду це — більш затратний варіант, але він надає більше можливостей для залучення талановитих викладачів і студентів, а також створення сучасної корпоративної культури та управлінської моделі. «Я не настільки багатий, щоб купувати дешеві речі», — проголошує відомий афоризм. Третя, найдорожча стратегія побудови університету світового класу — це створення нових університетів. Тут, у містичній точці «ab origine», виникає можливість зібрати команду найкращих викладачів, дослідників і студентів з усього світу, запровадити найсучаснішу управлінську модель та адекватну управлінську культуру. Загалом, були б гроші, а їх завжди не вистачає. Але чи варто заощаджувати на розвитковій освіті і науки?

Інноваційна спрямованість університетської діяльності в сучасних умовах

Драматичні цивілізаційні зміни визначають конфігурацію сучасності починаючи з 60-х років ХХ сторіччя. Помічений ще в 1970 році Алвіном Тофлером «футурошок», швидкий «наступ» майбутнього, створив своєрідне поле, в якому формується проєкт сучасності та шляхи його подальшого розвитку. Особливе місце, яке в цьому полі посідає освіта взагалі, й університетська освіта зокрема, не викли-

Вступ. Університетська освіта в сучасних умовах

кає жодних сумнівів, але формує певні парадокси, головний з яких має в основі протиріччя між:

- а) інституційною спрямованістю освіти на формування майбутнього, адже саме освіта значною мірою формує свідомість, систему цінностей та основи світорозуміння майбутніх поколінь; та
- б) обумовленою традицією орієнтацією на ретрансляцію вже наявного знання з відповідним консервативним, а часом навіть ультраконсервативним забарвленням.

Але в умовах суспільства знань остання тенденція виступає запорукою цивілізаційного відставання та різкого зниження конкурентоспроможності того чи іншого освітнього проекту в сучасному глобальному полі. Коли змінюється світ, відповідним чином змінюється й університетська освіта, точніше, саме вона повинна виступати каталізатором цих змін. Адже університет традиційно є місцем зберігання наявного та продукування нового знання. Саме інноваційні, «незавершені» знання визначають специфіку сучасного етапу історичного розвитку та, відповідно, визначають місію університету.

Однією з фундаментальних характеристик сучасної цивілізації є її інноваційний характер. «Аналізуючи інновації, ми відкриваємо один із основних механізмів вражаючих темпів науково-технічного прогресу в другій половині XX та на початку XXI ст. і відповідної зміни життя людини як на рівні повсякденних поведінкових практик, так і на рівні фундаментальних світоглядних парадигм. Дещо спрощено та узагальнено можна сказати, що інновація в сучасному світі є тотальною відкритістю новому — в технічному, технологічному, психологічному, соціальному та інших значеннях, а екзистенціальний імператив інноваційної людини — орієнтація на майбутнє як фундаментальну світоглядну цінність» [28, 275].

Якщо припустити, що формування другої, соціальної природи людини з відповідним типом знань завершується на індустріальному етапі розвитку суспільства, структурними одиницями якого виступають національні держави, то зараз відбувається активне творення третьої, віртуальної та технологічно орієнтованої природи людини, принципово націленої на майбутнє вже в масштабах глобальної планетарної ойкумени. Внаслідок цього процесу відбуваються гранді-

озні трансформації, зокрема, формується радикальне відчуження знання від природи природного — в цьому зв'язку варто згадати вчення французького філософа та соціолога Жана Бодріяра про симулякри, зокрема, симулякри другого та третього рівня («виробництво» та «симуляція» відповідно) [29].

«Не можна не помітити: сьогодні спостерігається нічим не прикриття тяжіння до віртуального та пов'язаних із ним технологій. І якщо віртуальне дійсно означає зникнення реальності, то воно, мабуть, і є поки погано усвідомленим, але сміливим специфічним вибором самого людства: людство вирішило клонувати власну тілесність та власне майно в іншому, відмінному від попереднього всесвіті, воно, по суті, наважилося зникнути як людський рід, щоб закарбувати себе у роді штучному, значно більш життєздатному та ефективному», — пише Жан Бодріяр у книзі «Паролі» [30, 31-32]. І далі: «Поле віртуального — це не що інше, як сфера цифрації, кодування, сфера, де різноманітні предмети вимірюються однією і тією ж мірою, в якості якої постає подвійність, комбінація нуля та одиниці» [30, 52].

Але ж, як помітив ще давньогрецький філософ Клеобул, міра є найважливішим за все — можливо, цю сакраментальну «міру» в наш

Вступ. Університетська освіта в сучасних умовах

час, нарешті, знайдено і код як основа знання стає фундаментом нової культурної (або посткультурної) реальності, в якій розгортається існування людини глобальної інформаційної доби? Людини, головною місією якої стає виробництво нового знання.

Формування глобального освітнього простору та виклики інтернаціоналізації

Активне формування глобального освітнього простору стало повсякденною реальністю XXI століття. Слідом за великим бізнесом і транснаціональними компаніями, які його репрезентують, у процес глобалізації активно включилася університетська освіта. Той факт, що властива епосі модерну модель університету (класичним прикладом якої є модель, запропонована Вільгельмом фон Гумбольдтом ще в XIX столітті, що розглядає університет крізь призму двох головних функцій: навчання та дослідження) повинна бути радикально реформована, аби адекватно відповідати вимогам сучасності, не викликає сумнівів.

Протягом останнього десятиліття в англійській літературі дискусія точилася навколо кількох концептуальних моделей університету в контексті сучасного суспільства знань, про які ми говорили у попе-

редньому розділі: це дослідницький університет, підприємницький університет та університет світового класу. Усі ці моделі розглядають інтернаціоналізацію як необхідний та важливий напрям діяльності університету в сучасних умовах.

Увагу рівню інтернаціоналізації приділяють і провідні міжнародні університетські рейтинги. Так, у започаткованому в 2010 року рейтингу «Таймс» інтернаціоналізація, поряд з оцінкою науково-дослідницької діяльності, оцінкою інституціональних характеристик університету і його економічної та інноваційної активності, є одним із п'яти критеріїв. Індикатори, за якими оцінюється цей критерій, — це співвідношення вітчизняних та іноземних студентів і співвідношення вітчизняних та іноземних викладачів. Загальна вага критерію інтернаціоналізації складає 5% загальної ваги цього рейтингу [20].

Присутній цей критерій і в одному з провідних вітчизняних університетських рейтингів «ТОП 200 Україна», який оцінює рівень інтернаціоналізації через кількість іноземних студентів, а також членство університетів у міжнародних асоціаціях університетів, у Великій хартії університетів, у Євразійській асоціації університетів, у мережі університетів Чорноморського регіону, в Міжнародній асоціації університетів [21]. Зведення інтернаціоналізації до формального членства в міжнародних організаціях, на нашу думку, має проблематичний характер. Зокрема, ми критикували це положення ще в 2007 році [22].

Підсумовуючи сказане, можна стверджувати, що інтернаціоналізація виступає сутнісною характеристикою сучасного університету, а її рівень відображає ефективність функціонування конкретного освітнього закладу та є необхідною умовою його конкурентоспроможності в глобальному освітньому просторі.

Процес інтернаціоналізації, його основні форми та можливі наслідки є предметом бурхливих дискусій у західній академічній літературі. Дискурс інтернаціоналізації, починаючи з 80-х років XX століття, поступово формується на основі досліджень у галузі «міжнародної освіти» («international education»), якою у порівняльній педагогіці традиційно позначали «академічні дисципліни, предметом яких є порівняльні дослідження різноманітних освітніх систем, що існують у світі» [23, 185].

Вступ. Університетська освіта в сучасних умовах

Як зазначає Хуго Хорта: «Протягом останніх десятиліть XX століття тема інтернаціоналізації постійно набувала ваги і дедалі більше привертала увагу дослідників та управлінців. Для вищої освіти, а точніше, для провідних національних університетів, орієнтованих на дослідницьку діяльність, швидкі зміни в освітньому середовищі означали необхідність дедалі активніше співпрацювати та конкурувати на глобальному рівні. Це, окрім інших наслідків, призвело до того, що в умовах глобальних освітніх перегонів їхнє незаперечне лідерство в межах власної освітньої системи значило менше, а часом значно менше, ніж раніше. Як наслідок, інтернаціоналізація вищої освіти та відповідних інституцій стала вирішальним стратегічним пріоритетом» [24, 387-388]. Згідно з визначенням, запропонованим ЮНЕСКО, «інтернаціоналізація є однією із форм, у яких вища освіта відповідає на можливості і проблеми глобалізації. Інтернаціоналізація охоплює багато питань, серед яких навчальні програми, процес викладання та навчання, дослідження, інституційні угоди, мобільність викладачів і студентів, різноманітні форми співробітництва та багато інших» [25, 6].

Тобто процес інтернаціоналізації містить певний суттєвий виклик системі національної вищої освіти та університетам як її головним

структурним елементам. Академічні ієрархії, які склалися і десятиліттями визначали університетське життя країни, стикаються з новими формами конкуренції, але вже в глобальному освітньому полі. І часом те, що вважалося якісним освітнім продуктом у національному контексті, виявляється неконкурентоспроможним у контексті світовому. Але чи не найгірше управлінське рішення в цій ситуації — ігнорування глобальних освітніх процесів. Своєрідна академічна інтроверсія, свідоме «відключення» власної освітньої установи від глобальних освітніх тенденцій і процесів веде до ізоляції, яка виштовхує на периферію цивілізаційного розвитку не лише освітню систему, а й суспільство загалом.

До того ж, як зауважує Хуго Хорта, «університети, які раніше за інших заявили про себе в глобальних освітніх перегонах, мають фору у цих змаганнях. Це відбувається тому, що вони належать до країн з домінуючою науковою системою, мають більше ресурсів для здобуття міжнародного визнання та активних дій у міжнародному просторі. Вони створюють певний бренд, і тому автоматично вважаються такими, що можуть називатися «університетами світового класу»» [24, 389]. Він також вважає, що держава зацікавлена в підтримці амбіцій своїх найкращих університетів стати частиною глобального освітнього простору: «У глобальному світі вищої освіти більшість національних урядів зацікавлена в тому, щоб мати щонайменше один університет, який би вважався міжнародним дослідницьким університетом і був би здатним до глобальної конкуренції та співпраці з аналогічними закладами з інших країн» [24, 397].

На нашу думку, «інтернаціоналізація» є, якоюсь мірою, «порожньою» концепцією, адже реальне наповнення цього процесу відбувається «тут і зараз». У сучасному швидкоплинному світі теоретичні конструкції надто відстають від процесів, які відбуваються, що ставить глобальне питання радикальної зміни самих фундаментальних основ когнітивного поля людства. Мабуть, тому дефініції «інтернаціоналізації» в англійській літературі часто «прив'язані» до цих процесів. Типовим у цьому зв'язку є визначення інтернаціоналізації, яке формулює Найджел Хілі: «Інтернаціоналізація часто представляється феноменом XX – початку XXI століття, пов'язаним з інноваціями в галузі інформаційних та комунікаційних технологій, масовим ви-

Вступ. Університетська освіта в сучасних умовах

користанням авіації та обумовленим поширенням англійської мови як спільної мови бізнесу, політики та науки» [26, 334].

Сучасна освіта реально долає національні межі, і в просторі, що виникає поза цими межами, відбуваються активні процеси пошуку нових форм, змістів, методів, парадигм навчання та дослідження. Термін «транснаціональна освіта» був легітимований ще в 2000 році в Кодексі прийнятих практик поширення транснаціональної освіти («Code of good practice in the provision of transnational education»), прийнятому Радою Європи та ЮНЕСКО. Згідно з цим документом, транснаціональна освіта являє собою «всі типи програм та освітніх послуг вищої освіти (включно з дистанційним навчанням), у яких студент знаходиться в іншій країні, ніж інституція, що надає освітні

послуги» [27]. На думку Найджела Хілі: «В університетському контексті інтернаціоналізація найбільш пов'язана з функцією навчання та переорієнтацією з виробництва місцевої продукції, що задовольняє вимоги локального покупця, до виробництва транснаціонального освітнього продукту, який задовольняє вже покупця глобального» [26, 334]. Можна додати, що в сучасних умовах поняття «місцевого освітнього продукту» поступово втрачає свій сенс, адже цей продукт дедалі більшою мірою повинен бути адекватним продукту глобальному.

Крізь призму глобалізації університетського життя розглядають процес інтернаціоналізації Венді Чан і Клайв Діммок. На їхню думку, «університетська інтернаціоналізація є процесом інтеграції міжнародного, міжкультурного та глобального виміру до мети, функцій і конкретних освітніх практик певного університету» [23, 185]. Таким чином, інтернаціоналізація як процес означає створення певного механізму, моделі або ж алгоритму входження освітньої інституції до глобального освітнього простору. Вони розглядають три подібні моделі: 1) інтернаціоналістську, універсалістську модель, яку, на думку авторів, наслідують британські університети; 2) транслокальну модель, яка значною мірою спирається на націоналістичні цінності та бажання домінувати лише у певному, обмеженому регіоні (автори досліджують цю модель на прикладі університету Гонконгу) та 3) глобальну модель або ж модель, успішної інтернаціоналізації національних інституцій у світовий простір [23, 201]. На нашу думку, українським університетам варто орієнтуватися на глобальну модель.

Критерії оцінки ефективності функціонування університету в контексті суспільства знань

Швидкі зміни, які відбуваються у сучасному світі, не можуть не торкатися університету та системи оцінки його ефективності. Звичайно, класичні підходи до розуміння місії університету, запропоновані в XIX сторіччі Вільгельмом фон Гумбольдтом та Генрі Ньюменом [31], не завжди можуть допомогти зорієнтуватися в сучасних реаліях університетським управлінцям та аналітикам. І одне з ключових питань тут: як університету стати успішним та ефективним саме в умовах сучасного інформаційного суспільства, основу якого складає процес виробництва і поширення знання?

Вступ. Університетська освіта в сучасних умовах

Найбільш простий підхід до цієї проблеми — проаналізувати провідні міжнародні університетські рейтинги та індикатори, з яких вони складаються. Якщо узагальнити відповідні підходи, то ми побачимо, що сучасний елітний університет світового класу повинен мати потужну команду співробітників, які здійснюють реальні наукові дослідження. Саме на оцінці науково-дослідницького потенціалу університету базується Шанхайський рейтинг; помітну роль цей індикатор відіграє в рейтингах «Таймс» і QS. Науково-дослідницький потенціал розраховується виходячи з кількості публікацій у провідних академічних журналах, частоти цитування надрукованих статей, кількості співробітників, які отримали найпрестижніші міжнародні нагороди у своїй галузі, кількості наукових публікацій у перерахунку на одного співробітника та інших показників. Його можна також назвати інноваційним потенціалом університету, що відображує конкретний внесок цієї інституції у процес виробництва нового знання.

Другим критерієм оцінки ефективності ми би назвали імідж університету серед основних цільових аудиторій. Цей індикатор враховують рейтинги «Таймс» і QS. Він включає оцінку університету колегами та експертами в галузі освіти і роботодавцями. Мабуть, також варто залучати до оцінки ефективності університету студен-

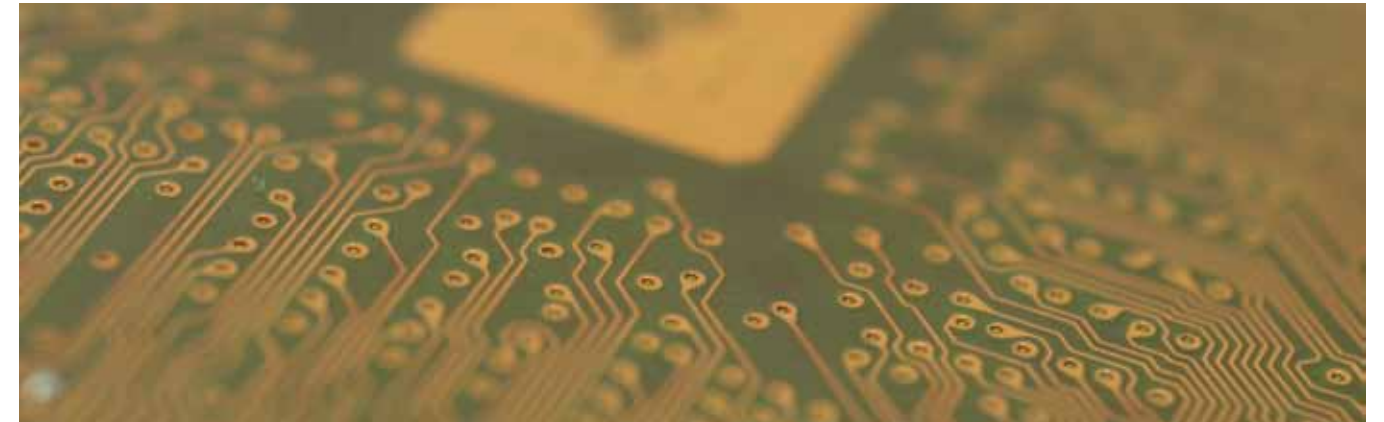
тів і випускників як основних споживачів освітніх послуг. Далеко не останню роль у формуванні позитивного іміджу університету відіграє професійна рекламна та інформаційна стратегія, з відповідним позиціонуванням навчального закладу у ЗМІ.

Третім критерієм оцінки ефективності університетської діяльності є віртуальна активність навчального закладу, його зрима присутність у мережі Інтернет. На оцінці цього аспекту університетської діяльності базується міжнародний рейтинг «Вебометрікс», половину «ваги» якого складає кількість зовнішніх посилань на сайт навчального закладу. Можна прогнозувати, що у зв'язку зі стрімким розвитком різноманітних форм дистанційного навчання та поширенням сучасних комунікаційних технологій цей індикатор матиме тенденцію до постійного підвищення своєї ваги.

І, нарешті, як четвертий критерій постає ступінь залучення університету до глобального освітнього простору, або рівень інтернаціоналізації. Цей критерій включається до більшості провідних міжнародних університетських рейтингів. До того ж він досить легко вимірюється, адже головним показником тут стає співвідношення іноземних і вітчизняних викладачів та студентів.

Вступ. Університетська освіта в сучасних умовах

Коментарі членів експертної ради рейтингу «Компас» з приводу університетських рейтингів та університетської освіти в сучасних умовах

Ми поставили декілька запитань стосовно міжнародних університетських рейтингів та інших аспектів університетської освіти в сучасних умовах членам експертної ради рейтингу «Компас» та отримали від них нижченаведені коментарі. На наші запитання відповідали:

- Василь Кремень (Президент Національної Академії педагогічних наук України);
- Вальдемар Сівінські (засновник і президент польського освітнього фонду «Перспективи», віце-президент Міжнародної експертної групи з ранжирування і кваліфікацій);
- Леся Оробець (народний депутат України, голова підкомітету з питань базової освіти Комітету з питань науки і освіти Верховної Ради України).

1. Чому міжнародні університетські рейтинги стали настільки популярними в останні роки? Чи стануть вони ще більш популярними, або це захоплення рейтингами зійде нанівець? Що може прийти на зміну їм?

Василь Кремень: Ідея порівнювати університети не така вже і нова.

Вона сягає, щонайменше, кінця XIX сторіччя, коли на рівні повсякденної свідомості з'явилась диференціація між елітними та звичайними університетами. Взагалі, змагальність — один із фундаментальних принципів функціонування соціальної реальності. Людині завжди цікаво знати, хто краще за інших виконує певні функції, та виокремити кращих з кращих, побудувавши відповідну ієрархічну схему. Тобто, розробка рейтингів та інтерес до них має глибоке соціально-психологічне підґрунтя.

Стосовно міжнародних університетських рейтингів слід зазначити, що це відносно новий феномен, виникнення якого пов'язане з активним формуванням світового освітнього простору. Цей процес розпочався наприкінці минулого сторіччя в контексті глобалізації. Сучасна людина значно менше обмежена національними рамками, аніж її попередники, вона мислить та сприймає дійсність у світовому масштабі. Звідси — бажання знати, які з університетів займають найвищі щаблі в світовій освітній ієрархії та можуть називатися університетами світового класу.

Зараз можна говорити про дедалі більший і більший інтерес до розробки університетських рейтингів. Свідчення цього — зростання їх кількості та значний інтерес ЗМІ до рейтингів. Презентація результатів одного з найавторитетніших міжнародних університетських рей-

Вступ. Університетська освіта в сучасних умовах

тингів, Шанхайського, у якій мені доводилося брати участь, збирає провідних експертів та представників інтелектуальної еліти з усього світу. Серед найновіших професійних проєктів у цій галузі слід відзначити розроблений німецькими та нідерландськими науковцями багатовимірний глобальний рейтинг університетів U-Multirank, результати якого будуть представлені у травні 2011 року, та рейтинг репутації світових університетів від журналу Times Higher Education, який був оприлюднений у березні цього року.

Думаю, в майбутньому рейтинги будуть спиратися на більш науково обґрунтовані системи оцінки якості освіти та науково-дослідницької діяльності університетів, що дозволить побудувати більш об'єктивну картину світової освітньої ойкумени.

Вальдемар Сівінські: Популярність міжнародних рейтингів університетів безпосередньо пов'язана з процесом глобалізації. Цей процес пришвидшився, особливо в галузі вищої освіти на початку цього століття. Нові засоби зв'язку (Інтернет, мобільні телефони) та можливості подорожувати (завдяки доступному повітряному транспорту) дозволили викладачам, дослідникам і студентам шукати по всьому світі можливості, наукових партнерів або пропозиції щодо проведення досліджень. Для того щоб зробити правильний, раціональний вибір, вони почали шукати інформацію про університети, незалежно від їхнього розташування. Міжнародні університетські рейтинги здатні надати таку інформацію, звичайно, з певними обмеженнями. Час появи перших світових рейтингів не є випадковим. Вони стали можливими лише з виникненням всесвітніх електронних баз даних про наукові публікації.

На відміну від багатьох інших новацій, після декількох років міжнародні рейтинги поступово втратили свою привабливість. Це пов'язано з тим, що кількість критеріїв, спільних для університетів у різних країнах, є дуже обмеженою. Наразі в світі нараховується понад 15 000 вищих навчальних закладів, у той час як світові рейтинги переважно концентруються на 400 або 500 з них. З цієї причини невдовзі ми можемо побачити відродження національних рейтингів, які ґрунтуються на ширшому наборі критеріїв, отже, їм менше притаманні помилки, оскільки вони порівнюють університети, які працюють в однаковому правовому, економічному та культурному середовищі.

Наразі тривають спроби розробити більш повний спосіб подання інформації про вищі навчальні заклади однакового типу, побудувати свого роду міст, що пов'язує національні і міжнародні рейтинги.

Леся Оробець: Цьогорічної популярності університетським рейтингам, як відомо, надав Президент України, окресливши чітко завдання виходу хоча б одного нашого вищого навчального закладу до «топ-500» провідних міжнародних рейтингів. Мотивація цього заклику має такі самі корені, що й обґрунтування потреби в проведенні аналогічних рейтингових досліджень національного рівня, у тому числі і «Компасу». Не секрет, що український роботодавець до якості нашої вищої освіти досі ставиться скептично з огляду на традиційно низький рівень прикладних знань, отриманих випускниками переважної більшості українських вищих навчальних закладів, а також вражаючи невідповідність їхньої підготовки сучасним потребам бізнесу і держави. Відтак, доки зберігатиметься недовіра хоча б до деяких вищих шкіл, доти університетські рейтинги не втрачатимуть актуальності.

Вступ. Університетська освіта в сучасних умовах

2. Як Ви вважаєте, важливо чи ні вищим навчальним закладам країни бути представленими в міжнародних університетських рейтингах? Які позитивні результати появи університетів у рейтингу для країни загалом, системи вищої освіти і для самого університету?

Василь Кремень: Так, це принциповий момент для системи вітчизняної університетської освіти, який зафіксований у Програмі економічних реформ на 2010-2014 роки. Поява найкращих вітчизняних університетів у провідних міжнародних рейтингах буде сприяти зростанню авторитету України в сучасному світі, значно збільшить можливості співпраці цих університетів з партнерами за кордоном та їхній доступ до найсучасніших інноваційних технологій, зробить вітчизняну університетську освіту більш привабливою для зарубіжних студентів. Відомо, що освіта та науково-дослідна діяльність посідає центральне місце в економічних системах найрозвинутіших країн світу. Місце серед найкращих університетів світу в провідних університетських рейтингах — це своєрідний квиток до елітного клубу, учасники якого створюють парадигму розвитку сучасної цивілізації.

Вальдемар Сівінські: Наявність університетів країни серед 400 або 500 найкращих у світі надає багато престижу університету та країні загалом. Це підкреслює високу якість університету й одночасно полегшує університету отримання грантів, формування консорціумів, підписання угод з провідними університетами світу. Це, у свою чергу, дозволяє університетам наймати найкращих викладачів і дослідників і приймати тільки найкращих студентів. Це схоже на отримання престижної акредитації. Не дивно, що університети, які знаходяться у «топ-500», повідомляють про цей факт на своїх сайтах і говорять про це завжди, коли можливо.

Також університети відіграють найважливішу роль, особливо враховуючи те, що конкурентоспроможність економіки в наш час ґрунтується на знаннях. Наявність університету або університетів у «топ-500» свідчить про високий рівень розвитку країни.

Леся Оробець: Сенс участі українських університетів у міжнародних рейтингах напряму залежить від користі входження до світового університетського простору, що передбачає відповідний обмін інфор-

мацією, технологіями, а також іншими ресурсами. Адже навчальні заклади, здатні заробляти «на життя» не лише студентськими, державним чи благодійними коштами, але й інноваційним продуктом, виходять на принципово інший рівень освітньої і наукової перспективи.

При цьому не меншу роль відіграє концентрація навчального закладу на конкретних критеріях того чи іншого рейтингового відбору. Авторитетний рейтинг не лише називає найкращих, але й мотивує решту до руху в потрібному напрямку. Якщо Шанхайський рейтинг визначає першість 500 університетів, оцінюючи переважно їхній науково-дослідницький потенціал і відповідні здобутки у цій сфері, то рейтинг «Таймс» цікавиться ще й думкою колег по академічному середовищу, а також роботодавців. Найбільш близьким до «Таймс» українським рейтингом є «Компас», який уже кілька років поспіль вимірює практичну цінність освіти, отриманої у найкращих навчальних закладах України, її відповідність вимогам реального сектора економіки, а також їхню здатність гарантувати найкращим випускникам найбільш надійні перспективи працевлаштування.

3. Які дії університетів, керівників системи освіти, громадськості, бізнесу можуть стимулювати зміни в українських університетах і їхню появу у міжнародних університетських рейтингах? Який підхід до створення університетів, конкурентоспроможних на світовому рівні (університетів світового класу), найбільш прийнятний для України?

Василь Кремень: Хочу нагадати думку одного з провідних сучасних експертів у галузі вищої освіти Джаміля Салмі про те, що університет світового класу виникає там, де органічно поєднуються три ключові фактори: 1) можливості для реального відбору найкращих викладачів і студентів; 2) значний фінансовий ресурс; 3) ефективний університетський менеджмент. Входження до провідних міжнародних університетських рейтингів повинне бути пріоритетною стратегією для керівництва найкращих вітчизняних університетів, а державним органам варто сформувати механізм організаційної і фінансової підтримки цього процесу. Визначення елітного сектора вітчизняної університетської освіти та його відповідна підтримка здаються мені оптимальною формою досягнення цієї мети. Важливим є й

Вступ. Університетська освіта в сучасних умовах

об'єднання невеликих університетів, особливо на місцевому рівні, у потужні освітні та науково-дослідні комплекси.

Вальдемар Сівінскі: Досить важко людині ззовні порадити щось українським університетам, але я ризикну. Перш за все відсутність українських університетів у «топ-500» не є причиною для розчарувань. Наявні світові рейтинги університетів фокусуються на дослідницькій діяльності університетів, і в їхню основу покладені показники наукових публікацій і цитованості, в той час як в Україні, завдяки пострадянській спадщині, проведення досліджень сконцентровано в Академії наук та інститутах, підпорядкованих міністерствам. Університети були зосереджені на навчанні. Протилежну ситуацію можна спостерігати у Сполучених Штатах, де університети були центрами прогресу в галузі науки і техніки протягом понад 200 років.

З метою підвищення конкурентоспроможності українських університетів украй важливо забезпечити більший приплив фінансових ресурсів. Гроші не падають з неба, тому фінансування має збільшуватися за рахунок факультетів університету. Додаткові кошти з бюджету також будуть необхідні для університетів (питання залишається – за чий кошт?), оскільки ніхто не очікує, що Академію наук буде закрито найближчим часом.

Припускаючи, що кошти на розвиток університетів з'являться, має бути зроблено все необхідне, щоб запобігти нерациональному витрачання їх. Я б запропонував почекати із започаткуванням «університету світового класу», доки інші не доведуть успішність досвіду створення такого університету з нуля, як це роблять, витрачаючи кошти на проект, у Казахстані (www.nua.edu.kz). Завжди краще вчитися на досвіді інших.

Поєднання різних установ здається привабливим, але провідні міжнародні експерти у сфері злиттів і поглинань переконливо довели, що тільки кілька відсотків таких операцій є дійсно успішними. Ця дорога річ є важкою і не завжди приводить до успіху у зв'язку з прихованими труднощами, відсутністю сумісності та відмінностями в корпоративній культурі закладів.

Заслужують фінансування лише ті університети, які можуть підготувати хорошу програму і навести переконливі докази того, що вони можуть її запровадити. Варто вивчити німецький досвід, відомий як «Exzellenzinitiative». Це багатоступінчастий план, який передбачає додаткові кошти для тих університетів, які можуть довести незалежному міжнародному комітету доцільність фінансування їхнього проекту розвитку. Хоча підкреслити, що головна ідея німецького досвіду полягає у підтримці найбільш амбітних проектів розвитку університетів, а не надання додаткового фінансування за їхні минулі досягнення. Навіть у Німеччині було важко захистити цю форму фінансування від різних академічних лобі, але німці вважають, що вони на правильному шляху і що мільярди євро принесуть очікувані результати.

Леся Оробець: Якщо користуватися векторами «на вибір» від Джаміля Салмі, будь-який із них здатний суттєво підняти конкурентоспроможність української вищої школи на міжнародній арені. Водночас, кожен із них потребує чималих інвестицій і відповідних адміністративних зусиль. Принаймні у КНР «Проект 211», який визначає 6% вищих навчальних закладів країни вартими прискореного розвитку, забезпечується капіталовкладеннями у науково-дослідну галузь завбільше 18% ВВП. Між тим як наша наука досі фінансується на рівні чверті бюджету Єльського університету. Надто великою є різниця в ресурсах залучення найкращих світових професорів і науковців, а також фінансуванні найсучасніших досліджень між нашими вузами і нинішніми «топами» університетських рейтингів.

З огляду на це будь-яка стратегія виводу українських університетів на світовий рівень має відштовхуватися від кількох обов'язкових умов. З одного боку, забезпечення кардинального перегляду нинішньої системи фінансування галузі й адміністрування інвестованих у неї коштів, з боку держави. Якщо вітчизняні наука й освіта інвестуватимуться хоча б на рівні гарантованих ст. 61 Закону «Про освіту України» 10% національного доходу, виконавча влада щонайменше отримає ширше коло для маневру і вибору адекватної стратегії. З іншого боку, необхідно впровадити низку законодавчих змін, у тому числі конкурсний підхід до розподілу бюджетних місць, розширення автономії вищих навчальних закладів, дерегуляцію галузі, залучення до управління нею громадських структур, у тому числі роботодавців,

Вступ. Університетська освіта в сучасних умовах

а також забезпечення рівності представників різних форм власності. До прикладу, серед причин слабкої «інтернаціоналізації» наших університетів називають відсутність у світової професури особливого бажання їхати до нас на підробітки. У тому числі через надто бюрократичну процедуру нострифікації документів, а відтак і надання дозволів на роботу в Україні для фахівців такої категорії. Вона наразі триває приблизно півроку — авторитетних учених це не мотивує. Крім того, український університет не має повноважень нострифікувати PhD спеціаліста, якого запрошує. Ситуацію можна і треба виправляти шляхом внесення відповідних змін до проекту закону «Про вищу освіту» (реєстр. №7486), який наразі перебуває на розгляді Верховної Ради України.

При цьому не меншу роль у виході наших університетів на світовий рейтинговий рівень можуть відіграти заходи винятково адміністративного характеру. Адже міжнародному визнанню навіть найкращих наших навчальних закладів істотно заважають такі «дрібниці», як низький рівень цитування українських науковців, а також їхня слабка упізнаваність у міжнародних академічних та рекрутингових колах. З одного боку, індекс цитування українських науковців занижений, з іншого — переважна більшість так званих «ваківських» видань не висуває до українських науковців вимог перекладу пропонованих до публікації матеріалів. Тисячі докторів наук і професорів не володіють жодною іноземною мовою, не маючи жодної мотивації цю ситуацію змінювати.

Тим часом, досить встановити жорсткі вимоги щодо обов'язкового надання претендентом на присвоєння наукового ступеня або вченого звання міжнародного сертифікату на знання англійської мови, як ситуація радикально зміниться. Або ж застосувати так званий «китайський метод»: перекладати всі без винятку наукові праці англійською мовою. Приблизно 10 років тому китайські університети вирішили перекладати англійською і надсилати наукові роботи до всіх можливих наукових журналів світу. Як свідчить досвід Китаю, цитованість у таких випадках стрімко зростає: принаймні, цього року Університет Цінхуа обійняв у рейтингу «Таймс» 35-ту позицію. Найбільш привабливий вигляд з огляду на стратегію Джаміля Салмі має перспектива заснування «нового університету світового класу

з нуля». Вона спокушає шансом ігнорувати недолугості нинішньої адміністративної моделі і можливістю будівництва ідеального навчального закладу силами найкращих українських адміністраторів, викладачів і науковців. Але для цього треба мати не лише «ідеальний образ» такого навчального закладу, але й чітке розуміння мети, яку перед ним вибудовує держава, громада і роботодавець. Від цього безпосередньо залежатимуть концептуальні підходи до кадрового відбору й адміністрування цього закладу. Не факт, що механічне залучення іноземних фахівців до конструювання «українського еталона» гарантує результат трохи більший, ніж вихід одного університету на рівень світових рейтингів.

Відтак, як на мене, на першому етапі нашого поступу варто концентруватися на модернізації кількох десятків українських навчальних закладів, яку держава забезпечить відповідною нормативною базою, адекватним фінансуванням і конкурсним підходом до розподілу бюджетних коштів, інвестованих на підтримку найкращих українських університетів. Така стратегія дозволить активізувати конкуренцію і надати в підсумку відповідь на запитання, який вигляд матиме «український еталон». Навіть університет, створений з «чистого аркуша», виявлятиме найкращий потенціал у такій системі координат, якщо не матиме переваг адміністративного чи нормативного характеру порівняно з рештою закладів, обраних задля державної підтримки.

Розділ 1. Міжнародні та вітчизняні університетські рейтинги: останні результати та новації

1.1. Міжнародні університетські рейтинги та подібні проекти

Рейтинг університетів світу за версією «Таймс» (The Times Higher Education World University Rating)

У 2010 році рейтинг «Таймс» як спільний проект Times Higher Education (THE) і QS припинив своє існування, породивши натомість два незалежні рейтинги університетів світу – рейтинг QS і рейтинг «Таймс». І якщо QS продовжує складати свій рейтинг за методологією, успадкованою від спільного із THE проекту, то методологія нового рейтингу «Таймс», дослідницьким партнером якого стала компанія Thomson Reuters, була суттєво змінена і доповнена.

Методологія рейтингу «Таймс»

Нова версія методології рейтингу «Таймс» була сформована після 10-ти місяців детальних консультацій із провідними експертами у сфері вищої освіти з усього світу. В обговоренні методології рейтингу взяли участь більше 50 експертів з усіх континентів. Окрім цього, понад 300 представників академічної спільноти долучилися до обговорення на сайті проекту. У підсумку, за словами авторів рейтин-

гу, вдалося створити максимально точну, адекватну, універсальну і прозору модель оцінки і порівняння діяльності університетів усього світу. Новий рейтинг «Таймс» визначається на основі 13-ти окремих індикаторів. Ці індикатори об'єднані у п'ять категорій, що характеризують різні аспекти діяльності університетів:

- Цитування — впливовість науково-дослідницької діяльності співробітників університету (вага 32,5%);
- Якість викладання — середовище для навчання (30%);
- Науково-дослідницька робота — обсяги, дохід і авторитетність (30%);
- Інтернаціоналізація університету – залучення іноземних викладачів і студентів (5%);
- Дохід від інноваційної діяльності (2,5%).

Як можна побачити, вага окремих критеріїв та індикаторів суттєво відрізняється. Найбільша вага у рейтингу надавалася тим індикаторам, на важливості яких найбільшою мірою наполягали експерти, і щодо яких можливо отримати точні і надійні дані. Меншу вагу мають індикатори, щодо яких немає впевненості у точності даних, або які були визнані менш важливими у перебігу обговорення методології.

Розділ 1. Міжнародні та вітчизняні університетські рейтинги: останні результати та новації

Таблиця 1.1.1. Рейтинг університетів світу «Таймс»: критерії та індикатори

Критерії	Індикатори	Вага
Цитування (Citation)	Індекс цитування праць співробітників (нормалізований показник середньої кількості цитувань на одну публікацію)	32,5%
Якість викладання (Teaching)	Оцінка якості викладання в університеті з боку академічної спільноти	15%
	Кількість випускників із докторським ступенем (PhD) у перерахунку на одного викладача	6%
	Кількість студентів у перерахунку на одного викладача	4,5%
	Обсяг доходів університету в перерахунку на одного співробітника	2,25%
	Співвідношення випускників із докторським ступенем (PhD) і випускників із ступенем бакалавра	2,25%
Науково-дослідницька діяльність (Research)	Репутація університету як науково-дослідної установи за результатами опитування представників академічної спільноти	19,5%
	Величина прибутку від науково-дослідницької діяльності в перерахунку на одного наукового співробітника	5,25%
	Кількість наукових публікацій у розрахунку на одного наукового співробітника	4,5%
	Величина фондів, додатково залучених для дослідницької діяльності від громадських організацій та з реального сектора економіки	0,75%
Інтернаціоналізація (International mix)	Відсоток іноземних викладачів	3%
	Відсоток іноземних студентів	2%
Дохід від досліджень на замовлення комерційних компаній (Industry income)	Надходження від науково-дослідницької та інноваційної діяльності в перерахунку на одного наукового співробітника	2,5%

Розділ 1. Міжнародні та вітчизняні університетські рейтинги: останні результати та новації

У рейтингу «Таймс» оцінювалися університети, які готують студентів (бакалаврів), публікують не менше 50-ти статей на рік у журналах, індексованих у базі Web of Science, і які спеціалізуються не лише на якійсь одній вузькопрофільній галузі.

Для оцінки університетів укладачі рейтингу «Таймс» використовували різні джерела: ресурс Web of Science компанії Thomson Reuters, результати опитування представників академічної спільноти, інформацію, надану або підтверджену самими університетами.

Індекс цитування розраховувався на основі 12000 журналів, проіндексованих у базі Web of Science. Для аналізу дані щодо кожного університету об'єднувалися за п'ятирічний період (2004-2008 рр.). Індекс цитування є нормованою оцінкою цитування у певній науковій галузі, тобто кількість посилань на певну статтю ділилася на середню кількість цитувань, що припадають на один документ у зазначеній галузі знань і в зазначений часовий період. Наприклад, якщо індекс цитування для певної публікації дорівнює 2,0, це означає, що ця публікація в середньому цитувалася вдвічі частіше, ніж у середньому для публікацій у цій науковій галузі. Вага цитованості публікацій університету в загальному рейтингу — 32,5%.

Для оцінки репутації університету як науково-дослідної і освітньої установи, навесні 2010 року компанія Thomson Reuters провела глобальне опитування представників академічної спільноти (Academic Reputation Survey). В опитуванні взяли участь 13388 респондентів, що представляють різні країни та різні наукові галузі. Оцінки опитаних науковців склали 34,5% рейтингової оцінки університетів (15% — оцінка якості викладання, і 19,5% — дослідницької роботи).

Інформація щодо решти аспектів оцінки була надана або підтверджена університетами — учасниками рейтингу. Всім університетам, відібраним для участі у рейтингу, надсилалося запрошення взяти участь у дослідженні. Університети мали надати інформацію про показники, що використовуються при складанні рейтингу, або, у разі наявності відкритих даних щодо цього аспекту, підтвердити правильність чи уточнити інформацію, якою володіють дослідники. Ті університети, які не відповіли на запрошення взяти участь у дослідженні, або відмовилися від співпраці, до рейтингу не включалися.

Результати рейтингу представляються в кількох варіантах: загальний рейтинг (200 найкращих університетів світу), а також рейтинг за спеціальностями і регіональний рейтинг.

Окрім основного рейтингу, було складено окремий рейтинг університетів за репутацією в академічних колах (Times Higher Education World Reputation Rankings). Репутаційний рейтинг є похідним від загального рейтингу університетів світу й ґрунтується виключно на результатах опитування представників академічної спільноти, проведеного в межах проекту. Він враховує два індикатори із тих, що були використані в загальному рейтингу: оцінку якості викладання в університеті та репутацію університету як науково-дослідної установи за результатами опитування представників академічної спільноти. Тобто, на відміну від основного рейтингу, який враховує і об'єктивні показники діяльності університетів, репутаційний рейтинг відображує виключно суб'єктивний, «іміджевий» вимір статусу університетів.

Найкращі університети світу за рейтингом «Таймс» 2010 року

Перші сходинки рейтингу «Таймс» за 2010 рік посіли американські університети: Гарвардський університет, Каліфорнійський технологічний інститут, Массачусетський технологічний інститут, Стенфордський університет і Принстонський університет. До десятки найкращих увійшли також Кембриджський університет, Оксфордський університет, Каліфорнійський університет в Берклі, Лондонський Імперський коледж і Єльський університет.

Розділ 1. Міжнародні та вітчизняні університетські рейтинги: останні результати та новації

Таблиця 1.1.2. Рейтинг університетів світу «Таймс-2010» (перші 10 місць)

Місце	Назва університету	Країна	Загальний бал
1	Гарвардський університет (Harvard University)	США	96,1
2	Каліфорнійський технологічний інститут (California Institute of Technology)	США	96,0
3	Массачусетський технологічний інститут (Massachusetts Institute of Technology)	США	95,6
4	Стенфордський університет (Stanford University)	США	94,3
5	Прінстонський університет (Princeton University)	США	94,2
6	Кембриджський університет (University of Cambridge)	Великобританія	91,2
7	Оксфордський університет (University of Oxford)	Великобританія	91,2
8	Каліфорнійський університет в Берклі (University of California Berkeley)	США	91,1
9	Лондонський Імперський коледж (Imperial College London)	Великобританія	90,6
10	Єльський університет (Yale University)	США	89,5

Репутаційний рейтинг, який базується виключно на уявленнях представників академічної спільноти про якість навчання і дослідницької діяльності університетів світу, дозволяє побачити різницю між іміджем і статистичними показниками діяльності університетів. Хоча десятка найкращих університетів світу за репутацією загалом близька до результатів загального рейтингу, проте в деяких університетів імідж і реальні показники роботи можуть суттєво різнитися. Зокрема, Каліфорнійський технологічний інститут, який у загальному рейтингу посів друге місце, поступившись Гарварду на 0,1 бала, за репутацією відстає від нього у понад чотири рази. Тобто, хоча репутація університету і слугує непоганим показником якості його роботи, вона не завжди відображує реальну картину освітніх і наукових здобутків навчального закладу.

Розділ 1. Міжнародні та вітчизняні університетські рейтинги: останні результати та новації

Таблиця 1.1.3. Репутаційний рейтинг університетів світу «Таймс-2010» (перші 10 місць)

Місце	Назва університету	Країна	Загальний бал
1	Гарвардський університет (Harvard University)	США	100,0
2	Массачусетський технологічний інститут (Massachusetts Institute of Technology)	США	85,0
3	Кембриджський університет (University of Cambridge)	Великобританія	80,7
4	Каліфорнійський університет в Берклі (University of California Berkeley)	США	74,7
5	Стенфордський університет (Stanford University)	США	71,5
6	Оксфордський університет (University of Oxford)	Великобританія	68,6
7	Прінстонський університет (Princeton University)	США	36,6
8	Токійський університет (University of Tokyo)	Японія	33,2
9	Єльський університет (Yale University)	США	28,3
10	Каліфорнійський технологічний інститут (California Institute of Technology)	США	23,5

Українські університети: шляхи і шанси входження до рейтингу Таймс

Жодного українського університету до переліку провідних університетів світу не потрапило – і, як можна припускати, усі українські вищі навчальні заклади були відсіяні ще на етапі відбору університетів для оцінювання.

Як уже зазначалося, відбір університетів-учасників здійснювався на основі аналізу видань, проіндексованих у Web of Science: навчальні заклади, які мають менше 50 статей на рік, до розгляду не бралися. З українських видань до цієї бази входять лише 6 журналів — а видання, включені до Web of Science, не лише слугують основою для відбору університетів, але і виступають підґрунтям для розрахунку індексу цитованості, який складає третину рейтингової оцінки. Тож

для того, щоб бодай потрапити у поле зору упорядників рейтингу, українські університети мали би більше уваги приділяти питанням збільшення кількості статей у цитованих іноземних виданнях, а також включення вітчизняних видань до міжнародних баз даних.

Хоча розробники Web of Science наголошують на розмірі й охопленні бази (індексується 12000 видань з усіх наукових галузей), основний акцент усе ж робиться на представлення авторитетних і найбільш значимих міжнародних і регіональних видань. За словами авторів бази, включати (або, принаймні, намагатися включити) всі наявні у світі видання — не лише дуже дорого, але і непотрібно, адже, як показують дослідження, порівняно невелика кількість наукових журналів презентує левову частку значимих наукових результатів. Зокрема, як показав аналіз 7621 журналів із бази Journal Citation Reports (JCR), проведений у 2008 році, 300 провідних журна-

Розділ 1. Міжнародні та вітчизняні університетські рейтинги: останні результати та новації

лів представляли більше половини того, що цитується, і приблизно третину того, що було опубліковано. На 3000 журналів припадало 80% опублікованих і більше 90% цитованих статей. Звісно, вагомість різних видань може із часом змінюватися, тож автори бази Web of Science вбачають свою місію в тому, щоб постійно оновлювати перелік індексованих видань, додаючи нові перспективні журнали і видаляючи ті, які стали неактуальними.

Процес оцінки і відбору журналів відбувається безперервно, а база оновлюється в середньому раз на два тижні. Кожного року редакція розглядає й оцінює приблизно 2000 журналів, із яких до бази включаються 10–12%. Критерії відбору є різносторонніми і досить жорсткими: журнал має своєчасно виходити із заявленою періодичністю; дані мають бути представлені відповідно до міжнародних правил (назва видання має бути інформативною, назви статей мають повністю відображувати зміст, статті мають містити анотації, має бути представлена повна бібліографічна інформація про усі цитовані джерела, має бути вказана контактна адреса кожного із авторів); журнал має публікувати статті англійською мовою, або, принаймні, містити бібліографічну інформацію англійською (назва, анотація, ключові слова, цитовані джерела латиницею); публікації мають передбачати рецензування (peer-review); за своєю тематичною спрямованістю видання має збагачувати базу даних, а не дублювати теми, які уже адекватно у ній представлені; важливим критерієм є наявність закордонних авторів, редакторів та членів редакційної колегії (особливо для міжнародних видань, але бажано і для регіональних); оцінюється також міра цитованості статей, розміщених у виданні. Для того, щоб подати запит на включення видання до бази даних, необхідно заповнити форму, розміщену на сайті <http://science.thomsonreuters.com/info/journalsubmission/>, і надіслати три наступні випуски журналу за вказаною на сайті адресою, зойно вони будуть опубліковані (зокрема, для оцінки вчасності виходу). Видання, які отримали відмову, не мають права повторно подавати заявку на включення впродовж 2-х років.

Включення українських видань до провідних наукових баз є важливим кроком у представленні українських ВНЗ та інших наукових установ на світовому рівні, проте цього недостатньо. Як зазначалося,

важливим принципом нового рейтингу «Таймс» є активна співпраця університетів із розробниками рейтингу. Тобто, щоб стати частиною міжнародних рейтингів, передусім треба бути готовим до співробітництва з організаціями, які займаються їх складанням. Щоб потрапити до світового рейтингу, ВНЗ має зібрати точну й достовірну інформацію про свій потенціал і діяльність та вчасно надати її організації, відповідальній за складання рейтингу.

Важливим критерієм оцінки університетів у рейтингу «Таймс» є міжнародна репутація навчального закладу, яка визначає 34,5% загальної рейтингової оцінки (15% — оцінка якості викладання, і 19,5% — дослідницької роботи). Репутація університету в аспектах дослідницької роботи і якості викладання оцінюється за результатами міжнародного опитування представників академічної спільноти. Тобто, аби бути гідно представленим на світовому рівні, ВНЗ має не лише вести активну дослідницьку роботу і дбати про якість освітніх послуг, але і надавати інформацію про себе якомога ширшій аудиторії, приваблювати талановитих студентів і викладачів з-за кордону, бути представленим в Інтернеті, дбати про повноцінне представлення інформації про ВНЗ в англomовному просторі.

Проте існують і внутрішні проблеми української системи вищої освіти, які суттєво знижують конкурентоспроможність вітчизняних університетів на міжнародному рівні. На сьогодні українські університети значною мірою втратили роль науково-дослідних установ і джерела інноваційних рішень для економіки і суспільства. За словами нинішнього голови Державного агентства України з питань науки, інновацій та інформації Володимира Семиноженка, «у системі вищої освіти наразі працюють близько 50% усіх кандидатів і докторів наук України, але з них лише 12 осіб входять до першої сотні рейтингу цитованості наукових робіт. ВНЗ здатні виконувати не більше 3% замовлень реальної економіки на здійснення наукових досліджень. Тобто науки у вишах сьогодні практично не залишилось». Науково-дослідницька робота та інноваційна діяльність (комерціалізація наукових розробок) є важливим показником ролі університету, його здатності до підготовки фахівців міжнародного рівня, тому вона є складовою оцінки університетів не лише у рейтингу «Таймс», але і в інших авторитетних міжнародних рейтингах.

Розділ 1. Міжнародні та вітчизняні університетські рейтинги: останні результати та новації

За умов свідомого курсу на входження до міжнародних рейтингів й активної роботи (активізація науково-дослідницької роботи і міжнародної співпраці, доступність інформації про університет і результатів дослідницької роботи для світової громадськості тощо), провідні українські університети мають цілком реальні шанси бути представленими на світовому рівні. Усвідомлюючи важливість включення університету до світового контексту, курс на роботу за моделлю дослідницького університету і входження до світових рейтингів, зокрема, «Таймс», задекларував НТУУ «КПІ». Сподіваємося, що і решта провідних українських університетів приділятимуть більше уваги роботі у цьому напрямку.

Багатовимірний рейтинг університетів світу (U-Multirank)
U-Multirank — проект нового багатовимірного рейтингу університетів світу, що був ініційований і фінансується Європейською комісією. Розробником методології і виконавцем дослідження виступає об'єднання дослідницьких організацій під назвою SHERPA network (Consortium for Higher Education and Research Performance Assessment - Консорціум для оцінки ефективності роботи закладів вищої освіти і дослідницької діяльності). Наразі методологія рейтингу лише формується — триває пілотне дослідження, за результатами якого мають бути визначені остаточні критерії та індикатори оцінки вищих навчальних закладів. Результати пілотного дослідження мають бути презентовані найближчим часом (анонсована дата — 9 червня 2011 року).

Підхід і методологія рейтингу U-Multirank
Появі рейтингу U-Multirank передувала розробка системи класифікації вищих навчальних закладів U-map (www.umap.eu). Класифікація U-map дає опис вищих навчальних закладів за шістьма вимірами (викладання і навчання, характеристики контингенту студентів, дослідницька активність, передача знань, міжнародна орієнтація, регіональна включеність) й охоплює 24 індикатори. У класифікації акцент зроблено насамперед на орієнтації діяльності університету, особливостях контингенту і навчального процесу, тобто вона відображує різноманіття вищих навчальних закладів, а не їхню нерівність. Натомість U-Multirank є рейтинговим проектом, який покликаний оцінювати і порівнювати ефективність діяльності університетів.

А класифікація, розроблена в межах проекту U-map, дозволяє у рейтингу порівнювати між собою дійсно порівнювані вищі навчальні заклади. Тобто U-Multirank має дати відповідь на запитання, наскільки ефективно виконують свою місію різні університети зі схожим профілем і схожими характеристиками.

Відповідно до завдань, поставлених Європейською комісією перед розробниками методології рейтингу, U-Multirank має оцінювати університети усього світу (а не лише європейські); охоплювати різні виміри діяльності університетів; включати як загальний рейтинг університетів, так і рейтинг за напрямками підготовки; оцінювати усі типи вищих навчальних закладів і дослідних установ; відповідати потребам різних зацікавлених сторін. Базові методологічні принципи цього рейтингу передбачають, що його результати не будуть підсумовуватися у загальний бал, а даватимуть багатовимірну оцінку за різними критеріями. Також не буде фіксованих ваг для окремих індикаторів, і, відповідно, рейтинги будуть інтерактивними, тобто користувач сам зможе обрати показники, які для нього є найбільш значимими, і дізнатися, які університети найкращою мірою відповідають цим вимогам. Оскільки будь-яка оцінка допускає певну неточність, а різниця між університетами може бути незначною, аби не перебільшувати відмінності між закладами, результати рейтингу представлятимуться не у вигляді переліку університетів із чітко визначеними місцями, а у вигляді груп з більш-менш схожими показниками.

На нинішній стадії реалізації проекту U-Multirank було вирішено оцінювати університетську діяльність за п'ятьма основними напрямками: викладання і навчання; дослідницька активність; передача знань; інтернаціоналізація; регіональна включеність. Перелік індикаторів для загального рейтингу університетів і рейтингу за напрямками підготовки наведений у таблицях.

Остаточне рішення щодо напрямків оцінки та індикаторів буде прийняте за результатами пілотного дослідження. Для відбору найбільш адекватних показників проводитимуться консультації із зацікавленими сторонами й учасниками рейтингу.

Розділ 1. Міжнародні та вітчизняні університетські рейтинги: останні результати та новації

Таблиця 1.1.4. U-Multirank: Перелік індикаторів для рейтингу вищих навчальних закладів (станом на листопад 2010 року) (початок)

Викладання і навчання	• Відсоток студентів, які закінчують університет із отриманням диплому – відсоток тих, хто успішно завершив навчання із отриманням диплому через x років після вступу (x – це кількість років, передбачених для здобуття відповідного ступеню, помножена на 1,5); • Час, необхідний для отримання ступеню – співвідношення середньої тривалості навчання для отримання звання бакалавра / магістра до офіційно встановленої тривалості навчання для отримання відповідного ступеню; • Відносний показник (не)працевлаштованості серед випускників через 18 місяців після закінчення навчального закладу; • Міждисциплінарність – відсоток навчальних програм, які поєднують дві або більше традиційних дисциплін; • Витрати на викладання – витрати на навчальну діяльність (включно з побічними додатковими витратами) як відсоток від загального обсягу витрат університету.
Дослідницька активність	• Нормована оцінка цитування у науковій галузі – відносна частота цитування дослідницьких публікацій університету порівняно із частотою цитування усіх публікацій у цій науковій галузі; • Відсоток академічного персоналу, який має науковий ступінь вище кандидата наук (postdoctoral); • Витрати на дослідницьку діяльність – обсяг витрат на науково-дослідницьку роботу за рік як відсоток від загального обсягу витрат університету; • Кількість наукових публікацій – кількість наукових публікацій, надрукованих у міжнародних рецензованих наукових журналах, із розрахунку на одного наукового працівника; • Мистецькі твори – обсяг усіх значимих мистецьких об'єктів, створених працівниками університету, включно з найбільш значимими художніми творами, каталогами виставок, музичними композиціями, дизайнерськими рішеннями, медіапродуктами та іншими матеріальними артефактами; • Часто цитовані наукові публікації – кількість наукових публікацій, які входять до верхнього процентилю найбільш цитованих у світі публікацій у цій науковій галузі, як відсоток від загальної кількості публікацій університету; • Отримані міжнародні нагороди і призи – кількість отриманих міжнародних нагород і стипендій для дослідницької роботи, із розрахунку на одного наукового працівника; • Доходи від дослідницької діяльності, отримані на конкурсній основі як відсоток від загального обсягу доходів від дослідницької діяльності; • Міждисциплінарна дослідницька активність – дослідницькі публікації, які поєднують кілька аспектів із різних наукових галузей.

Розділ 1. Міжнародні та вітчизняні університетські рейтинги: останні результати та новації

Таблиця 1.1.4. U-Multirank: Перелік індикаторів для рейтингу вищих навчальних закладів (станом на листопад 2010 року) (закінчення)

Передача знань	- Заохочення обміну знаннями – наявність практики обміну знаннями як складової системи атестації; - Дослідницькі публікації, створені у співавторстві між працівниками університету і представниками бізнесу / недержавних науково-дослідних організацій, із розрахунку на одного наукового працівника; - Фінансування з боку «третіх осіб» – обсяг коштів, отриманих для втілення спільних проєктів у межах державних програм (наприклад, Рамкових програм ЄС), а також прямі доходи від промисловості, як відсоток від загального обсягу доходів університету; - Патенти – кількість патентних заявок від університету, із розрахунку на одного наукового працівника; - Розмір відділу, який займається поширенням науково-технічних знань – кількість працівників відділу із поширення науково-технічних знань як відсоток від загальної кількості наукових співробітників університету; - Кількість пропонованих курсів неперервного професійного розвитку (Continuous Professional Developemt, CPD) , із розрахунку на одного наукового працівника; - Спільні патенти – кількість патентів, де співавтором виступає фірма / підприємство, як відсоток від усіх патентів університету; - Кількість продовжень та інших дочірніх підприємств (spin-offs) для впровадження наукових досліджень за останні три роки із розрахунку на одного наукового працівника університету.
Міжнародна орієнтація	- Навчальні програми іноземними мовами – кількість програм іноземними мовами як відсоток від загальної кількості навчальних програм, що пропонуються студентам; - Програми подвійного диплому – кількість студентів, які беруть участь у програмах подвійного диплому із закордонними університетами як відсоток від загального контингенту студентів; - Кількість публікацій у співавторстві із науковцями з інших країн відносно до чисельності дослідницького персоналу; - Закордонні викладачі – відсоток викладачів із інших країн (за програмами обміну чи працевлаштованих на постійній основі) від загальної чисельності викладацького складу; - Відсоток докторських наукових ступенів, отриманих іноземними студентами, від загальної кількості отриманих докторських ступенів.
Регіональна включеність	- Дохід із місцевих джерел – кошти, отримані університетом від місцевої влади, місцевих благодійних організацій та місцевих угод як відсоток від загального доходу університету; - Студентська практика на місцевих підприємствах – відсоток студентів, які проходять практику на місцевих підприємствах (із визначеною мінімальною тривалістю), від загального контингенту студентів; - Дослідницькі контракти із представниками місцевого бізнесу – кількість дослідницьких проєктів із місцевими організаціями як відсоток від загальної кількості спільних дослідницьких проєктів; - Кількість публікацій у співавторстві із науковцями з даної місцевості (за класифікаціями NUTS2 або NUTS3) відносно до чисельності дослідницького персоналу; - Відсоток випускників, які працюють у даній місцевості від загальної кількості працевлаштованих випускників.

Розділ 1. Міжнародні та вітчизняні університетські рейтинги: останні результати та новації

Таблиця 1.1.5. U-Multirank: Перелік індикаторів для рейтингу за напрямками підготовки (станом на листопад 2010 року) (початок)

Викладання і навчання	Задоволеність студентів такими аспектами: - Якість і різноманіття навчальних курсів; - Якість практичної підготовки й орієнтація на подальше працевлаштування; - Організація навчального процесу; - Роль студентів в оцінці викладання; - Навчальний комплекс – бібліотеки, аудиторії, лабораторії; - Соціальний клімат; - Підтримка з боку викладачів; - Загальна оцінка. Інші індикатори: - Співвідношення кількості студентів і викладачів; - Відсоток студентів, які закінчують університет із отриманням диплому; - Інвестиції в лабораторії [для інженерних спеціальностей] із розрахунку на одного студента; - Кваліфікація викладацького персоналу – відсоток викладачів із докторським науковим ступенем (PhD); - Відносний показник (не)працевлаштованості серед випускників через 18 місяців після закінчення навчального закладу; - Міждисциплінарність – відсоток навчальних програм, які поєднують дві або більше традиційних дисциплін; - Включення до навчального плану практичної підготовки й аспектів, пов'язаних із майбутнім працевлаштуванням – практика втілення навчальних проєктів (project based learning); спільні курси із студентами бізнес-спеціальностей [для інженерних спеціальностей]; курси із бізнес-підготовки [для інженерних спеціальностей]; управління проєктами; навички презентації; наявність зовнішньої дошки оголошень (у тому числі – від роботодавців); - Включення досвіду роботи до навчальної програми (враховуються тривалість і характер – добровільна чи примусова); - Комп'ютерне обладнання – характеристики комп'ютерів, наявність доступу до Інтернету, наявність фахового програмного забезпечення (специфічного для різних спеціальностей), доступ до комп'ютерної підтримки; - Гендерний баланс серед студентів – відсоток жінок серед студентів.
-----------------------	--

Розділ 1. Міжнародні та вітчизняні університетські рейтинги: останні результати та новації

Таблиця 1.1.5. U-Multirank: Перелік індикаторів для рейтингу за напрямками підготовки (станом на листопад 2010 року) (продовження)

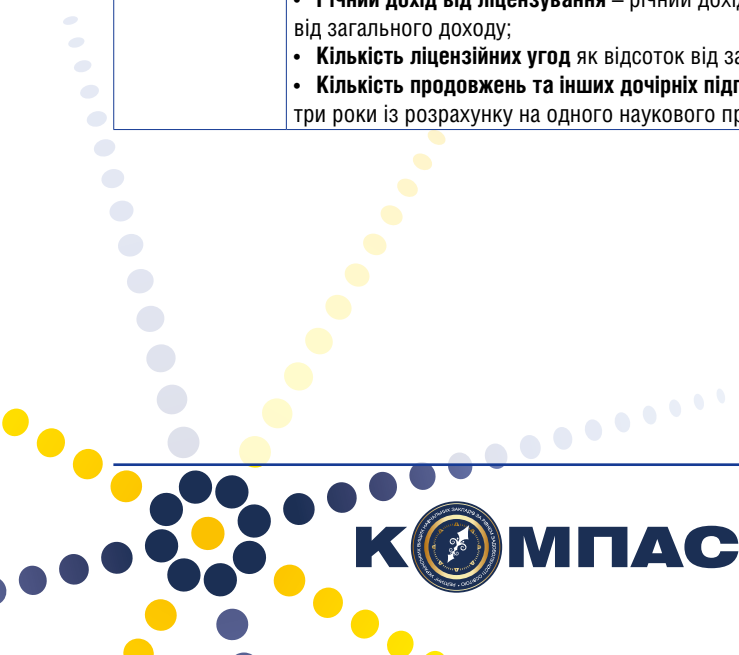
Дослідницька активність	• Зовнішній дохід від дослідницької діяльності – обсяги коштів, залучених університетом із зовнішніх джерел (гранти на конкурсній основі, видатки на дослідження з боку держави, промисловості, бізнесу, громадських організацій) як відсоток від загального доходу університету; • Кількість наукових публікацій – кількість наукових публікацій, надрукованих у міжнародних рецензованих наукових журналах, із розрахунку на одного наукового працівника; • Задоволеність студентів дослідницькою спрямованістю навчальних програм – включає два аспекти: орієнтацію навчальних курсів на дослідницьку роботу і можливості для ранньої участі у проведенні досліджень; • Продуктивність докторантури – кількість отриманих наукових ступенів PhD (або еквівалентних), із розрахунку на одного викладача; • Нормована оцінка цитування у науковій галузі – відносна частота цитування дослідницьких публікацій університету порівняно із частотою цитування усіх публікацій у даній науковій галузі; • Часто цитовані наукові публікації – кількість наукових публікацій, які входять до верхнього процентилю найбільш цитованих у світі публікацій у даній науковій галузі, як відсоток від загальної кількості публікацій університету.
Передача знань	• Дослідницькі публікації, створені у співавторстві між працівниками університету і представниками бізнесу / недержавних науково-дослідних організацій, із розрахунку на одного наукового працівника; • Відсоток викладачів, які мають досвід роботи за межами університету протягом останніх 10 років; • Спільні дослідницькі контракти із приватним сектором – бюджет (або кількість) спільних дослідницьких проектів із приватними підприємствами, із розрахунку на одного наукового працівника; • Отримані патенти – кількість отриманих університетом патентів, із розрахунку на одного наукового працівника; • Спільні патенти – кількість патентів, де співавтором виступає фірма / підприємство, як відсоток від усіх патентів університету; • Річний дохід від ліцензування – річний дохід від надання права на використання розробок університету як відсоток від загального доходу; • Кількість ліцензійних угод як відсоток від загальної кількості патентів; • Кількість продовжень та інших дочірніх підприємств (spin-offs) для впровадження наукових досліджень за останні три роки із розрахунку на одного наукового працівника університету.

Розділ 1. Міжнародні та вітчизняні університетські рейтинги: останні результати та новації

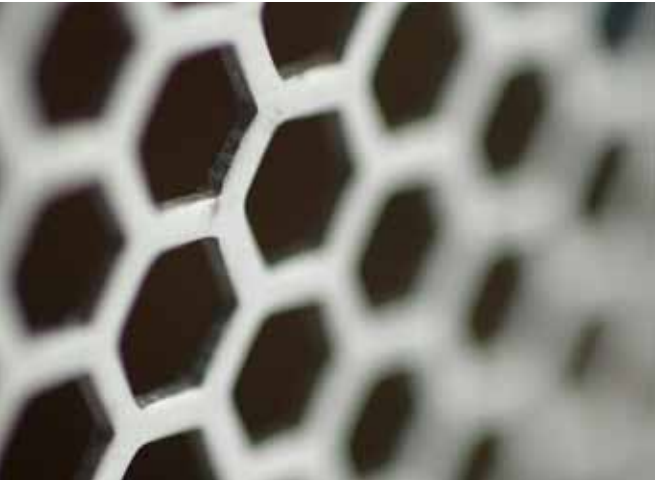
Таблиця 1.1.5. U-Multirank: Перелік індикаторів для рейтингу за напрямками підготовки (станом на листопад 2010 року) (закінчення)

Міжнародна орієнтація	• Відсоток студентів із інших країн – відсоток студентів, які вступили на навчання для отримання наукового ступеню із дипломом університету іншої країни, серед загального набору на навчальні програми за відповідним кваліфікаційним рівнем; • Відсоток іноземних студентів, які навчаються в університеті за програмами обміну, і відсоток студентів, які поїхали на навчання за кордон у межах програм обміну між університетами; • Задоволеність студентів можливостями навчатися за кордоном – включає такі аспекти, як привабливість програм обміну, що діють в університеті, привабливість університетів-партнерів, достатня кількість місць у програмах обміну, підтримка і підготовка до навчання за кордоном, фінансова підтримка (стипендії, звільнення від плати за навчання тощо), перезарахування прослуханих курсів при переході до університету за кордоном і при поверненні на навчання до свого університету, підтримка у пошуках практики за кордоном; • Інтернаціоналізованість навчальних програм – поєднує такі аспекти, як наявність спільних програм із іноземними університетами і програм студентського обміну; • Кількість закордонних викладачів – відсоток викладачів із інших країн (за програмами обміну чи працевлаштованих на постійній основі) від загальної чисельності викладацького складу; • Кількість публікацій у співавторстві із науковцями з інших країн відносно до чисельності дослідницького персоналу; • Міжнародні дослідницькі гранти як відсоток від загального доходу.
Регіональна включеність	• Регіональний набір – кількість студентів першого курсу бакалаврату із даної місцевості як відсоток від загальної кількості першокурсників; • Відсоток випускників, які працюють у даній місцевості від загальної кількості працевлаштованих випускників; • Участь місцевого населення у програмах неперервної освіти (постійного підвищення кваліфікації) – відсоток місцевого (із того ж регіону, до якого належить і університет за класифікацією NUTS3) населення віком старше 25 років, яке бере участь у післядипломних навчальних програмах підвищення кваліфікації, що пропонує університет; • Студентська практика на місцевих підприємствах – відсоток студентів, які проходять практику на місцевих підприємствах (із визначеною мінімальною тривалістю), від загального контингенту студентів; • Кількість дипломних робіт, написаних на основі співпраці із місцевими підприємствами як відсоток від загальної кількості захищених дипломів за освітньо-кваліфікаційними рівнями.

У пілотному дослідженні, яке мало завершитися у березні 2011 року, погодилися взяти участь 155 вищих навчальних закладів із 57-ми країн. Жоден український ВНЗ не став учасником пілотного дослідження, попри відкритість проекту для участі різних університетів і очевидні переваги від участі (зокрема, можливості порівняти показники свого закладу із показниками інших ВНЗ, доступ до інформації про інші університети-учасники проекту, адже результати пілотного дослідження не будуть оприлюднюватися для широкого загалу; можливість висловити свою думку і рекомендації щодо методології рейтингу).

Розділ 1. Міжнародні та вітчизняні університетські рейтинги: останні результати та новації

Рейтинг SCImago та українські університети в ньому

У 2010 році дослідницькою групою SCImago був оприлюднений дру-гий за ліком рейтинг університетів і науково-дослідних організацій світу.

Методологія рейтингу

Цей рейтинг відображує масштаби і вагомість дослідницької діяль-ності університетів та інших наукових установ у 2004-2008 роках. До рейтингу включалися установи, які у 2008 році опублікували не мен-ше 100 робіт, проіндексованих у базі даних Scopus. Усього було оці-нено 2833 дослідні установи, на які припадає приблизно 80,55% на-укових публікацій у базі Scopus за аналізований п'ятирічний період.

- Наукова продуктивність (Output) — кількість наукових публіка-цій, проіндексованих у базі Scopus.
- Міжнародна співпраця (International Collaboration) — відсоток наукових публікацій, створених у співавторстві із закордонними ін-ститутами.
- Нормований показник впливовості (Normalized Impact) — спів-відношення між середньою науковою впливовістю публікацій певної

установи і середньою впливовістю публікацій установ усього світу, в один і той самий часовий проміжок, у тій самій предметній галузі, і щодо публікацій такого ж типу. Наприклад, якщо значення нормо-ваного показника складає 0,8, то це означає, що публікації цього інституту в середньому цитуються на 20% менше середнього рівня цитування для зазначеної предметної галузі і часового періоду. А якщо наведена величина складає, наприклад, 1,3, то це означає, що публікації інституту цитуються на 30% частіше середнього значення рівня цитування для зазначеної предметної галузі і часового періоду. Методика розрахунку цього показника була розроблена Королів-ським інститутом Швеції (Karolinska Institutet), де цей показник має назву «Item oriented field normalized citation score average» — «нормо-вана оцінка цитування у певній науковій галузі».

- Високоякісні публікації (High Quality Publications) — відсоток публікацій, розміщених у найбільш авторитетних наукових журналах світу (видання, які посіли перші 25% позицій у своїй предметній га-лузі за рейтингом журналів SCImago Journal Rank).

Українські університети у рейтингу SCImago за 2010 рік

У рейтингу наукових інституцій SCImago за 2010 рік Україна пред-ставлена дев'ятьма установами. 3-поміж них найвищу позицію (77-ме місце у світовому рейтингу і 3-тє місце серед наукових установ Східної Європи) посіла Національна академія наук України. Серед українських університетів найкращий результат показав Київський національний університет імені Тараса Шевченка (998-ме місце у сві-ті і 41-ше місце у Східній Європі). Окрім цього, до рейтингу увійшли Львівський національний університет імені Івана Франка (1666-те місце у світі і 83-тє у Східній Європі), Харківський національний уні-верситет ім. В. Н. Каразіна (1837-ме місце у світі і 99-те у Східній Європі), Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут» (2056-те місце у світі і 115-те у Східній Європі), Національний університет «Львівська політехніка» (2279-те місце у світі і 136-те у Східній Європі), Харківський державний університет (2319-те місце у світі і 139-те у Східній Європі), Дніпропетровський національний університет (2512-те місце у світі і 153-те у Східній Єв-ропі) і Чернівецький національний університет (2525-те місце у світі і 155-те у Східній Європі).

Розділ 1. Міжнародні та вітчизняні університетські рейтинги: останні результати та новації

Таблиця 1.1.6. Українські наукові установи та університети у рейтингу наукових інституцій SCImago (SCImago Institutions Rankings) за 2010 р.

Місце у світовому рейтингу	Назва	Наукова продуктивність	Міжнародна співпраця (%)	Високоякісні публікації (%)	Нормований показник впливовості
77	Національна академія наук України	18695	40,80	24,35	0,53
998	Київський національний університет імені Тараса Шевченка	2408	36,59	20,47	0,42
1666	Львівський національний університет імені Івана Франка	1135	51,28	25,73	0,47
1837	Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна	958	35,49	19,62	0,56
2056	Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут»	786	26,21	11,20	0,34
2279	Національний університет «Львівська політехніка»	649	32,67	13,87	0,37
2319	Харківський державний університет	625	44,00	28,96	0,57
2512	Дніпропетровський національний університет	520	28,85	15,77	0,34
2525	Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича	514	19,26	15,76	0,28

Стратегії покращення позицій українських університетів у рейтингу SCImago

Українські видання досить слабо представлені у базі Scopus, яка є основою для рейтингу SCImago, а також використовується в інших авторитетних міжнародних рейтингах. Станом на березень 2011 року, у базі було проіндексовано зміст 44 українських журналів, серед яких — 21 діюче видання. Порівняно із минулим роком (35 проіндексованих видань, із них 20 діючих), прогрес незначний, по-при те, що із 2009 року на державному рівні існують проекти щодо збільшення присутності українських видань у базі Scopus. Іще у 2009 році Міністерство освіти і науки України та Національна акаде-мія наук України провели низку консультацій з вищим керівництвом компанії Elsevier, у результаті яких було домовлено, що кількість українських журналів, реферованих Scopus, може зрости до сотні.

Органи державної влади та профільні відомства зобов'язувалися розпочати процеси роботи з видавцями щодо цільової підготовки наукових фахових видань України до включення у Scopus. Проте на-разі відчутних результатів цих ініціатив не помітно.

Для включення до бази даних Scopus, видання, з-поміж іншого, по-винно мати англomовну назву та публікувати англomовні версії ре-фератів усіх наукових статей, періодичне видання повинно публіку-вати нові випуски з регулярністю не менш, ніж 1 раз на рік, загальна якість видання повинна бути високою, політика видання повинна пе-редбачати певну форму контролю за якістю публікацій (наприклад, наукове рецензування), видання повинно мати власний веб-сайт з англomовними версіями сторінок. Рішення про індексування нової назви видання базою даних Scopus приймаються за результатами розгляду запитів на включення нових назв видань Консультатив-

Розділ 1. Міжнародні та вітчизняні університетські рейтинги: останні результати та новації

ним комітетом Scopus з відбору змісту (CSAB). Запит на включення нової назви видання до бази даних може подати будь-який вчений за допомогою форми на веб-сайті <http://suggestor.step.scopus.com/suggestTitle.cfm>. Крім того, члени CSAB можуть самостійно визначати видання, які необхідно розглянути для включення. Рішення про включення нових назв видань до Scopus (та виключення назв видань, які перестали відповідати вимогам Scopus) приймаються щорічно.

Відповідно до аналізу українських видань, проведеного у 2009 році асоціацією «Інформаціо-Консорціум» на замовлення НАН України, найтиповішими проблемами, що перешкоджають включенню українських журналів до бази Scopus, є відсутність власного сайту, відсутність англійської версії сайту, складна схема розміщення інформації на веб-сторінці, відсутність англومовних рефератів і правильно оформлених реферативно-бібліографічних описів статей англійською мовою; відсутність переліку членів редакційної колегії (рівень журналу іноземні експерти оцінюють, зокрема, і за складом редколегії, цитованістю робіт науковців, що входять до її складу), відсутність англومовного архіву реферативно-бібліографічних описів статей за номерами (наявність хронологічної ретроспекції).

На додачу до низької представленості українських видань у базі Scopus, низькими лишаються показники цитованості і впливовості публікацій в українських журналах. За даними 2009 року, серед українських журналів, проіндексованих у базі Scopus, найвище значення показника SJR (SCImago Journal Rank), який вимірює впливовість журналу в наукових колах і залежить як від кількості цитувань, так і від авторитетності журналів, у яких це видання цитувалося, отримав журнал «Експериментальна онкологія» / Experimental oncology (0,112). Значення показника SJR для інших українських журналів складає від 0,045 до 0.

Отож, як можна зауважити, результати дослідницької роботи українських вчених та наукових інститутів слабо помітні на міжнародному рівні. Частково це пояснюється поганою представленістю українських видань в Інтернет-просторі, особливо англійською мовою. Проте не слід знімати із рахунку і фаховий рівень публікацій. Тобто

українським науковим установам слід більше уваги приділяти питанням доступності їхніх публікацій для міжнародної академічної спільноти (що включає англومовність і можливість доступу до публікацій через Інтернет) і дбати про те, щоб їхні публікації були цікаві та актуальні для науковців із різних куточків світу.

Рейтинг Інтернет-присутності «Вебометрікс» (Webometrics)

Рейтинг «Вебометрікс» оцінює діяльність університетів світу виходячи із того, наскільки вони є представленими в Інтернет-просторі. Цей рейтинг складається компанією Cybermetrics Lab (Іспанія) із 2004 року і публікується двічі на рік. Проект «Вебометрікс» був ініційований задля заохочення кращої представленості академічних та дослідних установ в Інтернет-мережі і стимулювання вільного доступу до наукової інформації. Та, окрім цього, представленість університетів в Інтернет-просторі слугує непоганим критерієм для визначення місця того чи іншого університету у світовому масштабі, адже при складанні рейтингу враховуються не дизайн сайту чи його відвідуваність, а насиченість і затребуваність розміщеної інформації для користувачів з усього світу.

Методологія

Рейтинг «Вебометрікс» ґрунтується на аналізі офіційних веб-сайтів (доменів) навчальних закладів, тому до рейтингу включені лише ті університети, які мають власний незалежний веб-домен. При побудові рейтингу «Вебометрікс» враховуються комплексні характеристики діяльності університету, що вказують на наукові досягнення співробітників університетів, міжнародний престиж навчального закладу і презентацію університету у віртуальному просторі. При побудові загального показника веб-впливовості враховуються дані щодо кількості зовнішніх посилань на ресурс і характеристики сайту університету: розмір, помітність, «вагомі файли» та плоди наукової діяльності (публікації та посилання на них за базою даних Google Scholar).

Розділ 1. Міжнародні та вітчизняні університетські рейтинги: останні результати та новації

Таблиця 1.1.7. Рейтинг Інтернет-присутності «Вебометрікс»: критерії та індикатори

Критерії	Індикатори	Вага
Розмір (Size)	Кількість сторінок, яку надають чотири пошукові ресурси – Google, Yahoo, Live Search, Exealed	20%
Помітність (Visibility)	Загальна кількість унікальних зовнішніх посилань на ресурс, які можливо точно отримати через пошукову систему Yahoo Search	50%
"Вагомі файли" (Rich Files)	Файли формату Adobe Acrobat (.PDF), Adobe PostScript (.PS), Microsoft Word (.DOC) і Microsoft Powerpoint (.PPT), розміщені на сайті університету	15%
Результати наукової діяльності (Scholar)	Кількість документів і цитат з кожного домену (джерело – Google Scholar)	15%

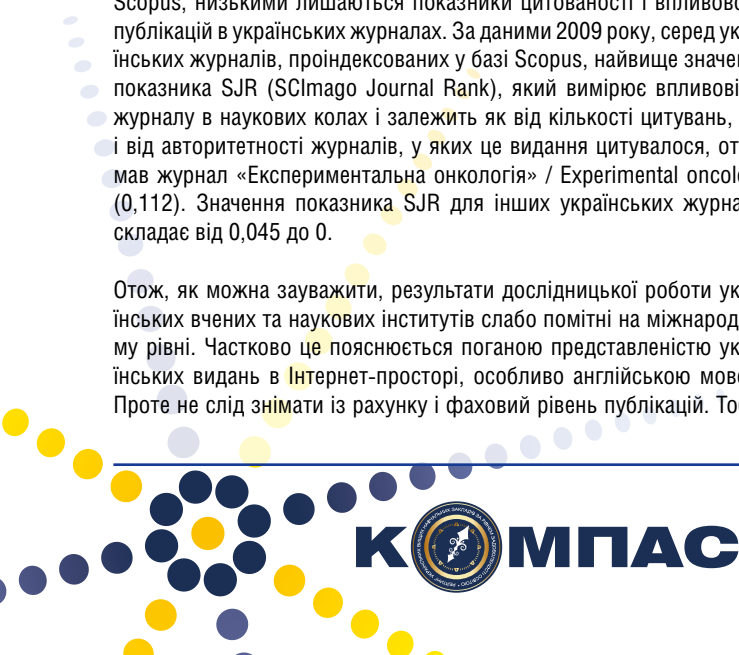
З-поміж наявних рейтингів університетів світу «Вебометрікс» оцінює найбільшу кількість навчальних закладів: в останньому рейтингу (січень 2011 року) було оцінено приблизно 13 тисяч університетів.

Перші 10 місць у рейтингу «Вебометрікс», оприлюдненому в січні 2011 року, посіли американські університети. Очолює рейтинг Масачусетський технологічний інститут, друге і третє місця займають Гарвардський і Стенфордський університети.

Найкращі університети світу за рейтингом «Вебометрікс» (станом на січень 2011 року)

Таблиця 1.1.8. Найкращі університети світу за рейтингом Вебометрікс (станом на січень 2011 року)

Рейтинг	Університет	Країна	ПОЗИЦІЯ*			
			Розмір	Помітність	"Вагомі файли"	Наукова діяльність
1	Массачусетський технологічний інститут	США	2	1	3	10
2	Гарвардський університет	США	7	4	16	1
3	Стенфордський університет	США	4	3	1	48
4	Університет Каліфорнії (Берклі)	США	5	2	6	87
5	Корнельський університет	США	1	11	9	50
6	Університет Вісконсін-Медісон	США	3	5	8	124
7	Мічиганський університет	США	6	7	20	44
8	Університет Мінесоти	США	13	26	4	16
9	Вашингтонський університет	США	9	17	2	136
10	Пенсильванський університет	США	24	12	29	49

Розділ 1. Міжнародні та вітчизняні університетські рейтинги: останні результати та новації

Українські ВНЗ у рейтингу «Вебометрікс» (станом на січень 2011 року)

У 2011 році до рейтингу «Вебометрікс» увійшов 141 український вищий навчальний заклад. Найвище місце серед українських університетів, які потрапили до рейтингу, — у Львівського національного

університету імені Івана Франка (1443-тє місце). На 1576-ій позиції розмістився Київський національний університет імені Тараса Шевченка, на 1608-ій — Національний університет «Києво-Могилянська академія». Донецький національний технічний університет посів 1634-тє місце, а на 1745-ому рядку опинився Харківський національний університет імені В.Н.Каразіна.

Таблиця 1.1.9. Рейтинг університетів світу за рівнем Інтернет-присутності («Вебометрікс»): рейтинг університетів України (перша десятка)

МІСЦЕ У СВІТОВОМУ РЕЙТИНГУ	УНІВЕРСИТЕТ	ПОЗИЦІЯ			
		Розмір	Помітність	"Вагомі файли"	Наукова діяльність
1443	Львівський національний університет ім. Івана Франка (http://www.franko.lviv.ua/)	3 248	4 444	1 529	537
1576	Національний університет ім. Тараса Шевченка (http://www.univ.kiev.ua/)	1 442	2 304	1 476	2 066
1608	Національний університет «Києво-Могилянська академія» (http://www.ukma.kiev.ua/)	2 273	3 291	3 228	521
1634	Донецький національний технічний університет (http://donntu.edu.ua/)	1 555	4 335	2 335	1 061
1745	Харківський національний університет ім. В.Н. Каразіна (http://www.univer.kharkov.ua/)	2 806	5 244	1 987	854
1964	Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова (http://www.onu.edu.ua/)	2 422	4 039	4 186	692
2133	Сумський державний університет (http://www.sumdu.edu.ua/)	3 951	9 366	2 673	561
2145	Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут» (http://www.kpi.ua/)	2 366	2 599	3 049	1 913
2258	Національний університет «Львівська політехніка» (http://www.lp.edu.ua/)	2 984	6 521	3 313	1 092
2527	Харківська національна академія міського господарства (http://www.ksame.kharkov.ua/)	5 192	11 628	5 371	110

Розділ 1. Міжнародні та вітчизняні університетські рейтинги: останні результати та новації

Характеристика сайтів українських університетів, що показали найкращий результат у рейтингу «Вебометрікс-2011»

- **Львівський національний університет ім. Івана Франка** (<http://www.franko.lviv.ua/>)

У рейтингу «Вебометрікс» за 2011 рік Львівський національний університет ім. Івана Франка посів 1443-тю сходинку, що стало найкращим результатом серед українських ВНЗ. Сайт ЛНУ ім.Франка має непогане інформаційне наповнення і повноцінну англійську версію.

На сайті ЛНУ ім.Франка розміщена інформація про історію університету, новини, відомості для абітурієнтів та іноземних студентів, інформація про міжнародну співпрацю, конференції, наукові періодичні видання, діяльність наукових і навчальних установ та інше. Багато уваги приділено періодичним науковим виданням університету, причому основна інформація про видання (включно з назвою, складом редколегії, змістом і анотацією статей) представлена й англійською. Зокрема, сайт містить електронний архів Вісника Львівського університету, що включає 19 серій за різними науковими галузями (біологічна, географічна, геологічна, економічна, жур-

налістики і так далі), причому доступний повний текст публікацій українською мовою (окремі публікації — англійською), й анотації — українською та англійською. Також на сайті представлені збірники наукових праць (Археологічні дослідження Львівського університету, Вісник Інституту археології, Іноземна філологія, Мінералогічний збірник, Наукові зошити історичного факультету Львівського університету, Палеонтологічний збірник, Проблеми слов'янознавства, Теле- та радіожурналістика, Теоретична електротехніка, Теорія і практика викладання української мови як іноземної, Українське літературознавство, Формування ринкової економіки в Україні) і періодичні видання університету (Біологічні студії, Журнал фізичних досліджень, Математичні студії, Міфологія і фольклор, Просценіум, Україна модерна, Хімія металів і сплавів). Англійською мовою перекладені відомості про всі видання, анотації і зміст кожного номера.

Поза тим, багато статей на сайті університету розміщені у форматі `htm/html` (який не враховується в рейтингу «Вебометрікс» при підрахунку кількості «вагомих файлів»), а частина публікацій розміщена на іншому домені університету (`lpu.edu.ua`), що, через специфіку методології рейтингу «Вебометрікс», може суттєво знижувати оцінки університету.

- **Київський національний університет ім. Тараса Шевченка** (<http://www.univ.kiev.ua/>)

Київський національний університет ім. Тараса Шевченка у рейтингу «Вебометрікс» за 2011 рік опинився на 1576-й сходинці серед усіх університетів і на другому місці — серед університетів України.

Титульний сайт Київського національного університету ім. Тараса Шевченка (<http://www.univ.kiev.ua/>) пропонує насамперед довідкову інформацію про університет, його історію, структуру, адміністрацію, статут, факультети та інститути, інформацію для абітурієнтів (правила і умови вступу, напрямки підготовки тощо) і відомості про студентське життя. Формально сайт має англійську версію, проте у більшості випадків «англомовність» закінчується назвою розділу меню: практично уся наступна інформація (навіть правила вступу для іноземців) подається без перекладу «мовою оригіналу».

Розділ 1. Міжнародні та вітчизняні університетські рейтинги: останні результати та новації

Кожен факультет і структурний підрозділ університету має свій окремий сайт (субдомен), де розміщено інформацію про їхню діяльність, у тому числі наукову.

Періодичні видання КНУ ім.Т.Шевченка каталогізовані і викладені в електронному вигляді на сайті <http://ecatalog.univ.kiev.ua>. Каталог охоплює 60 наукових журналів та збірників і містить понад 5500 статей. Електронний каталог періодичних видань не має англomовного інтерфейсу, і лише окремі видання пропонують інформацію про видання та анотації до статей англійською мовою.

Результати наукової діяльності університету, відповідно до посилань із основної сторінки, мали би бути представленими на сайті науково-дослідної частини Київського національного університету імені Тараса Шевченка (<http://science.univ.kiev.ua/>). Проте цей сайт виявився малонаповненим (англomовна версія — взагалі практично порожня) і працював із перебоями.

На сайтах факультетів, окрім новин і навчальної інформації, зазвичай розміщені тематичні бібліотеки, результати наукових досліджень викладачів і студентів, галузеві періодичні видання університету тощо.

- **Національний університет «Києво-Могилянська академія»** (<http://www.ukma.kiev.ua/>)

Національний університет «Києво-Могилянська Академія» за рейтингом Інтернет-присутності «Вебoметрікс» у 2011 році серед усіх університетів посів 1608-ме місце, серед українських — третє.

Базовий домен Національного університету «Києво-Могилянська академія» (ukma.kiev.ua) містить інформацію насамперед для абітурієнтів та студентів: новини, інформацію про університет (історія Академії, інформація про факультети, наукову діяльність, студентське життя, випускників, міжнародну співпрацю тощо), відомості для абітурієнтів (напрямки підготовки, умови вступу, підготовчі курси, освітні студії), інформацію для спонсорів, контактну інформацію тощо. Сайт має англійську версію, проте багато розділів порожні (зокрема, Prospective students, Research Works and Publications, Projects) або не оновлювалися впродовж кількох років.

Окрім цього, існує низка субдоменів, де розміщені наукові публікації, інформація про діяльність окремих підрозділів тощо. Зокрема, за адресою <http://www.ekmair.ukma.kiev.ua> доступний електронний архів Національного університету «Києво-Могилянська академія», що пропонує доступ до наукових досліджень професорсько-викладацького складу, співробітників та студентів університету (у тому числі — англійською мовою). На сайті Наукової бібліотеки (<http://www.library.ukma.kiev.ua/index.php?id=193>) можна знайти електронні версії «Наукових записок НаУКМА» й альманаху «Магістеріум», а також інші видання НаУКМА в електронному вигляді (доступні анотації англійською). На сайті Департаменту із міжнародної співпраці (<http://www.dfc.ukma.kiev.ua/>), що є виключно англomовним, розміщується інформація про міжнародну співпрацю та відомості для іноземних студентів.

Як можна зауважити, сайти навіть тих університетів, які виявилися найкраще представленими в Інтернет-просторі з-поміж українських вищих навчальних закладів, мають низку типових недоліків, які негативно позначаються на інформативності та корисності ресурсу для якомога ширшої аудиторії. Насамперед, українські університети зде-

Розділ 1. Міжнародні та вітчизняні університетські рейтинги: останні результати та новації

більшого мало уваги приділяють англійському наповненню сайтів. Хоча наявність і повнота англomовної версії сайту у рейтингу «Вебoметрікс» не оцінюється, проте це впливає на розмір потенційної аудиторії та видимість сайту для міжнародної спільноти. Наукові публікації, розміщені на сайтах, не завжди мають англomовні анотації та іншу супровідну інформацію (автор, назва, інформація про видання), як прийнято відповідно до міжнародних стандартів. Окрім цього, сайти українських університетів здебільшого орієнтуються на абітурієнтів і студентів, забуваючи про дослідників і науковців. У багатьох випадках для того, щоб знайти публікації або іншу потрібну інформацію на сайті, доводиться користуватися меню пошуку.

Структура університетських доменів досить часто є настільки переобтяженою і заплутаною, що без пошукових сервісів знайти необхідне досить складно. Для порівняння, стартова сторінка Гарвардського університету (<http://www.harvard.edu/>) вміщується повністю на екрані комп'ютера, проте вся інформація згрупована таким чином, що до будь-якого розділу можна потрапити за один перехід. Аналогічно спланований і сайт Массачусетського технологічного інституту (<http://web.mit.edu/>) — компактність і невелика кількість меню поєднані із надзвичайною функціональністю і зручністю доступу до всієї інформації. Звісно, ці університети займають перші сходинки рейтингу «Вебoметрікс» (і багатьох інших міжнародних рейтингів) не просто завдяки тому, що вони мають інформативні і зручні для користувачів сайти. Проте і сайт, який є візиткою навчального закладу, своїм наповненням і структурою може багато що сказати про місію, роль і діяльність навчального закладу.

Звісно, проект «Вебoметрікс» (як і решта проектів) не є досконалим і має свої обмеження; автори рейтингу усвідомлюють можливість неадекватної представленості деяких країн і мов через обмеження можливостей пошукових систем. Але цей рейтинг спонукає замислитися над тими викликами, які постають перед університетами в умовах глобалізації та інтеграції освітніх систем різних країн. Хоча Інтернет-присутність університету не є прямим свідченням якості підготовки або наукового потенціалу, але вона свідчить про міру включеності до світового інформаційного поля, авторитетність і резонансність діяльності університету, його потенціал в аспекті

приваблення талановитих студентів та викладачів, знаність серед роботодавців, що є важливими аспектами ефективної діяльності у світовому масштабі.

Проект з оцінки результатів навчання у ВНЗ (AHELO)

Проект AHELO (The Assessment of Higher Education Learning Outcomes – Оцінка результатів навчання у вищих навчальних закладах) був ініційований Організацією економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР), аби у міжнародних масштабах оцінити і порівняти, що знають і що вміють студенти наприкінці їхнього навчання у вищих навчальних закладах. Завдання проекту — не просто створити рейтинг вищих навчальних закладів, але й надати університетам, владі, роботодавцям, студентам та іншим зацікавленим сторонам цінну інформацію щодо якості навчання і відповідності отриманих знань і навичок потребам ринку праці.

Підготовчий етап проекту, пов'язаний із розробкою інструментарію та уточненням методології, має завершитися у квітні 2011 року. Проведення пілотного дослідження і підготовка звіту заплановані на серпень 2011 – грудень 2012 року.

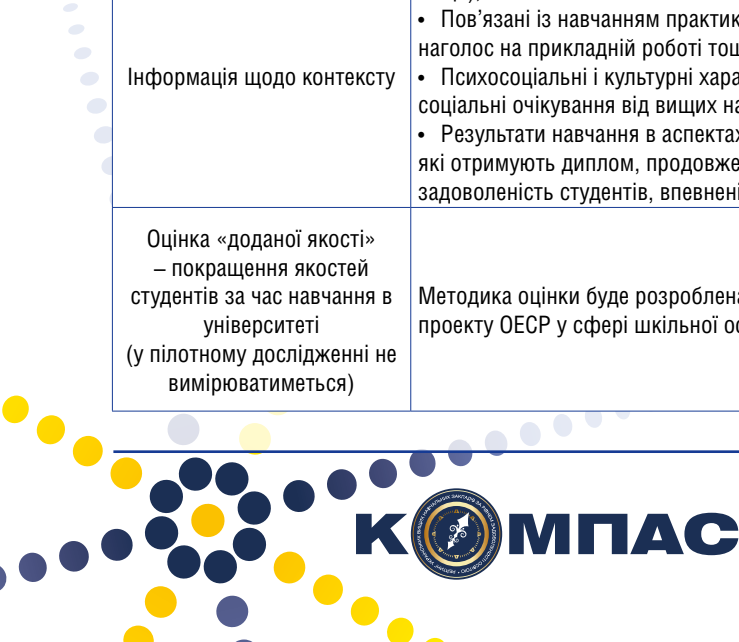
У пілотному дослідженні беруть участь 16 країн, які представляють широкий спектр мов і культур: Австралія, Бельгія, Єгипет, Італія, Колумбія, Корея, Кувейт, Мексика, Нідерланди, Норвегія, Російська Федерація, Словацька республіка, США, Фінляндія, Швеція, Японія. Методика дослідження тестуватиметься у приблизно 150 вищих навчальних закладах (до 10 у кожній країні-учасниці). Участь у проекті є добровільною. Передбачається, що у повноформатному дослідженні AHELO кількість і географічна різноманітність учасників буде суттєво більшою.

Розділ 1. Міжнародні та вітчизняні університетські рейтинги: останні результати та новації

Таблиця 1.1.10. Складові підготовчого дослідження ANELO

Оцінка універсальних навичок студентів	- Критичне мислення; - Аналітичні здібності; - Здатність вирішувати проблеми; - Навички письмового спілкування.
Оцінка фахових навичок студентів (у пілотному дослідженні – економічних і технічних спеціальностей)	Економічні спеціальності: - Знання і розуміння предмету; - Вміння застосовувати знання; - Ефективне використання релевантних даних і кількісних методів; - Уміння аргументовано висловлювати свою думку; - Уміння самостійно досліджувати певні економічні питання. Технічні спеціальності: - Знання і розуміння математичного і наукового підґрунтя їхньої технічної спеціальності; - Аналіз – вміння застосовувати знання і розуміння для визначення, формулювання і вирішення інженерно-технічних проблем із використанням наявних методів; - Проектування - вміння застосовувати знання і розуміння для розробки проектів відповідно до поставлених вимог; - Практика – здатність проявляти навички управління проектами і ведення бізнесу (зокрема, оцінка ризиків і змін), а також усвідомлення практичних обмежень; - Загальні навички – усвідомлення ширшого мультидисциплінарного контексту інженерно-технічних наук.
Інформація щодо контексту	- Фізичні та організаційні характеристики (наприклад, співвідношення чоловіків і жінок серед студентів тощо); - Пов’язані із навчанням практики (взаємодія студентів і викладачів, заохочення наукової діяльності і наголос на прикладній роботі тощо); - Психосоціальні і культурні характеристики (кар’єрні очікування від студентів, батьківська підтримка і соціальні очікування від вищих навчальних закладів тощо); - Результати навчання в аспектах поведінки і настанов (наполегливість студентів і відсоток випускників, які отримують диплом, продовження підвищення кваліфікації або успішність пошуку роботи, задоволеність студентів, впевненість у собі, а також самооцінка здобутків від навчання).
Оцінка «доданої якості» – покращення якостей студентів за час навчання в університеті (у пілотному дослідженні не вимірюватиметься)	Методика оцінки буде розроблена групою експертів на основі нещодавно реалізованого аналогічного проекту ОЕСР у сфері шкільної освіти.

Розділ 1. Міжнародні та вітчизняні університетські рейтинги: останні результати та новації

Під час пілотного дослідження будуть оцінюватися як універсальні навички студентів, необхідні для роботи у будь-якій галузі, так і навички, специфічні для кожної спеціальності (у пілотному дослідженні — для економічних і технічних дисциплін). Для оцінки універсальних навичок використовуватиметься міжнародна адаптація тесту Collegiate learning assessment — стандартизованого тесту для оцінки аналітичного і критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, а також навичок письмового мовлення, який наразі широко використовується у вищих навчальних закладах США для оцінки внеску університету у розвиток цих навичок у студентів. Тести для оцінки фахових навичок студентів технічних і економічних спеціальностей будуть спрямовані насамперед на те, аби виявити здатність студентів робити висновки із отриманої інформації і застосовувати свої знання і навички в нетипових ситуаціях.

Окрім оцінки навичок студентів, у перебігу дослідження збиратиметься інформація про умови навчання і навчальний процес, що дозволить пов’язати результати тестів із інформацією про університет і студентів. Вивчення контексту охоплюватиме такі аспекти: фізичні та

організаційні характеристики (наприклад, співвідношення чоловіків і жінок серед студентів), пов’язані із навчанням практики (взаємодія студентів і викладачів, заохочення наукової діяльності і наголос на прикладній роботі тощо), психосоціальні і культурні характеристики (кар’єрні очікування від студентів, батьківська підтримка і соціальні очікування від вищих навчальних закладів тощо), результати навчання в аспектах поведінки і настанов (наполегливість студентів і завершення навчання для здобуття бакалаврського ступеню, продовження підвищення кваліфікації або успішність пошуку роботи, задоволеність студентів, впевненість у собі, а також самооцінка здобутків від навчання). Ця інформація отримуватиметься за допомогою невеликих за тривалістю опитувань студентів і співробітників університетів. На підтвердження отриманої інформації будуть використовуватися відкриті статистичні дані і результати попередніх досліджень. У майбутньому в дослідження, можливо, також будуть включені опитування випускників і відгуки роботодавців.

Іще один аспект, який не буде вимірюватися під час пілотного дослідження, проте який передбачається включити в оцінку університетів

Розділ 1. Міжнародні та вітчизняні університетські рейтинги: останні результати та новації

у повноформатному дослідженні, — «додана якість», або ж покращення якостей студентів за час навчання в університеті. Йдеться про порівняння якостей студентів після вступу і напередодні випуску з університету, адже характеристики студентів «на вході» можуть значною мірою обумовлювати результати «на виході». З іншого боку, на якість підготовки студентів впливають кваліфікованість викладачів, матеріально-технічна база університету, сприятливе навчальне середовище. Тобто, оцінюючи зміну якостей студентів за час навчання, можливо більш точно оцінити успішність роботи університету.

Проект оцінки результатів навчання у вищих навчальних закладах ANELO є унікальним і має величезний потенціал. На сьогодні не існує жодних достовірних міжнародних даних про результати навчання в різних університетах світу: усі попередні аналогічні дослідження проводилися виключно на національному рівні. А наявні рейтинги університетів не включають прямої оцінки якості викладання і навчання і не враховують різноманітність вищих навчальних закладів.

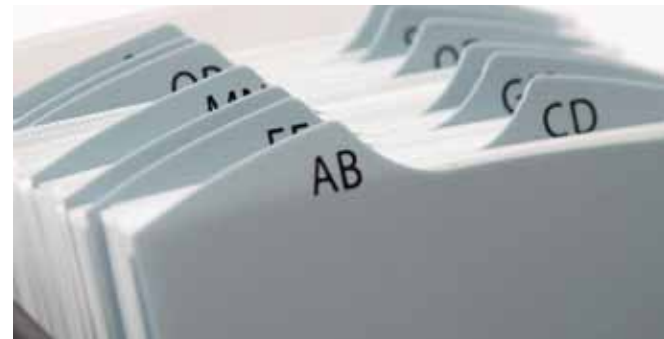
Повніша інформація про результати навчання у вищих навчальних закладах може стати першим кроком до вдосконалення викладання як на рівні корекції державної політики щодо системи вищої освіти, так і на рівні самих університетів. Оцінка роботи закладів вищої освіти також може допомогти у створенні більш якісної системи

вищої освіти, покращенні взаємодії між освітніми закладами і суспільством, підвищенні міжнародної взаємодії і мобільності у сфері вищої освіти.

Організація економічного співробітництва і розвитку уже має досвід впровадження масштабних міжнародних проектів у сфері оцінки якості освітніх послуг: успішно реалізуються Міжнародна програма з оцінки освітніх досягнень учнів (Programme for International Student Assessment, PISA), у межах якої оцінюються знання і навички 15-літніх, і Міжнародна програма з оцінки здібностей дорослих (Programme for International Assessment of Adult Competencies, PIAAC).

Попри те, що в проекті ANELO використовується підхід, аналогічний до інших проектів ОЕСР у сфері освіти (наприклад, Міжнародної програми з оцінки освітніх досягнень учнів), майбутнє дослідження, яке планується завершити наприкінці 2012 року, буде лише пробним і не надаватиме даних на національному чи системному рівні. Отримані дані будуть сфокусовані виключно на рівні окремих навчальних закладів і не передбачатимуть порівняння на національному рівні. Також ANELO не публікуватиме рейтингових таблиць. Навчальні заклади, які беруть участь у пілотному дослідженні, отримають анонімну інформацію, що дозволить їм оцінити їхню роботу у порівнянні із іншими навчальними закладами.

Початку повномасштабного проекту ANELO, за словами авторів, слід чекати не раніше 2016 року.

Розділ 1. Міжнародні та вітчизняні університетські рейтинги: останні результати та новації

1.2. Огляд основних українських університетських рейтингів у 2010–2011 роках

Рейтинги вищих навчальних закладів створюються з метою оцінки якості освітніх послуг у тому чи іншому аспекті. Але оскільки поняття про якість може бути різним, різними є й підходи, які використовуються при побудові різних рейтингів.

Залежно від цілей, ВНЗ можна оцінювати або за академічною якістю освіти (дослідницька діяльність, наукові здобутки випускників тощо), або ж із погляду затребуваності випускників на ринку праці.

Серед українських рейтингів, прикладом радше академічного рейтингу є «Топ-200 Україна» (ЮНЕСКО-СЕПЕС / «Дзеркало тижня») та Рейтинг університетів України за показниками наукометричної бази даних Scopus.

Для більшості університетів наразі основним напрямком діяльності є підготовка фахівців радше для ринку праці, аніж для академічної кар'єри. Поза тим, як свідчить ситуація, в Україні дотепер відчутний суттєвий розрив між тим, чому вчать університети, і тим, чого потребує ринок праці. Це спонукає формувати рейтинги ВНЗ саме за критеріями ринкової затребуваності випускників, що з тією чи іншою мірою успішності здійснюється в проектах журналу «Деньги», проєкті рейтингової оцінки ВНЗ «Компас» та інших.

«Топ-200 Україна» (ЮНЕСКО-СЕПЕС / «Дзеркало тижня»)

Рейтинг українських вищих навчальних закладів «Топ-200 Україна» оцінює ВНЗ насамперед із погляду наукового потенціалу і наукових здобутків викладачів і студентів. Авторами і виконавцями цього рейтингу виступають Європейський центр з вищої освіти ЮНЕСКО — СЕПЕС і кафедра ЮНЕСКО «Вища технічна освіта, прикладний системний аналіз та інформатика». Результати публікуються в газеті «Дзеркало тижня». На час підготовки цього звіту, були підготовлені й оприлюднені рейтинги за 2006, 2007, 2008 і 2009 роки.

У методиці, запропонованій кафедрою ЮНЕСКО, діяльність ВНЗ ви-

значається за допомогою інтегрованого індексу рейтингової оцінки — Із. Цей індекс включає три комплексні складові: Із = Іnp + Іo + Іmp, де Іnp — індекс якості науково-педагогічного потенціалу, Іn — індекс якості навчання, Іmv — індекс міжнародного визнання. Усього для формування зазначених індексів використовують 20 індикаторів прямого вимірювання і дві експертні оцінки.

При збереженні загального підходу, із часом методика визначення рейтингу дещо змінювалася і доповнювалася, що могло впливати на місце того чи іншого вищого навчального закладу у рейтингу. У 2007 році для формування зазначених індексів використовувалися 16 індикаторів прямого вимірювання. У 2008 перелік індикаторів збільшився до 20. У 2009 році була додана експертна оцінка якості науково-педагогічного потенціалу і якості навчання, а також стан інформаційних сайтів університетів. Протягом 2010 року було проведено експертне обговорення методології рейтингу за участі представників академічної спільноти та роботодавців, зацікавлених у створенні найбільш збалансованої методики ранжирування.

У результаті обговорень було збережено наявний набір індикаторів як такий, що відповідає узагальненій моделі функціонування українського університету. Проте, з метою створення рівних умов, при проведенні порівняльного аналізу діяльності університетів було зменшено вагові коефіцієнти за низкою показників (кількість академіків НАНУ, членів-кореспондентів НАНУ, масштаб ВНЗ). Тим самим було зміщено акцент у бік визнання ВНЗ на міжнародній арені. Коректування призвели також до невеликого загального зниження інтегрального індексу, проте без великих змін позицій університетів.

Розділ 1. Міжнародні та вітчизняні університетські рейтинги: останні результати та новації

Таблиця 1.2.1. Рейтинг «Топ-200 Україна»: індикатори роботи університетів (початок)

	Індикатори	Варг
Якість науково-педагогічного потенціалу		
1	Кількість штатних співробітників, обраних академіками НАН України	20
2	Кількість штатних співробітників, обраних членами-кореспондентами НАН України	8
3	Кількість штатних співробітників, обраних академіками державних галузевих академій наук (Українська академія аграрних наук, Академія медичних наук України, Академія педагогічних наук України, Академія правових наук України, Академія мистецтв України)	5
4	Кількість штатних співробітників, обраних членами-кореспондентами державних галузевих академій наук (Українська академія аграрних наук, Академія медичних наук України, Академія педагогічних наук України, Академія правових наук України, Академія мистецтв України)	3
5	Кількість професорів серед штатних співробітників ВНЗ	2
6	Кількість доцентів серед штатних співробітників ВНЗ	0,4
7	Кількість докторів наук серед штатних співробітників ВНЗ	1,75
8	Кількість кандидатів наук серед штатних співробітників ВНЗ	0,3
9	Кількість штатних співробітників, нагороджених державними преміями (в галузі науки і техніки, ім. Т.Г. Шевченка)	1,5
10	Кількість патентів на винаходи, промислові зразки, корисні моделі, отриманих ВНЗ за попередній рік	0,05
Якість навчання		
11	Кількість студентів-переможців та призерів міжнародних олімпіад (конкурсів)	8
12	Кількість студентів-переможців та призерів загальноукраїнських олімпіад (конкурсів)	1
13	Співвідношення кількості магістрів до кількості бакалаврів і спеціалістів	6
14	Масштаб ВНЗ, рівень розвитку його навчальної і наукової бази	11
Міжнародне визнання		
15	Кількість закордонних студентів	6

Розділ 1. Міжнародні та вітчизняні університетські рейтинги: останні результати та новації

Таблиця 1.2.1. Рейтинг «Топ-200 Україна»: індикатори роботи університетів (закінчення)

	Індикатори	Варг
16	Членство навчального закладу в міжнародних асоціаціях університетів	2,3
17	Членство навчального закладу у Великій хартії університетів	1,5
18	Членство навчального закладу у Євразійській асоціації університетів	1,3
19	Членство навчального закладу в мережі університетів країн Чорноморського регіону	0,5
20	Членство навчального закладу в Міжнародній асоціації університетів (МАУ)	0,4
Експертне оцінювання якості підготовки		15
Інформаційне забезпечення		5

У рейтингу «Топ-200 Україна» за даними 2009 року в першу п'ятірку лідерів увійшли Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут», Київський національний університет імені Т.Шевченка, Харківський національний університет імені В.Н.Каразіна, Національний медичний університет імені О.О.Богомольця, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут». Порівняно із 2008 роком, група лідерів серед ВНЗ не зазнала суттєвих змін.

Розділ 1. Міжнародні та вітчизняні університетські рейтинги: останні результати та новації

Таблиця 1.2.2. Рейтинг «Топ-200 Україна»: десятка найкращих за даними 2009 року

Рейтинг 2009		Оцінка якості науково-педагогічного потенціалу (Інп)	Оцінка якості навчання (Ін)	Оцінка міжнародного визнання (Імв)	Оцінка інтегрального показника діяльності ВНЗ (Із)	Рейтинг 2008
1	Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут»	32,36	20,81	15,15	68,31	2
2	Київський національний університет імені Тараса Шевченка	34,10	19,53	13,50	67,13	1
3	Харківський національний університет імені В.Н.Каразіна	19,21	13,62	14,80	47,62	3
4	Національний медичний університет імені О.О.Богомольця	26,46	6,11	11,13	43,70	4
5	Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»	17,06	10,36	14,68	42,10	5
6	Національний гірничий університет	18,75	7,64	9,80	36,18	6
7	Дніпропетровський національний університет	13,31	10,93	9,69	33,93	7
8	Національний університет «Києво-Могилянська академія»	8,49	13,91	10,21	32,61	9
9	Національний аграрний університет (Національний університет біоресурсів і природокористування України)	15,45	11,94	5,20	32,60	10
10	Донецький національний університет	7,74	11,40	11,94	31,08	8

Розділ 1. Міжнародні та вітчизняні університетські рейтинги: останні результати та новації

Рейтинг українських вищих навчальних закладів «Компас»

Рейтинг українських вищих навчальних закладів «Компас» оцінює практичну цінність освіти, яку українські ВНЗ дають своїм студентам. В основі рейтингу «Компас» лежать думки роботодавців усієї країни, випускників і експертів про відповідність знань і навичок, отриманих у вітчизняних ВНЗ, запитам ринку праці. Ініціатором рейтингу «Компас» є компанія «Систем Кепітал Менеджмент» (СКМ) і Благодійний фонд Ріната Ахметова «Розвиток України». Укладачем рейтингу виступає Київський міжнародний інститут соціології (КМІС).

Рейтинг вищих навчальних закладів «Компас» складається уже четвертий рік поспіль. Пілотний етап проекту був проведений у 2007/2008 роках, після чого було успішно реалізовано три дослідження — у 2009, 2010 і 2011 роках. До рейтингу «Компас» входять ВНЗ III-IV рівня акредитації, які готують бакалаврів, спеціалістів і магістрів за п'ятьма напрямками, найбільш затребуваними реальним сектором економіки: бізнес-економічні спеціальності, юриспруденція, інженерно-технічні спеціальності, інформаційні технології (ІТ), архітектурно-будівельні спеціальності. У загальному рейтингу оцінюється 234 вищі навчальні заклади України.

Рейтинг «Компас» формується на основі даних, отриманих у результаті соціологічних досліджень трьох цільових груп: випускників ВНЗ, представників великих і середніх компаній-роботодавців та представників провідних компаній (експертів). У 2010 році в опитуванні взяли участь представники 990 компаній-роботодавців, 363 експерти і 1149 випускників із 230 вищих навчальних закладів.

При розрахунку рейтингу враховуються такі критерії:

- Задоволеність випускників ВНЗ отриманою ними освітою і можливістю застосування її в трудовій діяльності (КР1). Думка молодих фахівців (людей, які закінчили ВНЗ не більше 5 років тому) стосовно можливостей отримати затребувану освіту у ВНЗ, де вони проходили навчання. Включає такі аспекти, як оцінка випускниками практичної значимості навчання, задоволеність сприянням ВНЗ працевлаштуванню випускників, досвід трудової діяльності випускників, задо-

воленість власним ВНЗ і визначення випускниками ВНЗ, які дають найкращу підготовку загалом. Вага в загальному рейтингу = 0,10.

- Сприйняття роботодавцями якості освіти в українських ВНЗ (КР2). Визначення роботодавцями українських ВНЗ, які дають випускникам найкращу підготовку для роботи в їхній компанії. Вага в загальному рейтингу = 0,31.
- Сприйняття експертами якості освіти в українських ВНЗ (КР3). Визначення компаніями-експертами українських ВНЗ, які дають найкращу підготовку для роботи в їхній компанії. Вага в загальному рейтингу = 0,29.
- Співпраця між ВНЗ і компаніями-роботодавцями (КР4). Кількість компаній-роботодавців і експертів, які співпрацюють із ВНЗ. Вага в загальному рейтингу = 0,30.

Підсумковий рейтинговий бал розраховується як сума зважених балів, отриманих ВНЗ за кожним критерієм рейтингу: Рейтинговий бал = КР1*0,1+ КР2*0,31+ КР3*0,29+ КР4*0,3

Місце ВНЗ у рейтингу визначається за отриманими значеннями рейтингового бала, причому ВНЗ, які мають близькі значення набраних балів, об'єднуються в одну групу. Загалом у рейтингу виокремлюється 10 місць.

Окрім загального рейтингу ВНЗ, розраховуються окремі рейтинги за напрямками підготовки (бізнес-економічний, юридичний, інженерно-технічний, інформаційні технології та архітектурно-будівельний), а також регіональні рейтинги (рейтинг ВНЗ Західного, Центрального, Південного і Східного регіонів).

За даними 2010 року, перше місце загального рейтингу «Компас» посів Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут» (87 балів). На другому місці опинився Київський національний університет імені Тараса Шевченка (80 балів). Третє місце рейтингу отримав Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана (51 бал). На четвертому місці, із незначним відривом від третьої сходинки – Національний університет «Києво-Могилянська академія» (47 балів) і Національний університет «Львівська політехніка» (45 балів). На п'ятій сходинці рейтингу розмістилися Донецький національний технічний університет (40 балів) і Київський національний університет будівництва і архітектури (38 балів).

Розділ 1. Міжнародні та вітчизняні університетські рейтинги: останні результати та новації

Таблиця 1.2.3. Рейтинг українських ВНЗ «Компас»: п'ятірка найкращих за даними 2010 року

Рейтинг	Назва ВНЗ	Випускники (нормований бал) (КР1)	Роботодавці (нормований бал) (КР2)	Експерти (нормований бал) (КР3)	Співпраця між ВНЗ і компаніями- роботодавцями (нормований бал) (КР4)	ЗАГАЛЬНИЙ РЕЙТИНГОВИЙ БАЛ
1	Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут»	81	100	60	100	87
2	Київський національний університет імені Тараса Шевченка	100	71	100	65	80
3	Державний вищий навчальний заклад «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»	71	33	50	65	51
4	Національний університет «Києво-Могилянська академія»	88	24	64	40	47
4	Національний університет «Львівська політехніка»	53	47	11	72	45
5	Державний вищий навчальний заклад «Донецький національний технічний університет»	60	29	18	66	40
5	Київський національний університет будівництва і архітектури	40	39	21	51	38

Рейтинг українських ВНЗ за версією журналу «Кореспондент»

У 2010 році видання «Кореспондент» спільно з компанією СКМ склало список найкращих ВНЗ країни з погляду найкращих роботодавців. На замовлення компанії СКМ, партнера «Кореспондента» у цьому проєкті, Київський міжнародний інститут соціології опитав 32 провідні компанії країни — великих роботодавців і лідерів ринку.

Рейтинг складено на основі опитування таких компаній-роботодавців: Брітіш Американ Тобакко Україна, Джей Ті Інтернешнл Україна, Запоріжсталь, Українські радіосистеми, Інком, Інтерпап, Караван, Квазар-Мікро, Київміськбуд, Київстар, Рошен, Кока-Кола, Стирол,

Крафт Фудз Україна, Лайф, Майкрософт Україна, Маріупольський металургійний комбінат, Миронівський хлібопродукт, Оболонь, Олейна, ПриватБанк, Рейнфорд, СК Провідна, СКМ, Укрзалізниця, УкрСиббанк, Укрсоцбанк, Укртелеком, Харківська бісквітна фабрика, Хортиця, Ельдорадо, Ернст енд Янг.

Участь в опитуванні брали як керівники названих компаній, так і співробітники відділів з роботи із персоналом. Респондентів просили відповісти на таке запитання: «При наборі на роботу фахівців, випускникам яких вищих навчальних закладів ви би надали перевагу у першу чергу, в другу і в третю чергу? Назвіть, будь ласка, не більше трьох ВНЗ для кожного вибору». Таким чином, відповідаючи на

Розділ 1. Міжнародні та вітчизняні університетські рейтинги: останні результати та новації

запитання, респонденти називали не більше 9-ти вищих навчальних закладів. Відповідно, при проведенні підрахунків «Кореспондент» давав названим ВНЗ від 1 до 9 балів, причому 9 балів отримував ВНЗ, названий компанією-роботодавцем першим у першу чергу, а 1 бал — ВНЗ, названий останнім у третю чергу. Загальний рейтинговий бал підраховувався як сума всіх балів, які отримав ВНЗ.

У результаті, список найкращих за версією «Кореспондента» очолив Київський національний університет імені Т. Шевченка, друге місце зайняв Національний університет «Києво-Могилянська академія», а трійку лідерів замкнув Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут». Окрім цього, на четвертому місці розташувався Київський національний економічний університет імені В. Гетьмана, а п'ятий рядок у рейтингу дістався харківській Національній юридичній академії України імені Ярослава Мудрого.

Таблиця 1.2.4. «Кореспондент-2010»: Найкращі ВНЗ із погляду роботодавців (перші 10 місць)

Місце	Назва ВНЗ	Рейтинговий бал
1	Київський національний університет ім. Тараса Шевченка	141
2	Національний університет «Києво-Могилянська академія»	125
3	Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут»	104
4	Державний вищий навчальний заклад «Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана»	96
5	Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого	27
6	Донецький національний технічний університет	26
7	Дніпропетровський національний університет ім. Олеса Гончара	24
8	Національний авіаційний університет	22
9	Національний університет харчових технологій	22
10	Донецький державний університет економіки і торгівлі ім. Михайла Туган-Барановського	20

Розділ 1. Міжнародні та вітчизняні університетські рейтинги: останні результати та новації

Рейтинг вищих навчальних закладів України за показниками наукометричної бази даних Scopus

Одним із ключових показників, що широко використовується в усьому світі для оцінки роботи дослідників, наукових колективів та наукових установ, є індекс цитування. Нещодавно і в Україні почали складати рейтинги вищих навчальних закладів, наукових установ та науковців за цим критерієм із використанням даних бази Scopus.

Scopus позиціонується розробниками як найбільша у світі універсальна реферативна база даних з можливостями відстеження наукової цитованості публікацій. База даних Scopus містить понад 41 млн. реферативних записів про публікації з 18 тис. найбільш інформативних журналів, які видає 5 тис. видавництв. Наукометричний апарат Scopus забезпечує облік публікацій науковців і установ, у яких вони працюють, та статистику їхньої цитованості. У багатьох країнах світу Scopus є одним із головних джерел даних для оцінки якості наукових досліджень та складання рейтингів суб'єктів наукової діяльності (дослідників, наукових установ, навчальних закладів) – як у масштабах однієї країни, так і в міжнародних масштабах. Зокрема, дані Scopus використовуються у рейтингах провідних універ-

ситетів світу QS: World University Rankings, а також у міжнародному рейтингу SClmago Institutions Rankings.

В Україні проекти щодо використання бази даних Scopus для оцінки наукового потенціалу країни загалом та окремих суб'єктів наукової діяльності на рівні вищих органів державної влади почалися лише нещодавно – у 2009 році. У червні 2009 року Президія НАН України ухвалила рішення щодо розгортання системи постійного моніторингу наукового потенціалу суб'єктів наукової діяльності України за показниками бази даних Scopus. Реалізація цього завдання була покладена на Національну бібліотеку України імені В.І. Вернадського. Станом на 22 грудня 2010 року, Рейтинг вищих навчальних закладів України за показниками бази Scopus, оприлюднений НБУВ, включав 91 вищий навчальний заклад. Найвищі сходинки за кількістю публікацій та цитувань отримали Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, Львівський національний університет імені Івана Франка, Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут». При визначенні рейтингу не береться до уваги кількість співробітників у тій чи іншій установі.

Розділ 1. Міжнародні та вітчизняні університетські рейтинги: останні результати та новації

Таблиця 1.2.5. Перші 10 позицій рейтингу вищих навчальних закладів України за показниками наукометричної бази даних Scopus (станом на 22.12.2010)

№ п/п	Установа (обліковий запис у базі даних Scopus)	Кількість публікацій у Scopus	Кількість цитувань у Scopus	Індекс Гірша (h-індекс*)
1.	Київський національний університет імені Тараса Шевченка	8483	21960	48
2.	Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна	5093	15200	39
3.	Львівський національний університет імені Івана Франка	3541	10965	31
4.	Одеський національний університет ім. І. І. Мечникова	1959	5277	30
5.	Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут»	3268	4692	27
6.	Донецький національний медичний університет імені Максима Горького	811	2121	24
7.	Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара	2119	3945	23
8.	Ужгородський національний університет	1198	2923	20
9.	Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»	1254	2454	20
10.	Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича	1363	2370	19

Створення рейтингу вищих навчальних закладів за показниками бази Scopus є важливим кроком включення українських ВНЗ до світового контексту — адже це дозволяє не лише порівняти українські ВНЗ між собою, але й оцінити їхнє місце серед інших університетів усього світу.

Рейтинг українських ВНЗ за версією щотижневика «Комментарии»

У 2010 році свій рейтинг вищих навчальних закладів, який ґрунтується на думці роботодавців, оприлюднив і щотижневик «Комментарии». Рейтинг було складено на основі анкетування менеджерів 100 провідних приватних компаній України, які займають лідерські позиції в різних галузях економіки (торгівля, телекомунікації, енергетика, фінансовий сектор, металургія, харчова промисловість та ін.). Їм було запропоновано визначити найкращі вищі навчальні заклади країни, виходячи з власного досвіду роботи з випускниками.

Рейтинг вищих навчальних закладів складався окремо за різними напрямками підготовки: виробництво і технічні спеціальності; економіка і фінанси; продажі; інформаційні технології; маркетинг і PR; юриспруденція; управління персоналом; адміністративний персонал. За результатами усіх рейтингів був представлений зведений рейтинг.

Лідерами рейтингів за спеціальностями стали:

- Виробництво і технічні спеціальності: НТУУ «Київський політехнічний інститут», Національний авіаційний університет, Донецький національний технічний університет.
- Економіка і фінанси: Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана, Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Національний університет «Києво-Могилянська академія».
- Продажі: Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана, Київський національний торговельно-економіч-

Розділ 1. Міжнародні та вітчизняні університетські рейтинги: останні результати та новації

ний університет, Київський національний університет імені Тараса Шевченка.

- Інформаційні технології: НТУУ «Київський політехнічний інститут», Національний авіаційний університет, Київський національний університет імені Тараса Шевченка.
- Маркетинг, PR: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Національний університет «Києво-Могилянська академія», Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана.
- Юриспруденція: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Національна юридична академія України імені Ярослава Мудрого, Національний університет «Києво-Могилянська академія».
- Управління персоналом: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Національний університет «Києво-Могилянська академія», Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана.

- Адміністративний персонал: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Національний університет «Києво-Могилянська академія», Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана.

На основі рейтингів за професійними напрямками був представлений зведений рейтинг, у якому на перше місце з достатньо високим відривом вийшов Київський національний університет ім. Т. Шевченка. До першої десятки також увійшли: Національний університет «Києво-Могилянська академія», Київський національний економічний університет ім. В. Гетьмана, НТУУ «Київський політехнічний інститут», Київський національний торгово-економічний університет, Національний авіаційний університет, Донецький національний університет, Одеський національний університет ім. І.І.Мечникова, НТУ «Харківський політехнічний інститут», Донецький національний технічний університет.

Таблиця 1.2.6. «Коментарі-2010»: зведений рейтинг українських вищих навчальних закладів (перші 10 місць)

Місце	Назва ВНЗ	Бали
1	Київський національний університет ім. Т. Шевченка	1010
2	Національний університет «Києво-Могилянська академія»	756
3	Київський національний економічний університет ім. В. Гетьмана	728
4	НТУУ «Київський політехнічний інститут»	584
5	Київський національний торгово-економічний університет	409
6	Національний авіаційний університет	268
7	Донецький національний університет	210
8	Одеський національний університет ім. І.І.Мечникова	198
9	НТУ «Харківський політехнічний інститут»	185
10	Донецький національний технічний університет	184

Розділ 1. Міжнародні та вітчизняні університетські рейтинги: останні результати та новації

Рейтинг українських ВНЗ: думка роботодавців (журнал «Деньги»)

Починаючи із 2007 року, щорічно свій рейтинг ВНЗ України з погляду роботодавців пропонує журнал «Деньги».

Журнал «Деньги» визначає рейтинг ВНЗ за п'ятьма напрямками підготовки: юридичні, економічні, гуманітарні, технічні та будівельні спеціальності. Рейтинг формується за результатами опитування представників провідних компаній-роботодавців, котрі наймають фахівців зазначених спеціальностей. За кожною із спеціальностей респондентам були запропоновані переліки ВНЗ, які готують фахівців з цих напрямків. Оцінка здійснювалася за 10-бальною шкалою, де «0» означає, що «випускника із дипломом цього ВНЗ я би в жодному разі не взяв на роботу», а оцінка «10» балів — «запропонував би вищу зарплату, ніж іншим претендентам». Отримані оцінки підсумовувалися, і залежно від суми набраних балів визначалося місце ВНЗ у рейтингу за тією чи іншою спеціальністю.

Лідери минулорічного рейтингу в основному втримали свої позиції і в 2011 році.

Таблиця 1.2.7. «Деньги-2011»: Рейтинг ВНЗ за технічними спеціальностями (перші 10 місць)

Місце	Назва ВНЗ	Середній бал (медіана)	Разом балів
1	Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут»	9	127
2	Київський національний університет ім. Тараса Шевченка	7,7	108
3	Національний авіаційний університет	6,9	97
4	Національний університет «Львівська політехніка»	6,3	88
5	Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»	6,2	87
6	Донецький національний технічний університет	5,8	81
7	Київський національний університет будівництва і архітектури	5,6	79
8	Національний університет харчових технологій	5,2	73
9	Національний транспортний університет	5,1	72
10	Одеська національна академія зв'язку ім. Олександра Попова	5	71

У 2011 році найкращими технічними ВНЗ, як і рік тому, були названі НТУ «Київський політехнічний інститут», КНУ ім. Тараса Шевченка, Національний авіаційний університет. Гуманітарний рейтинг очолив Національний університет «Києво-Могилянська Академія», наступним іде КНУ ім. Тараса Шевченка, далі — Львівський національний університет ім. Івана Франка, Київський національний лінгвістичний університет і Національний педагогічний університет ім. Михайла Драгоманова. За економічними спеціальностями рейтинг очолив КНУ ім. Тараса Шевченка, наступні сходинки із незначним відставанням посіли Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана і Національний університет «Києво-Могилянська Академія». Найкращу юридичну освіту, за версією журналу «Деньги», дають КНУ ім. Тараса Шевченка, Національна юридична академія ім. Ярослава Мудрого, Національний університет «Києво-Могилянська Академія». За будівельними спеціальностями, найкращими були названі Київський національний університет будівництва і архітектури, НТУ «Київський політехнічний інститут» і Національний транспортний університет.

Розділ 1. Міжнародні та вітчизняні університетські рейтинги: останні результати та новації

Таблиця 1.2.8. «Деньги-2011»: Рейтинг ВНЗ за гуманітарними спеціальностями (перші 10 місць)

Місце	Назва ВНЗ	Середній бал (медіана)	Разом балів
1	Національний університет «Києво-Могилянська академія»	7,2	65
2	Київський національний університет ім. Тараса Шевченка	7	63
3	Львівський національний університет ім. Івана Франка	6,5	59
4	Київський національний лінгвістичний університет	6,5	59
5	Національний педагогічний університет ім. Михайла Драгоманова	6,1	55
6	Національний авіаційний університет	5,3	48
7	Харківський національний університет ім. В.Н. Каразіна	5,3	48
8	Донецький національний університет	5	45
9	Одеський національний університет ім. І. І. Мечникова	5	45
10	Харківський національний педагогічний університет ім. Григорія Сковороди	4,8	44

Таблиця 1.2.9. «Деньги-2011»: Рейтинг ВНЗ за економічними спеціальностями (перші 10 місць)

Місце	Назва ВНЗ	Середній бал (медіана)	Разом балів
1	Київський національний університет ім. Тараса Шевченка	9	136
2	Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана	8,7	131
3	Національний університет «Києво-Могилянська академія»	8,6	130
4	Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут»	6,8	102
5	Національний авіаційний університет	6,3	95
6	Харківський національний економічний університет	6,1	92
7	Львівський національний університет ім. Івана Франка	5,6	85
8	Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»	5,2	79
9	Національний університет «Львівська політехніка»	5	75
10	Дніпропетровський національний університет	5	75

Розділ 1. Міжнародні та вітчизняні університетські рейтинги: останні результати та новації

Таблиця 1.2.10. «Деньги-2011»: Рейтинг ВНЗ за юридичними спеціальностями (перші 10 місць)

Місце	Назва ВНЗ	Середній бал (медіана)	Разом балів
1	Київський національний університет ім. Тараса Шевченка	9,1	110
2	Національна юридична академія ім. Ярослава Мудрого	9,1	110
3	Національний університет «Києво-Могилянська академія»	8	96
4	Одеська національна юридична академія	7,1	86
5	Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана	6,3	76
6	Львівський національний університет ім. Івана Франка	6,2	75
7	Національна академія внутрішніх справ	6,2	75
8	Академія адвокатури України	5,9	71
9	Донецький національний університет	5,8	70
10	Харківський національний університет ім. В.Н. Каразіна	5,7	69

Таблиця 1.2.11. «Деньги-2011»: Рейтинг ВНЗ за будівельними спеціальностями

Місце	Назва ВНЗ	Середній бал (медіана)	Разом балів
1	Київський національний університет будівництва і архітектури	9	81
2	Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут»	8,1	73
3	Національний транспортний університет	7,1	64
4	Національний університет «Львівська політехніка»	6,6	60
5	Національний авіаційний університет	6,3	57
6	Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»	6,3	57

Розділ 2. Методологія дослідження рейтингу ВНЗ України «Компас-2011»

Рейтинг ВНЗ України «Компас» формується на основі спеціально розробленої методології, яка враховує дані, отримані в результаті комплексу соціологічних досліджень.

Проведене дослідження було спрямовано на розроблення рейтингу вищих навчальних закладів України III–IV рівня акредитації, які готують бакалаврів, спеціалістів або магістрів за такими напрямками спеціалізації: бізнес-економічні спеціальності; правознавство; інженерно-технічні спеціальності; інформаційні технології (IT); архітектурно-будівельні спеціальності.

2.1. Відбір ВНЗ для участі у рейтингу

Перед проведенням дослідження було створено перелік ВНЗ, які відповідають таким критеріям:

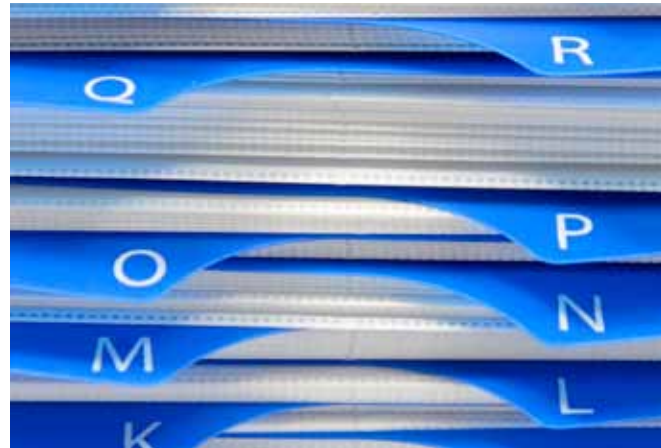
- ВНЗ має III–IV рівень акредитації;
- ВНЗ не є філіалом або підрозділом (наприклад, інститут ВНЗ) іншого навчального закладу;
- ВНЗ здійснює підготовку бакалаврів, спеціалістів або магістрів за п'ятьма вищезазначеними напрямками спеціалізації (має студентів денної форми навчання).

Для формування переліку ВНЗ – учасників рейтингу «Компас» використовувалася загальнодоступна інформація про ліцензійні обсяги підготовки бакалаврів, спеціалістів, магістрів у кожному з ВНЗ III–IV рівня акредитації. Ця інформація міститься на офіційному сайті Міністерства освіти і науки молоді та спорту України (<http://www.mon.gov.ua/main.php?query=nz>).

До переліку включалися ті ВНЗ, які мали ліцензію на підготовку бакалаврів, спеціалістів, магістрів хоча б за одним із таких напрямків:

- бізнес-економічний;
- правознавство;
- інженерно-технічний;
- напрямок інформаційних технологій (IT);
- архітектурно-будівельний.

Ще одним із критеріїв, який враховувався при формуванні переліку ВНЗ, став сумарний ліцензійний обсяг підготовки бакалаврів, спеці-

алістів, магістрів одного напрямку у ВНЗ.

Для участі ВНЗ у рейтингу за напрямками спеціалізації сумарний ліцензійний обсяг мав складати:

- бізнес-економічний – 150 і більше;
- правознавство – 50 і більше;
- інженерно-технічний – 50 і більше;
- напрямок інформаційних технологій (IT) – 50 і більше;
- архітектурно-будівельний – 50 і більше.

У результаті відбору ВНЗ було створено перелік, який містив 234 вищі навчальні заклади, що брали участь у рейтингу. Спеціалізовані рейтинги оцінювали:

- бізнес-економічний напрямок – 198 ВНЗ,
- правознавство – 90 ВНЗ,
- інженерно-технічний напрямок – 110 ВНЗ,
- напрямок інформаційних технологій (IT) – 103 ВНЗ,
- архітектурно-будівельний напрямок – 36 ВНЗ.

Застереження

При ознайомленні з результатами загального рейтингу слід врахувати, що цей рейтинг не охоплює усі українські ВНЗ, а стосується лише тих 234 закладів, які увійшли до переліку.

Розділ 2. Методологія дослідження рейтингу ВНЗ України «Компас-2011»

2.2. Методологія збору даних

Польовий етап дослідження «Рейтинг ВНЗ України «Компас» проводився у січні – березні 2011 року із застосуванням методів особистого та телефонного інтерв'ю, опитування за допомогою електронної пошти та онлайн-опитування.

Така дослідницька методологія була обрана з огляду на те, щоб досягнути якомога більше випускників різних ВНЗ і важкодосяжних респондентів (роботодавців, експертів).

Відповідно до мети дослідження, методологія передбачала дослідження таких цільових аудиторій:

- Представників компаній-роботодавців.
- Експертів.
- Випускників ВНЗ, що беруть участь у рейтингу.

Всеукраїнське опитування представників компаній-роботодавців

Проведене опитування репрезентативне для великих і середніх компаній-роботодавців, які належать до одного із таких видів економічної діяльності (відповідно до «Класифікатора видів економічної діяльності»):

- оптова та роздрібна торгівля; торгівля транспортними засобами; послуги з ремонту;
- обробна промисловість;
- виробництво електроенергії, газу та води;
- транспорт;
- фінансова діяльність;
- будівництво;
- операції з нерухомістю, здавання під найм та послуги юридичним особам;
- добувна промисловість.

Вибірка розроблена таким чином, щоб бути випадковою, стратифікованою за розміром підприємства (розмір підприємства визначається відповідно до кількості працівників на підприємстві), видом економічної діяльності, належністю до територіально-адміністративних одиниць України.

Вибірка для проведення дослідження була технічно реалізована інформаційно-аналітичною агенцією «СтатІнформКонсалтинг» за технічним завданням Київського міжнародного інституту соціології.

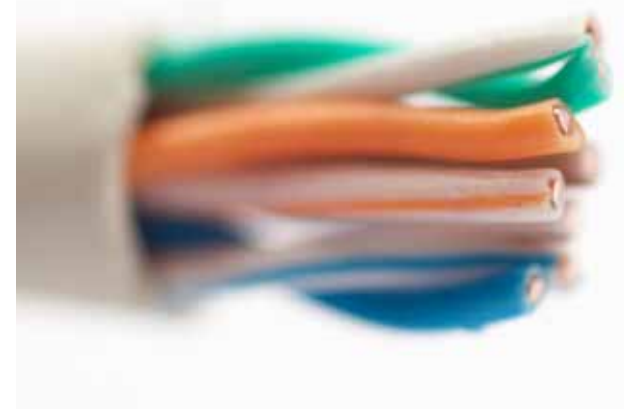
Підприємства відбиралися випадковим чином серед усіх підприємств, які звітуються за формою «№ 1-підприємництво».

У вибірці представлені підприємства різних форм власності.

Опитування проводилося методом особистого інтерв'ю за місцем роботи респондента. У компаніях потенційними респондентами були керівники відділів кадрів та HR-відділів (менеджери з персоналу), а також керівники компаній. У перебігу польового етапу дослідження було опитано представників 964 компаній.

Опитування експертів

В опитуванні експертів взяли участь представники провідних компаній, які до своєї діяльності постійно залучають фахівців певних напрямків спеціалізації, без яких діяльність цих компаній неможлива (наприклад, будівельна компанія не може функціонувати без фахівців з будівництва, архітекторів).

Розділ 2. Методологія дослідження рейтингу ВНЗ України «Компас-2011»

Вибірка для опитування експертів була створена шляхом попереднього телефонного обдзвонювання потенційних респондентів, під час якого інтерв'юер отримував згоду на участь в онлайн-опитуванні і брав адресу електронної пошти потенційного респондента.

Вибірка для телефонного опитування складалася з інформації, отриманої з таких джерел:

1. База найбільших компаній видання «Гвардія».
2. База Держкомстату України.
3. Сайт Європейської бізнес-асоціації (European Business Association, EBA) <http://eba.com.ua/>
4. Сайт Американської торгової палати (American Chamber of Commerce, ACC) www.chamber.ua

Для попереднього телефонного опитування було сформовано 5 баз. До кожної окремої бази увійшли такі категорії компаній, що мали оцінювати такі напрямки підготовки:

1. Напрямок підготовки: Правознавство

Категорії компаній: юридичні фірми, адвокатські фірми тощо.

2. Напрямок підготовки: Бізнес-економічний

Категорії компаній: аудиторські компанії, банки, інвестиційні компанії, страхові компанії, штаб-квартири найбільших компаній тощо.

3. Напрямок підготовки: Інформаційні технології (ІТ)

Категорії компаній: розробники програмного забезпечення, компанії - системні інтегратори, компанії, що займаються інформаційною безпекою, великі студії веб-дизайну тощо.

4. Напрямок підготовки: Інженерно-технічний

Категорії компаній: промислові підприємства.

5. Напрямок підготовки: Архітектурно-будівельний

Категорії компаній: будівельні компанії, архітектурні та проектні організації, компанії, які займаються будівництвом інфраструктурних і промислових об'єктів тощо.

Опитування проводилося методом онлайн-опитування та, частково, методом опитування за допомогою електронної пошти й особистого інтерв'ю за місцем роботи респондента. Для проведення онлайн-опитування використовувався сайт проекту InPoll та SurveyMonkey.com. У компаніях потенційними респондентами були керівники відділів кадрів та HR-відділів (менеджери з персоналу), а також керівники компаній.

Загалом у перебігу польового етапу дослідження було опитано представників 344 компаній.

Опитування випускників ВНЗ 2005–2010 рр.

Опитування проводилося методом особистого та телефонного опитування. Така комбінація методів була обрана з огляду на те, щоб отримати якомога більшу кількість випускників ВНЗ, які брали участь у рейтингу, і запропонувати респонденту найбільш зручний для нього варіант участі у дослідженні.

Безпосередньо перед опитуванням проводився попередній скринінг респондента. Для того щоб узяти участь у дослідженні, респондент мав відповідати таким критеріям:

- Бути випускником 2005–2010 рр.;

Розділ 2. Методологія дослідження рейтингу ВНЗ України «Компас-2011»

- Закінчити один із 234 ВНЗ, які брали участь у рейтингу;
- Навчатися за одним з п'яти напрямків спеціалізації;
- Навчатися на стаціонарі;
- Мати диплом бакалавра, спеціаліста або магістра.

Контакти потенційних респондентів були отримані з таких джерел:

1. Адміністрація ВНЗ, які беруть участь у рейтингу.
2. Респонденти, які брали участь в опитуванні (використовувався пошук потенційних респондентів методом «снігової кулі» — у кожного з респондентів запитували контакти інших випускників з його ВНЗ).
3. Сайти соціальних мереж «Однокласники» і «Вконтакте».
4. База контактів, отриманих під час попереднього дослідження.

Для проведення особистого та телефонного опитування використовувалась мережа інтерв'юерів КМІС.

У результаті реалізації цього компонента дослідження було опитано 1182 випускників з 233 ВНЗ.

2.3. Методологія формування рейтингу ВНЗ

Рейтинг ВНЗ «Компас-2011» ґрунтується на думці випускників, роботодавців та експертів щодо відповідності знань і навичок випускників вітчизняних ВНЗ запитам ринку праці.

Рейтинг формувалася на основі інформації, отриманої під час опитувань зазначених цільових груп (випускників, роботодавців і експертів). За отриманими даними розраховувалися індикатори і критерії рейтингу, які інтегрувалися до підсумкового рейтингового бала, за яким і визначалося місце кожного вищого навчального закладу серед інших ВНЗ України.

Критерії та індикатори

При побудові рейтингу «Компас 2011» враховувалися такі критерії (перелік індикаторів наведено в таблиці 2.3.1):

- Задоволеність випускників ВНЗ отриманою ними освітою і мож-

ливістю застосувати її в трудовій діяльності (КР1). Думка молодих фахівців (випускників ВНЗ 2005–2010 рр.) стосовно можливостей отримати затребувану освіту у ВНЗ, де вони проходили навчання. Включає такі аспекти, як оцінка практичної значимості навчання, сприяння ВНЗ працевлаштуванню випускників, досвід трудової діяльності випускників, задоволеність власним ВНЗ і визначення випускниками ВНЗ, які дають найкращу підготовку загалом.

- Сприйняття роботодавцями якості освіти в українських ВНЗ (КР2). Визначення роботодавцями українських ВНЗ, які дають випускникам найкращу підготовку для роботи в їхній компанії.
- Сприйняття експертами якості освіти в українських ВНЗ (КР3). Визначення компаніями-експертами українських ВНЗ, які дають найкращу підготовку для роботи в їхній компанії.
- Співпраця між ВНЗ і компаніями-роботодавцями (КР4). Кількість компаній-роботодавців і експертів, які співпрацюють із ВНЗ.

Значення усіх індикаторів і критеріїв рейтингу нормувалися відносно до найбільшого значення: максимальному значенню присвоювалося значення 100, а решта значень розраховувалися як відсоток від максимального.

Розділ 2. Методологія дослідження рейтингу ВНЗ України «Компас-2011»

Таблиця 2.3.1. Рейтинг ВНЗ «Компас-2011» — критерії та індикатори (початок)

Критерії	Індикатори	Джерело	Вага
Задоволеність випускників ВНЗ отриманою ними освітою і можливістю застосування її в трудовій діяльності	Оцінка практичної значимості навчання: - Можливість отримати практичні навички, застосувати на практиці отримані теоретичні знання; - Придбання досвіду самостійного виконання деяких видів робіт у межах спеціальності; - Задоволеність організацією практики у ВНЗ (надання бази практики, чітке інструктування викладачами, контроль тощо); - Задоволеність організацією практики на підприємстві (надання робочого місця, його оснащеність, планування роботи, готовність допомогти в придбанні навичок, умінь тощо); - Орієнтованість навчальної програми на запити ринку праці; - Відповідність отриманих знань і навичок потребам роботодавців; - Можливість одержання у ВНЗ додаткових професій, знань (поглиблене вивчення предметів, додаткової іноземної мови, спеціальних комп'ютерних програм); - Якість читання більшості лекцій; - Якість проведення більшості практичних (семінарських) занять.	Відповіді випускників на запитання анкети	0,10
	Сприяння ВНЗ працевлаштуванню випускників: - Організація конкурсів на одержання стипендій з ініціативи роботодавців; - Робота підрозділу з працевлаштування у ВНЗ; - Організація зустрічей із роботодавцями (презентації компаній, ярмарки вакансій, співбесіди, майстер-класи тощо); - Спільна робота із представниками підприємств регіону (розробка бізнес-плану для замовника, виконання дипломних, курсових робіт на замовлення підприємств, наукові дослідження з проблем підприємства тощо); - Відсоток випускників, які знайшли роботу за сприяння ВНЗ. Досвід трудової діяльності випускників: - Відсоток випускників, які працюють за фахом; - Задоволеність можливістю одержати перше робоче місце відповідно до отриманої спеціальності; - Задоволеність можливістю одержати перше робоче місце протягом трьох місяців після отримання диплому. Задоволеність випускників власним ВНЗ: - Задоволеність престижністю ВНЗ; - Відсоток випускників, які обрали б свій ВНЗ для підвищення кваліфікації; - Відсоток випускників, які порадили б свій ВНЗ роботодавцю. Визначення випускниками ВНЗ, які дають найкращу підготовку загалом: - ВНЗ, які випускники порадили б знайомому незалежно від спеціальності (3 місця, на кожне місце можна було поставити до 3-х ВНЗ).		

Розділ 2. Методологія дослідження рейтингу ВНЗ України «Компас-2011»

Таблиця 2.3.1. Рейтинг ВНЗ «Компас-2011» — критерії та індикатори (закінчення)

Критерії	Індикатори	Джерело	Вага
Сприйняття роботодавцями якості освіти в українських ВНЗ	Визначення роботодавцями українських ВНЗ, які дають найкращу підготовку для роботи в їхній компанії: Випускникам яких ВНЗ роботодавці надали б перевагу при наборі на роботу (3 місця, на кожне місце можна було поставити до 3-х ВНЗ).	Відповіді роботодавців на запитання анкети	0,31
Сприйняття експертами якості освіти в українських ВНЗ	Визначення експертами українських ВНЗ, які дають найкращу підготовку для роботи в їхній компанії Відповіді експертів на запитання, які ВНЗ, на їхню думку, дають найкращу освіту загалом (3 місця, на кожне місце можна було поставити до 3-х ВНЗ).	Відповіді експертів на запитання анкети	0,29
Співпраця між ВНЗ і компаніями-роботодавцями	Співпраця між ВНЗ і компаніями-роботодавцями: Кількість роботодавців і експертів, які вказали, що їхня компанія співпрацює із певним ВНЗ.	Відповіді роботодавців та експертів на запитання анкети	0,30

Розрахунок вагових коефіцієнтів критеріїв рейтингу

При інтегруванні критеріїв рейтингу до підсумкового рейтингового бала використовувалися вагові коефіцієнти.

Для обчислення ваги окремих критеріїв рейтингу використовувалася процедура факторного аналізу. У найбільш загальному вигляді, факторний аналіз слугує для вивчення взаємозв'язків між значеннями змінних. За допомогою факторного аналізу можливо виявити латентні змінні (фактори), які обумовлюють існування кореляцій

між наявними змінними. У нашому випадку, ми припускаємо, що окремі критерії «думка випускників», «думка роботодавців», «думка експертів» і «співпраця між ВНЗ і компаніями-роботодавцями» є пов'язаними, оскільки всі вони вимірюють латентну змінну «відповідність освіти потребам ринку праці», яка і покладена в основу рейтингу. Коефіцієнти зв'язку між критеріями рейтингу й отриманим фактором (факторні навантаження) виражають, наскільки добре кожна змінна відображує латентний фактор. На підставі отриманих факторних навантажень було розраховано вагові коефіцієнти рейтингу.

Таблиця 2.3.2. Розрахунок вагових коефіцієнтів критеріїв рейтингу

Критерії	Коефіцієнти зв'язку між критеріями рейтингу і отриманим фактором (факторні навантаження)*	Вагові коефіцієнти критеріїв рейтингу
Задоволеність випускників ВНЗ отриманою ними освітою і можливістю застосування її в трудовій діяльності	0,30	0,10
Сприйняття роботодавцями якості освіти в українських ВНЗ	0,97	0,31
Сприйняття експертами якості освіти в українських ВНЗ	0,90	0,29
Співпраця між ВНЗ і компаніями-роботодавцями	0,93	0,30

Розділ 2. Методологія дослідження рейтингу ВНЗ України «Компас-2011»

Оцінки випускників виявилися найменшою мірою пов'язаними із отриманим фактором, через що вони мають найменшу вагу в загальному рейтингу. Як можна припустити, випускники оцінюють свій та інші ВНЗ під децю іншим кутом зору, аніж роботодавці та експерти: зокрема, випускники маленьких регіональних вузькоспеціалізованих ВНЗ можуть бути значною мірою задоволеними практичною цінністю отриманих знань, у більшості працювати за фахом і високо оцінювати сприяння ВНЗ працевлаштуванню не через те, що цей ВНЗ дійсно дає найкращу освіту, а через інший рівень вимог до навчання, ситуацію на ринку праці (випускники малопопулярних спеціальностей частіше працюють за фахом) тощо.

Формування рейтингу ВНЗ

Підсумковий рейтинговий бал розраховувався як сума зважених балів, отриманих ВНЗ за кожним критерієм рейтингу:
Рейтинговий бал = $KP_1 * W_1 + KP_2 * W_2 + KP_3 * W_3 + KP_4 * W_4$,
де KP – критерій рейтингу, W – вага критерію рейтингу.

Місце ВНЗ у рейтингу визначалося за отриманими значеннями підсумкового рейтингового бала, причому ВНЗ, які мають близькі зна-

чення набраних балів, об'єднувалися в одну групу. Загалом у загальному рейтингу було виокремлено 10 місць, за якими розподілилися оцінювані ВНЗ.

Слід зважати на те, що чим більше віддаляємося від перших позицій рейтингу, тим меншою стає різниця між різними вищими навчальними закладами, і тим більш умовною стає межа між позиціями. Якщо позиції провідних ВНЗ є чіткими, після 5-го місця межі «ліг» розмиті, а похибка збільшується через мінімальну кількість оцінок роботодавців/експертів, і суттєвим є розкид оцінок випускників. Тобто різниця між останнім ВНЗ на 7-ій позиції і першим на 8-й може бути статистично незначущою. Разом із тим, усі рейтингові позиції виокремлювалися таким чином, щоби міжгрупові середні значимо відрізнялися, а різниця між внутрішньогруповими середніми не перевищувала значення статистичної похибки.

Окрім загального рейтингу, було складено рейтинг за напрямками підготовки, а також регіональний рейтинг.

Розділ 3. Загальний рейтинг вищих навчальних закладів України «Компас-2011»

Рейтинг українських вищих навчальних закладів «Компас» оцінює практичну цінність освіти, яку українські ВНЗ дають своїм студентам. В основі рейтингу «Компас» лежать думки роботодавців усієї країни, випускників і експертів про відповідність знань і навичок, отриманих у вітчизняних ВНЗ, запитам ринку праці.

При розрахунку загального рейтингу враховувалися такі критерії:

- *Задоволеність випускників ВНЗ отриманою ними освітою і можливістю застосування її в трудовій діяльності (KP1).* Думка молодих фахівців (випускників ВНЗ 2005-2010 рр.) стосовно можливостей отримати затребувану освіту у ВНЗ, де вони проходили навчання. Включає такі аспекти, як оцінка випускниками практичної значимості навчання, задоволеність сприянням ВНЗ працевлаштуванню випускників, досвід трудової діяльності випускників, задоволеність власним ВНЗ і визначення випускниками ВНЗ, які дають найкращу підготовку загалом. Вага в загальному рейтингу = 0,10.
- *Сприйняття роботодавцями якості освіти в українських ВНЗ (KP2).* Визначення роботодавцями українських ВНЗ, які дають випускникам найкращу підготовку для роботи в їхній компанії. Вага в загальному рейтингу = 0,31.
- *Сприйняття експертами якості освіти в українських ВНЗ (KP3).* Визначення компаніями-експертами українських ВНЗ, які дають найкращу підготовку для роботи в їхній компанії. Вага в загальному рейтингу = 0,29.
- *Співпраця між ВНЗ і компаніями-роботодавцями (KP4).* Кількість компаній-роботодавців і експертів, які співпрацюють із ВНЗ. Вага в загальному рейтингу = 0,30.

У загальному рейтингу оцінюється 234 вищі навчальні заклади України.

Більш детально про методологію формування рейтингу можна прочитати в розділі «Методологія дослідження рейтингу ВНЗ України «Компас-2011».

3.1. П'ятірка найкращих ВНЗ України

За результатами цього річного рейтингу ВНЗ, до п'ятірки найсильніших увійшло 7 вищих навчальних закладів. П'ять із них розташовані в Києві, по одному – в Донецьку і Львові.

- **Перше місце** у рейтингу зберіг Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут» (87 балів).
- **На другому місці** другий рік поспіль — Київський національний університет імені Тараса Шевченка (81 бал).
- **Третє місце** рейтингу — за Київським національним економічним університетом імені Вадима Гетьмана (53 бали).
- **На четвертому місці**, із незначним відривом від третьої сходинки – Національний університет «Києво-Могилянська академія» (46 балів) і Київський національний університет будівництва і архітектури (45 балів).
- **П'яту сходинку** рейтингу розділили Національний університет «Львівська політехніка» (41 бал) і Донецький національний технічний університет (40 балів).

Розділ 3. Загальний рейтинг вищих навчальних закладів України «Компас-2011»

Таблиця 3.1.1. П'ятірка найкращих ВНЗ рейтингу «Компас-2011»

Місце	Назва ВНЗ	Місто	Оцінка випускників	Оцінка роботодавців	Оцінка експертів	Співпраця	РЕЙТИНГОВИЙ БАЛ
1	Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут»	Київ	84	100	59	100	87
2	Київський національний університет імені Тараса Шевченка	Київ	92	64	100	76	81
3	Державний вищий навчальний заклад «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»	Київ	76	44	48	59	53
4	Національний університет «Києво-Могилянська академія»	Київ	88	34	49	43	46
	Київський національний університет будівництва і архітектури	Київ	56	40	20	72	45
5	Національний університет «Львівська політехніка»	Львів	71	47	11	56	41
	Державний вищий навчальний заклад «Донецький національний технічний університет»	Донецьк	75	37	14	56	40

Загалом, порівняно із минулими роками група лідерів серед ВНЗ не зазнала принципових змін. На жаль, збереглися і «вузькі місця». Як буде показано далі, для усіх провідних українських ВНЗ властива різниця у рівні підготовки за різними спеціальностями (якісна підготовка за профільним для ВНЗ фахом, і посередня – за «неосновними» спеціальностями). Для багатьох ВНЗ, навіть найсильніших, слабким місцем залишається низький рівень сприяння працевлаштуванню випускників і робота випускників не за фахом. Тобто навіть у найсильніших ВНЗ відчувається розрив між підготовкою випускників і вимогами ринку праці. Зупинімося на сильних і слабких сторонах «топових» ВНЗ більш детально.

Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут»
(Київ, 87 балів, перше місце)

Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут» («КПІ») уже третій рік поспіль займає першу позицію загального рейтингу, а також є лідером із підготовки фахівців інженерно-технічних спеціальностей й фахівців у сфері інформаційних технологій. «КПІ» і серед роботодавців, і серед випускників користується авторитетом вищого навчального закладу, який дає якісну і затребувану освіту. Окрім цього, «КПІ» з-поміж усіх українських ВНЗ має

Розділ 3. Загальний рейтинг вищих навчальних закладів України «Компас-2011»

найвищі показники співпраці із компаніями-роботодавцями: із цим університетом співпрацюють 30 із 964 (3%) компаній-роботодавців, які взяли участь в опитуванні, і 24 із 344 (7%) компаній-учасників експертного опитування. Проте, коли йдеться не про технічні спеціальності, відгуки про «КПІ» стають більш стриманими.

За рівнем підготовки фахівців бізнес-економічних спеціальностей «КПІ» має четверте місце (42 бали), поступаючись Київському національному університету ім. Т.Шевченка (90 балів), Київському національному економічному університету ім. В.Гетьмана (86 балів),

Національному університету «Києво-Могилянська Академія» (52 бали) і Київському національному торгово-економічному університету (44 бали).

За юридичними спеціальностями «КПІ» взагалі опиняється в категорії аутсайдерів: у цьогорічному дослідженні, як і минулого року, за підготовкою фахівців юридичних спеціальностей «КПІ» отримав лише 6 балів зі 100 можливих і посів 7-ме місце. Тобто «КПІ» можна з упевненістю назвати найкращим технічним ВНЗ України, проте за «непрофільними» спеціальностями, як видається, він не завжди забезпечує належну якість підготовки фахівців.

Таблиця 3.1.2. Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут»: загальний рейтинг і рейтинг за напрямками підготовки

	2009	2010	2011
ЗАГАЛЬНИЙ РЕЙТИНГ			
Задоволеність випускників ВНЗ отриманою ними освітою і можливістю застосування її в трудовій діяльності	71	81	84
Сприйняття роботодавцями якості освіти в українських ВНЗ	100	100	100
Сприйняття експертами якості освіти в українських ВНЗ	62	60	59
Співпраця між ВНЗ і компаніями-роботодавцями	100	100	100
Рейтинговий бал і місце в загальному рейтингу	1 (86 балів)	1 (87 балів)	1 (87 балів)
РЕЙТИНГ ЗА НАПРЯМКАМИ ПІДГОТОВКИ (місце і бал)			
- бізнес-економічні спеціальності	5 (31 бал)	3 (39 балів)	4 (42 бали)
- юридичні спеціальності	9 (5 балів)	9 (4 бали)	7 (6 балів)
- інженерно-технічні спеціальності	1 (99 балів)	1 (85 балів)	1 (86 балів)
- інформаційні технології (ІТ)	1 (100 балів)	1 (100 балів)	1 (100 балів)

Розділ 3. Загальний рейтинг вищих навчальних закладів України «Компас-2011»

Київський національний університет імені Тараса Шевченка
(Київ, 81 бал, друге місце)

У загальному рейтингу Київський національний університет імені Тараса Шевченка дещо поступається Національному технічному університету «КПІ», проте розрив між цими двома ВНЗ лишається мінімальним, а в оцінках компаній-експертів і випускників КНУ ім. Т.Шевченка, як і раніше, помітно випереджає усі інші українські вищі навчальні заклади.

Загалом, до сильних сторін КНУ ім. Т.Шевченка, за оцінками усіх груп респондентів, можна віднести:

- Високий рівень підготовки фахівців бізнес-економічних спеціальностей (90 балів, перше місце, дещо випереджаючи Київський національний економічний університет ім. В. Гетьмана).
- Високий рівень підготовки фахівців юридичних спеціальностей (82 бали, друге місце після Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого).

- Непоганий рівень підготовки фахівців у сфері інформаційних технологій (44 бали, друге місце після Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»).
- Непогано налагоджена співпраця із компаніями-роботодавцями.
- КНУ ім. Т.Шевченка має стійкий авторитет вищого навчального закладу, який дає якісну освіту (зокрема, в очах провідних компаній-експертів) – що, як відомо, може суттєво сприяти першим кар’єрним крокам випускників.

З іншого боку, як впливає з оцінок роботодавців, слабшою стороною КНУ ім. Т.Шевченка є підготовка фахівців інженерно-технічних спеціальностей. За цим напрямком підготовки КНУ ім. Т.Шевченка отримав 21 бал, поступившись Національному технічному університету України «Київський політехнічний інститут» (100 балів), Донецькому національному технічному університету (58 балів), Національному технічному університету «Харківський політехнічний інститут» (41 бал), Національному гірничому університету України (40 балів), Національному університету «Львівська політехніка» (35 балів), Національній металургійній академії України (30 балів).

Таблиця 3.1.3. Київський національний університет імені Тараса Шевченка: загальний рейтинг і рейтинг за напрямками підготовки

	2009	2010	2011
ЗАГАЛЬНИЙ РЕЙТИНГ			
Задоволеність випускників ВНЗ отриманою ними освітою і можливістю застосування її в трудовій діяльності	98	100	92
Сприйняття роботодавцями якості освіти в українських ВНЗ	80	71	64
Сприйняття експертами якості освіти в українських ВНЗ	100	100	100
Співпраця між ВНЗ і компаніями-роботодавцями	71	65	76
Рейтинговий бал і місце в загальному рейтингу	1 (85 балів)	2 (80 балів)	2 (81 бал)
РЕЙТИНГ ЗА НАПРЯМКАМИ ПІДГОТОВКИ (місце і бал)			
- бізнес-економічні спеціальності	1 (91 бал)	1 (91 бал)	1 (90 балів)
- юридичні спеціальності	2 (76 балів)	2 (82 бали)	2 (82 бали)
- інженерно-технічні спеціальності	5 (23 бали)	5 (23 бали)	6 (21 бал)
- інформаційні технології (IT)	2 (53 бали)	2 (40 балів)	2 (44 бали)

Розділ 3. Загальний рейтинг вищих навчальних закладів України «Компас-2011»

Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана
(Київ, 53 бали, третє місце)

Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана набрав 53 бали, і, як і минулого та позаминулого року, посів третє місце загального рейтингу. КНЕУ цінується насамперед за якістю підготовки фахівців бізнес-економічного напрямку. За цим напрямком підготовки КНЕУ займає друге місце, лише незначною мірою (на 4 бали) поступившись Київському національному університету ім.Т.Шевченка. До того ж, роботодавці дещо більш схильні надавати перевагу КНЕУ, у той час як у середовищі випускників та експертів більш авторитетним є Київський національний університет ім. Т.Шевченка. Проте за рівнем підготовки фахівців юридичного напрямку і з інформаційних технологій КНЕУ має помітно гірші оцінки. Зокрема, за юридичними спеціальностями у 2011 році КНЕУ отримав 12 балів (5 місце), поступившись Національній юридичній академії ім. Ярослава Мудрого, Київському національному університету ім. Тараса Шевченка, Національному університету «Кієво-Могилянська акаде-

мія», Одеській національній юридичній академії та Львівському національному університету ім. Івана Франка. За підготовкою фахівців з інформаційних технологій, КНЕУ отримав 11 балів (7 місце), пропустивши вперед 13 вищих навчальних закладів.

Тобто КНЕУ вважається сильним економічним університетом, проте на інші напрямки підготовки цей авторитет не поширюється.

Таблиця 3.1.4. Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана: загальний рейтинг і рейтинг за напрямками підготовки

	2009	2010	2011
ЗАГАЛЬНИЙ РЕЙТИНГ			
Задоволеність випускників ВНЗ отриманою ними освітою і можливістю застосування її в трудовій діяльності	76	71	76
Сприйняття роботодавцями якості освіти в українських ВНЗ	52	33	44
Сприйняття експертами якості освіти в українських ВНЗ	37	50	48
Співпраця між ВНЗ і компаніями-роботодавцями	50	65	59
Рейтинговий бал і місце в загальному рейтингу	3 (49 балів)	3 (51 бал)	3 (53 бали)
РЕЙТИНГ ЗА НАПРЯМКАМИ ПІДГОТОВКИ (місце і бал)			
- бізнес-економічні спеціальності	2 (84 бали)	1 (89 балів)	2 (86 балів)
- юридичні спеціальності	8 (7 балів)	7 (9 балів)	5 (12 балів)
- інформаційні технології	8 (8 балів)	8 (6 балів)	7 (11 балів)

Розділ 3. Загальний рейтинг вищих навчальних закладів України «Компас-2011»

Національний університет «Києво-Могилянська академія» (Київ, 46 балів, 4 місце)

Національний університет «Києво-Могилянська академія» в загальному рейтингу отримав 46 балів і другий рік поспіль посів четверту сходинку.

За оцінками респондентів дослідження, НаУКМА входить до трійки найсильніших із підготовки фахівців бізнес-економічних спеціальностей (поступаючись лише КНЕУ ім. В. Гетьмана і КНУ ім. Т.Шевченка).

Натомість порівняно дещо слабшою вважається підготовка фахівців юридичних спеціальностей, хоча і за цим напрямком підготовки НаУКМА із 37-ма балами займає третє місце, але відставання від На-

ціональної юридичної академії ім. Ярослава Мудрого (90 балів) і КНУ ім. Т.Шевченка (82 бали) є досить суттєвим.

Також у масштабах країни НаУКМА дещо програє з підготовки фахівців з інформаційних технологій: за цим напрямком підготовки НаУКМА отримала 18 балів (5 місце) й у рейтингу поступилася НТУУ «КПІ» (100 балів), КНУ ім. Т.Шевченка (44 бали), Національному університету «Львівська політехніка» (34 бали), Харківському національному університету радіоелектроніки (28 балів), Національному технічному університету «Харківський політехнічний інститут» (25 балів), Державному університету інформаційно-комунікаційних технологій (21 бал) і Національному авіаційному університету (20 балів), розділивши п'яте місце із Донецьким національним технічним університетом і Дніпропетровським національним університетом.

Таблиця 3.1.5. Національний університет «Києво-Могилянська академія»: загальний рейтинг і рейтинг за напрямками підготовки

	2009	2010	2011
ЗАГАЛЬНИЙ РЕЙТИНГ			
Задоволеність випускників ВНЗ отриманою ними освітою і можливістю застосування її в трудовій діяльності	84	88	88
Сприйняття роботодавцями якості освіти в українських ВНЗ	43	24	34
Сприйняття експертами якості освіти в українських ВНЗ	66	64	49
Співпраця між ВНЗ і компаніями-роботодавцями	38	40	43
Рейтинговий бал і місце в загальному рейтингу	2 (52 бали)	4 (47 балів)	4 (46 балів)
РЕЙТИНГ ЗА НАПРЯМКАМИ ПІДГОТОВКИ (місце і бал)			
- бізнес-економічні спеціальності	3 (57 балів)	2 (45 балів)	3 (52 бали)
- юридичні спеціальності	3 (39 балів)	3 (36 балів)	3 (37 балів)
- інформаційні технології (ІТ)	5 (18 балів)	5 (15 балів)	6 (18 балів)

Розділ 3. Загальний рейтинг вищих навчальних закладів України «Компас-2011»

Київський національний університет будівництва і архітектури (Київ, 45 балів, 4 місце)

Київський національний університет будівництва і архітектури порівняно із минулим роком дещо покращив свої оцінки, перемістившись у загальному рейтингу із п'ятого на четверте місце. КНУБА визнається однозначно найкращим у країні із підготовки фахівців архітектурно-будівельних спеціальностей (100 балів, перше місце). Також цей університет має непогані показники співпраці із компаніями-роботодавцями. Проте за іншими напрямками підготовки, які оцінювалися в рейтингу (бізнес-економічні, інженерно-технічні, ІТ), КНУБА має значно скромніші оцінки (6-13 балів, 8 місце).

Таблиця 3.1.6. Київський національний університет будівництва і архітектури: загальний рейтинг і рейтинг за напрямками підготовки

	2009	2010	2011
ЗАГАЛЬНИЙ РЕЙТИНГ			
Задоволеність випускників ВНЗ отриманою ними освітою і можливістю застосування її в трудовій діяльності	83	40	56
Сприйняття роботодавцями якості освіти в українських ВНЗ	40	39	40
Сприйняття експертами якості освіти в українських ВНЗ	19	21	20
Співпраця між ВНЗ і компаніями-роботодавцями	48	51	72
Рейтинговий бал і місце в загальному рейтингу	5 (41 бал)	5 (38 балів)	4 (45 балів)
РЕЙТИНГ ЗА НАПРЯМКАМИ ПІДГОТОВКИ (місце і бал)			
- бізнес-економічні спеціальності	9 (6 балів)	8 (7 балів)	8 (10 балів)
- інженерно-технічні спеціальності	6 (20 балів)	8 (10 балів)	8 (13 балів)
- інформаційні технології (ІТ)	8 (7 балів)	8 (7 балів)	8 (6 балів)
- архітектура і будівництво	1 (100 балів)	1 (100 балів)	1 (100 балів)

Розділ 3. Загальний рейтинг вищих навчальних закладів України «Компас-2011»

Національний університет «Львівська політехніка»
(Львів, 41 бал, 5 місце)

Порівняно із минулим роком, Національний університет «Львівська політехніка» в загальному рейтингу втратив 4 бали і перемістився із четвертого на п'яте місце. Проте, як і раніше, цей університет залишається одним із найсильніших не лише в своєму регіоні, але і в країні загалом. За оцінками респондентів, НУ «Львівська політехніка» готує затребуваних фахівців інженерно-технічних спеціальностей (35 балів, 4 місце рейтингу за спеціальністю), поступаючи у цьому лише Національному технічному університету України «КПІ» (86 балів), Донецькому національному технічному університету (58 балів), НТУ «Харківський політехнічний інститут» (41 бал) і Національному гірничому університету (40 балів). Також цей університет здійснює якісну підготовку фахівців із інформаційних технологій (34 бали, 3 місце рейтингу за спеціальністю), в масштабах країни поступаючи у цьому лише Національному технічному університету України «КПІ» і КНУ ім. Т.Шевченка.

Таблиця 3.1.7. Національний університет «Львівська політехніка»: загальний рейтинг і рейтинг за напрямками підготовки

	2009	2010	2011
ЗАГАЛЬНИЙ РЕЙТИНГ			
Задоволеність випускників ВНЗ отриманою ними освітою і можливістю застосування її в трудовій діяльності	78	53	71
Сприйняття роботодавцями якості освіти в українських ВНЗ	51	47	47
Сприйняття експертами якості освіти в українських ВНЗ	14	11	11
Співпраця між ВНЗ і компаніями-роботодавцями	66	72	56
Рейтинговий бал і місце в загальному рейтингу	4 (47 балів)	4 (45 балів)	5 (41 бал)
РЕЙТИНГ ЗА НАПРЯМКАМИ ПІДГОТОВКИ (місце і бал)			
- бізнес-економічні спеціальності	7 (16 балів)	4 (19 балів)	6 (19 балів)
- інженерно-технічні спеціальності	4 (34 бали)	4 (29 балів)	4 (35 балів)
- інформаційні технології (ІТ)	3 (25 балів)	3 (27 балів)	3 (34 бали)
- архітектура і будівництво	5 (22 бали)	4 (21 бал)	5 (30 балів)

Досить багато схвальних відгуків «Львівська політехніка» отримала за підготовкою фахівців архітектурно-будівельних спеціальностей (30 балів, 5 місце рейтингу за спеціальністю), поступившись Київському національному університету будівництва і архітектури (100 балів), Харківському державному технічному університету будівництва та архітектури (38 балів), Придніпровській державній академії будівництва та архітектури (38 балів) та Одеській державній академії будівництва та архітектури (34 бали).

За напрямком підготовки фахівців бізнес-економічних спеціальностей, «Львівська політехніка» отримала 19 балів і посіла 4-ту сходинку рейтингу, поступившись низці університетів Києва (КНУ ім.Т.Шевченка, КНЕУ ім. В.Гетьмана, НаУКМА, КНТЕУ, НТУУ «КПІ»), а також Львівському національному університету ім. Івана Франка, Харківському національному економічному університету і Донецькому національному університету. Таким чином, Національний університет «Львівська політехніка» є одним із найбільш потужних технічних університетів України й одночасно — найсильнішим університетом Західного регіону.

Розділ 3. Загальний рейтинг вищих навчальних закладів України «Компас-2011»

Донецький національний технічний університет
(Донецьк, 40 балів, 5 місце)

Донецький національний технічний університет уже третій рік поспіль входить до п'ятірки найсильніших ВНЗ країни. Як і минулого року, ДонНТУ в загальному рейтингу отримав 40 балів і посів п'яте місце.

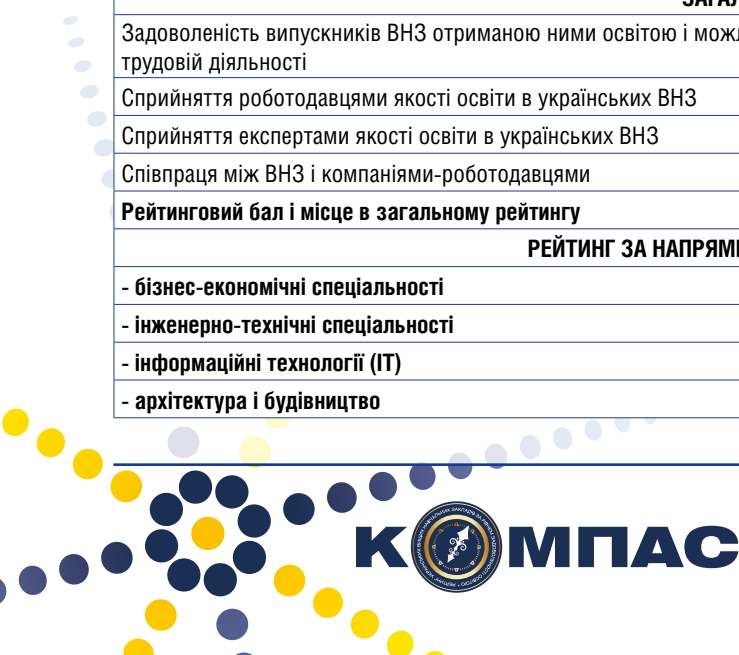
ДонНТУ стабільно визнається одним із найкращих в Україні за підготовкою фахівців інженерно-технічних спеціальностей: у рейтингу за цією спеціальністю ДонНТУ посідає друге місце (58 балів), поступаючи лише Національному технічному університету України «КПІ» (86 балів). Суттєво рідше ДонНТУ отримує схвальні відгуки роботодавців за

підготовкою фахівців із бізнес-економічних спеціальностей, хоча і в цьому підтримується непоганий рівень (16 балів і 7-ме місце серед усіх українських ВНЗ). За рівнем підготовки спеціалістів з інформаційних технологій ДонНТУ отримав 18 балів і посів 6-те місце, поступившись низці університетів Києва, Львова і Харкова. За підготовкою фахівців архітектурно-будівельних спеціальностей ДонНТУ отримав 10 балів (8 місце).

Таким чином, ДонНТУ є сильним технічним університетом, який за рівнем підготовки фахівців інженерно-технічних спеціальностей визнається не лише в межах регіону, але і в масштабах країни загалом. Проте за іншими спеціальностями випускники ДонНТУ менше цінуються на ринку праці.

Таблиця 3.1.8. Донецький національний технічний університет: загальний рейтинг і рейтинг за напрямками підготовки

	2009	2010	2011
ЗАГАЛЬНИЙ РЕЙТИНГ			
Задоволеність випускників ВНЗ отриманою ними освітою і можливістю застосування її в трудовій діяльності	47	60	75
Сприйняття роботодавцями якості освіти в українських ВНЗ	46	29	37
Сприйняття експертами якості освіти в українських ВНЗ	26	18	14
Співпраця між ВНЗ і компаніями-роботодавцями	78	66	56
Рейтинговий бал і місце в загальному рейтингу	3 (50 балів)	5 (40 балів)	5 (40 балів)
РЕЙТИНГ ЗА НАПРЯМКАМИ ПІДГОТОВКИ (місце і бал)			
- бізнес-економічні спеціальності	6 (22 бали)	5 (14 балів)	7 (16 балів)
- інженерно-технічні спеціальності	2 (51 бал)	2 (47 балів)	2 (58 балів)
- інформаційні технології (ІТ)	5 (17 балів)	7 (10 балів)	6 (18 балів)
- архітектура і будівництво	8 (9 балів)	9 (5 балів)	8 (10 балів)

Розділ 3. Загальний рейтинг вищих навчальних закладів України «Компас-2011»

Таблиця 3.1.9. Переваги і недоліки п'ятірки найкращих вищих навчальних закладів України (початок)

Бал і місце в загальному рейтингу	ВНЗ	Місто	Сильні сторони	Слабкі сторони
1 (87 балів)	Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут»	Київ	- Висока оцінка роботодавцями загальної якості освіти; - Високий рівень підготовки фахівців: - інженерно-технічних спеціальностей; - з інформаційних технологій. - Високі показники співпраці із компаніями-роботодавцями.	Слабші позиції за рівнем підготовки фахівців бізнес-економічних і особливо юридичних спеціальностей.
2 (81 бал)	Київський національний університет ім. Тараса Шевченка	Київ	- Висока оцінка роботодавцями загальної якості освіти; - Високий рівень підготовки фахівців: - бізнес-економічних спеціальностей; - юридичних спеціальностей; - інформаційних технологій. - Непогано налагоджена співпраця із компаніями-роботодавцями.	Нижчий рівень підготовки фахівців інженерно-технічних спеціальностей.
3 (53 бали)	Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана	Київ	Високий рівень підготовки фахівців бізнес-економічних спеціальностей.	- За напрямками підготовки, роботодавці досить невисокої думки про: - підготовку фахівців юридичних спеціальностей; - підготовку фахівців з інформаційних технологій.
4 (46 балів)	Національний університет «Києво-Могилянська академія»	Київ	- Висока оцінка компаніями-експертами загальної якості освіти і підготовленості випускників до роботи в компанії; - Високий рівень підготовки фахівців бізнес-економічних спеціальностей.	- За напрямками підготовки, назагал дещо гірші оцінки отримали: - підготовка фахівців юридичних спеціальностей; - підготовка фахівців у сфері ІТ. - За показниками співпраці з компаніями-роботодавцями НаУКМА дещо поступається лідерам рейтингу.
4 (45 балів)	Київський національний університет будівництва і архітектури	Київ	- Високий рівень підготовки фахівців архітектурно-будівельних спеціальностей; - Високі показники співпраці із компаніями-роботодавцями.	- Небагато позитивних відгуків за підготовкою фахівців: - бізнес-економічних спеціальностей; - інженерно-технічних спеціальностей; - у сфері ІТ.

Розділ 3. Загальний рейтинг вищих навчальних закладів України «Компас-2011»

Таблиця 3.1.9. Переваги і недоліки п'ятірки найкращих вищих навчальних закладів України (закінчення)

Бал і місце в загальному рейтингу	ВНЗ	Місто	Сильні сторони	Слабкі сторони
5 (41 бал)	Національний університет «Львівська політехніка»	Львів	- Висока оцінка роботодавцями загальної якості освіти і підготовленості випускників до роботи в компанії; - Високий рівень підготовки фахівців: - інженерно-технічних спеціальностей; - інформаційних технологій; - архітектурно-будівельних спеціальностей.	Слабші позиції за рівнем підготовки фахівців бізнес-економічних спеціальностей.
5 (40 балів)	Донецький національний технічний університет	Донецьк	Є одним із найкращих в Україні із підготовки фахівців інженерно-технічних спеціальностей.	Дещо гірший рівень підготовки фахівців бізнес-економічних спеціальностей, інформаційних технологій, архітектури і будівництва.

Розділ 4. Рейтинг вищих навчальних закладів України за напрямками підготовки

Вищі навчальні заклади рідко коли є однаково сильними за різними напрямками підготовки: маючи сильну підготовку за одними напрямками, вони можуть програвати за іншими.

Для визначення найсильніших ВНЗ із підготовки фахівців окремих спеціальностей було складено окремий рейтинг ВНЗ за напрямками підготовки:

- бізнес-економічних спеціальностей (198 ВНЗ);
- юридичних спеціальностей (90 ВНЗ);
- інженерно-технічних спеціальностей (110 ВНЗ);
- інформаційних технологій (103 ВНЗ);
- архітектурно-будівельних спеціальностей (36 ВНЗ).

Рейтинг ВНЗ за підготовкою фахівців окремих спеціальностей ґрунтується на таких критеріях:

- **Думка випусників.** Критерій розраховувався на основі відповідей випусників на запитання анкети «Які ВНЗ України готують найкращих фахівців з Вашої спеціальності?». Під час опитування випусники могли назвати до дев'яти ВНЗ, які, на їхню думку, дають найкращу підготовку за їхнім фахом: три найкращі (перше місце), і по три на другому і третьому місцях. За кожну згадку на першому місці ВНЗ отримував 3 бали, на другому – 2 бали, на третьому – 1 бал. За кожним напрямком підготовки для кожного ВНЗ у рейтингу розраховувалася сума балів; для порівнюваності результатів, отримані суми балів нормувалися як відсоток від найбільшого значення.
- **Думка роботодавців.** Критерій розраховувався на основі відповідей роботодавців на запитання анкети «Уявіть, що Ви набираєте на роботу фахівців (назва напрямку). Скажіть, будь ласка, випусникам яких ВНЗ Ви віддали б перевагу в першу чергу, в 2-гу, в 3-тю? (не більше 3-х ВНЗ для кожного вибору)». Подальша процедура розрахунку – аналогічна до розрахунку бала за відповідями випусників.
- **Думка експертів.** Розраховувався на основі відповідей експертів на запитання анкети, аналогічно до опитування роботодавців.

Загальна процедура підрахунку рейтингу за спеціальностями аналогічна до процедури підрахунку загального рейтингу. Але оскільки оцінки випусників, роботодавців і експертів виявилися однаковою мірою взаємопов'язаними, ваги для цих трьох компонент у спеціаль-

зованому рейтингу не розраховувалися. Рейтинг за кожним напрямком підготовки має 10 позицій (місць).

4.1. Рейтинг ВНЗ за підготовкою фахівців бізнес-економічних спеціальностей

П'ятірка лідерів за підготовкою фахівців бізнес-економічних спеціальностей за минулий рік практично не змінилася.

За результатами проведених опитувань, перше місце за підготовкою фахівців бізнес-економічних спеціальностей отримав Київський національний університет імені Тараса Шевченка (90 балів). Із незначним відставанням, другу сходинку бізнес-економічного рейтингу отримав Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана (86 балів). Як і раніше, КНУ ім. Т.Шевченка користується найбільшим авторитетом у компаніях-експертах, а також у середовищі випусників, проте за оцінками роботодавців він дещо поступається КНЕУ.

Третю сходинку рейтингу за підготовкою фахівців бізнес-економічних спеціальностей отримав Національний університет «Киево-Могилянська академія» (52 бали).

Четверте місце поділили Київський національний торговельно-економічний університет (44 бали) і Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут» (42 бали).

На п'ятій сходинці розмістилися Львівський національний університет імені Івана Франка (24 бали), Харківський національний економічний університет (23 бали), Донецький національний університет (22 бали).

Повний рейтинг ВНЗ за підготовкою фахівців бізнес-економічних спеціальностей представлений у додатку.

Розділ 4. Рейтинг вищих навчальних закладів України за напрямками підготовки

Таблиця 4.1.1. Найсильніші ВНЗ за підготовкою фахівців бізнес-економічних спеціальностей (перші 5 місць із 10-ти)

Місце за спеціальністю		Місто	Думка випусників (нормований бал)	Думка роботодавців (нормований бал)	Думка експертів (нормований бал)	РЕЙТИНГОВИЙ БАЛ
1	Київський національний університет імені Тараса Шевченка	Київ	100	71	100	90
2	Державний вищий навчальний заклад «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»	Київ	66	100	91	86
3	Національний університет «Киево-Могилянська академія»	Київ	43	47	67	52
4	Київський національний торговельно-економічний університет	Київ	27	62	42	44
	Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут»	Київ	27	56	41	42
5	Львівський національний університет імені Івана Франка	Львів	24	41	8	24
	Харківський національний економічний університет	Харків	32	35	1	23
	Донецький національний університет	Донецьк	18	35	12	22

Розділ 4. Рейтинг вищих навчальних закладів України за напрямками підготовки

4.2. Рейтинг ВНЗ за підготовкою фахівців юридичних спеціальностей

За підготовкою фахівців юридичних спеціальностей, найсильніші позиції в Україні, як і раніше, має Національна юридична академія ім. Ярослава Мудрого (90 балів), яка однаково високо оцінюється і випускниками, і роботодавцями.

Друге місце за цим напрямком підготовки впевнено тримає Київський національний університет імені Тараса Шевченка (82 бали). Наступні три позиції, із помітним відставанням від лідерів, займають Національний університет «Києво-Могилянська академія» (37 балів, третє місце за спеціальністю), Одеська національна юридична академія (37 балів, третє місце), Львівський національний університет імені Івана Франка (22 бали, четверте місце), Академія адвокатури України (12 балів, п'яте місце) і Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана (12 балів, п'яте місце).

Повний рейтинг ВНЗ за підготовкою фахівців юридичних спеціальностей представлений у додатку.

Таблиця 4.2.1. Найсильніші ВНЗ за підготовкою фахівців юридичних спеціальностей (перші 5 місць із 10-ти)

Місце за спеціальністю		Місто	Думка випускників (нормований бал)	Думка роботодавців (нормований бал)	Думка експертів (нормований бал)	РЕЙТИНГОВИЙ БАЛ
1	Національна юридична академія України імені Ярослава Мудрого	Харків	100	100	71	90
2	Київський національний університет імені Тараса Шевченка	Київ	77	69	100	82
3	Національний університет «Києво-Могилянська академія»	Київ	37	33	43	37
	Одеська національна юридична академія	Одеса	45	41	24	37
4	Львівський національний університет імені Івана Франка	Львів	15	33	17	22
	Академія адвокатури України	Київ	8	4	24	12
5	Державний вищий навчальний заклад «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»	Київ	3	15	18	12

Розділ 4. Рейтинг вищих навчальних закладів України за напрямками підготовки

4.3. Рейтинг ВНЗ за підготовкою фахівців інженерно-технічних спеціальностей

У рейтинг ВНЗ за підготовкою фахівців інженерно-технічних спеціальностей, до п'ятірки найсильніших потрапило 6 вищих навчальних закладів.

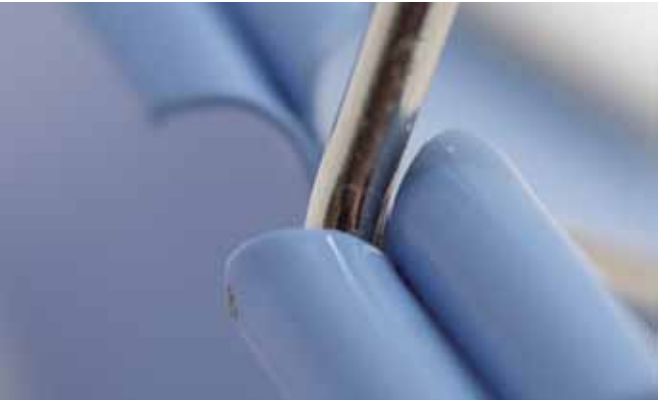
Перше місце за підготовкою фахівців інженерно-технічних спеціальностей третій рік поспіль впевнено тримає Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут» (86 балів).

На другому місці — Донецький національний технічний університет (58 балів), причому експерти цей ВНЗ оцінюють найвище, але випускники і роботодавці суттєво рідше називали його серед найкращих за підготовкою фахівців інженерно-технічних спеціальностей.

Третє місце у рейтингу за напрямком підготовки ділять Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут» (41 бал) і Національний гірничий університет (40 балів).

Четверте місце отримав Національний університет «Львівська політехніка» (35 балів).

На п'ятому місці за підготовкою фахівців інженерно-технічних спеціальностей — Національна металургійна академія України (30 балів). Повний рейтинг ВНЗ за підготовкою фахівців інженерно-технічних спеціальностей представлений у додатку.

Таблиця 4.3.1. Найсильніші ВНЗ за підготовкою фахівців інженерно-технічних спеціальностей (перші 5 місць із 10)

Місце за спеціальністю		Місто	Думка випускників (нормований бал)	Думка роботодавців (нормований бал)	Думка експертів (нормований бал)	РЕЙТИНГОВИЙ БАЛ
1	Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут»	Київ	100	100	57	86
2	Державний вищий навчальний заклад «Донецький національний технічний університет»	Донецьк	41	33	100	58
3	Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»	Харків	60	36	27	41
	Національний гірничий університет	Дніпропетровськ	10	20	90	40
4	Національний університет «Львівська політехніка»	Львів	28	53	24	35
5	Національна металургійна академія України	Дніпропетровськ	19	17	55	30

Розділ 4. Рейтинг вищих навчальних закладів України за напрямками підготовки

4.4. Рейтинг ВНЗ за підготовкою фахівців з інформаційних технологій

За підготовкою фахівців з інформаційних технологій першу позицію рейтингу впевнено тримає Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут» (100 балів), який за цим напрямком найвище оцінюється як роботодавцями, так і випускниками. Наступним у рейтингу за підготовкою фахівців із інформаційних технологій іде Київський національний університет імені Тараса Шевченка (44 бали). Серед інших ВНЗ, які були високо оцінені за підготовкою фахівців із інформаційних технологій – Національний університет «Львівська політехніка» (34 бали), Харківський національний університет радіоелектроніки (28 балів), Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут» (25 балів), Державний університет інформаційно-комунікаційних технологій (21 бал), Національний авіаційний університет (20 балів).

Повний рейтинг ВНЗ за підготовкою фахівців із інформаційних технологій представлений у додатку.

Таблиця 4.4.1. Найсильніші ВНЗ за підготовкою фахівців з інформаційних технологій (перші 5 місць із 10-ти)

Місце за спеціальністю		Місто	Думка випускників (нормований бал)	Думка роботодавців (нормований бал)	Думка експертів (нормований бал)	РЕЙТИНГОВИЙ БАЛ
1	Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут»	Київ	100	100	100	100
2	Київський національний університет імені Тараса Шевченка	Київ	41	56	36	44
3	Національний університет «Львівська політехніка»	Львів	31	48	24	34
4	Харківський національний університет радіоелектроніки	Харків	34	29	20	28
	Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»	Харків	30	32	14	25
5	Державний університет інформаційно-комунікаційних технологій	Київ	12	28	24	21
	Національний авіаційний університет	Київ	10	25	23	20

Розділ 4. Рейтинг вищих навчальних закладів України за напрямками підготовки

4.5. Рейтинг ВНЗ за підготовкою фахівців з архітектурно-будівельних спеціальностей

За підготовкою фахівців архітектурно-будівельних спеціальностей перше місце за оцінками усіх груп респондентів має Київський національний університет будівництва і архітектури (100 балів). Із помітним відставанням від лідера, другу позицію рейтингу ВНЗ за підготовкою фахівців архітектурно-будівельних спеціальностей третій рік поспіль посів Харківський державний технічний університет будівництва та архітектури (49 балів).

Наступні позиції в рейтингу за спеціальністю займають Придніпровська державна академія будівництва та архітектури (38 балів), Одеська державна академія будівництва та архітектури (34 бали) і Національний університет «Львівська політехніка» (30 балів). Усі ці ВНЗ непогано оцінюються роботодавцями і готують якісних конкурентоздатних фахівців архітектурно-будівельних спеціальностей.

Повний рейтинг ВНЗ за підготовкою фахівців із архітектурно-будівельних спеціальностей представлений у додатку.

Таблиця 4.5.1. Найсильніші ВНЗ за підготовкою фахівців з архітектурно-будівельних спеціальностей (перші 5 місць із 10-ти)

Місце за спеціальністю		Місто	Думка випускників (нормований бал)	Думка роботодавців (нормований бал)	Думка експертів (нормований бал)	РЕЙТИНГОВИЙ БАЛ
1	Київський національний університет будівництва і архітектури	Київ	100	100	100	100
2	Харківський державний технічний університет будівництва та архітектури	Харків	52	52	42	49
3	Придніпровська державна академія будівництва та архітектури	Дніпропетровськ	48	41	27	38
4	Одеська державна академія будівництва та архітектури	Одеса	29	36	37	34
5	Національний університет «Львівська політехніка»	Львів	31	39	21	30

Розділ 5. Регіональні рейтинги вищих навчальних закладів України

Географічне розташування вищого навчального закладу може відігравати вагомий роль як для абітурієнтів при виборі місця навчання, так і для роботодавців при побудові системи співпраці із ВНЗ. Із огляду на це, було складено окремі рейтинги вищих навчальних закладів для різних регіонів:

ЗАХІДНИЙ РЕГІОН: Волинська, Закарпатська, Івано-Франківська, Львівська, Рівненська, Тернопільська, Хмельницька, Чернівецька області.

ЦЕНТРАЛЬНИЙ РЕГІОН: м. Київ, Київська, Вінницька, Житомирська, Кіровоградська, Полтавська, Сумська, Черкаська, Чернігівська області.

ПІВДЕННИЙ РЕГІОН: АР Крим, Дніпропетровська, Запорізька, Миколаївська, Одеська, Херсонська області.

СХІДНИЙ РЕГІОН: Донецька, Луганська, Харківська області.

Загальна процедура підрахунку регіонального рейтингу аналогічна до процедури підрахунку загального рейтингу. При розрахунку використовувалися такі ж критерії і такі ж значення ваги. Отримані бали нормувалися відносно до максимального показника у регіоні.

Усього у рейтингу було представлено:

- 43 ВНЗ Західного регіону;
- 82 ВНЗ Центрального регіону;
- 62 ВНЗ Південного регіону;
- 47 ВНЗ Східного регіону.

Регіональний рейтинг ВНЗ має 10 позицій (місць). Рейтинги ВНЗ серед інших ВНЗ їхнього регіону представлені нижче, рухаючись за регіонами від заходу до сходу.

5.1. Західний регіон

Основним освітнім центром Західного регіону є Львів: саме там розташовані два найсильніші ВНЗ регіону - Національний університет «Львівська політехніка» (перше місце у регіональному рейтингу і п'яте – в загальнонаціональному) і Львівський національний університет імені Івана Франка (друге місце у регіональному рейтингу і шосте – в загальнонаціональному).

Окрім цього, серед сильних ВНЗ регіону можна назвати Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу, Національний університет водного господарства та природокористування (Рівне), Тернопільський національний економічний університет, Державний вищий навчальний заклад «Ужгородський національний університет».

За окремими напрямками підготовки, найкращими ВНЗ регіону є (в дужках — середній бал і місце в загальнонаціональному рейтингу за спеціальністю):

- бізнес-економічні спеціальності: Львівський національний університет імені Івана Франка (24 бали, 5 місце в країні) і Національний університет «Львівська політехніка» (19 балів, 6 місце);
- юридичні спеціальності: Львівський національний університет ім. Івана Франка (22 бали, 4 місце);
- інженерно-технічні спеціальності: Національний університет «Львівська політехніка» (35 балів, 4 місце);
- інформаційні технології: Національний університет «Львівська політехніка» (34 бали, 3 місце);
- архітектурно-будівельні спеціальності: Національний університет «Львівська політехніка» (30 балів, 5 місце).

Розділ 5. Регіональні рейтинги вищих навчальних закладів України

Таблиця 5.1. Найсильніші ВНЗ Західного регіону

Місце в регіональному рейтингу	Назва ВНЗ	Місто	Оцінка випускників (регіональний нормований бал)	Оцінка роботодавців (регіональний нормований бал)	Оцінка експертів (регіональний нормований бал)	Співпраця (регіональний нормований бал)	РЕГІОНАЛЬНИЙ РЕЙТИНГОВИЙ БАЛ
1	Національний університет «Львівська політехніка»	Львів	78	100	100	100	98
2	Львівський національний університет імені Івана Франка	Львів	76	60	93	40	65
3	Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу	Івано-Франківськ	56	14	36	47	34
	Національний університет водного господарства та природокористування	Рівне	96	31	2	40	32
4	Тернопільський національний економічний університет	Тернопіль	75	22	7	30	26
5	Державний вищий навчальний заклад «Ужгородський національний університет»	Ужгород	61	15	14	23	22
	Державний вищий навчальний заклад «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»	Івано-Франківськ	90	5	5	30	21
	Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича	Чернівці	91	12	2	23	20
	Тернопільський державний технічний університет імені Івана Пулюя	Тернопіль	77	11	2	27	20
	Луцький державний технічний університет	Луцьк	46	23	12	13	19
	Національний університет «Острозька академія»	Острог	95	7	17	7	19

Розділ 5. Регіональні рейтинги вищих навчальних закладів України

5.2. Центральний регіон

У Центральному регіоні наявні найкращі можливості для отримання якісної освіти, хоча вони зосереджуються майже виключно в Києві. У Центральному регіоні (здебільшого — в Києві) зосереджена найбільша кількість вищих навчальних закладів (82 у рейтингу); у Києві розташовано 5 із 7 найкращих на загальнонаціональному рівні ВНЗ. Перелік найсильніших ВНЗ регіону практично дублює рейтинг найкращих ВНЗ у масштабах країни: перше місце має НТУУ «КПІ», друге — КНУ ім. Т.Шевченка, далі йдуть КНЕУ ім. Вадима Гетьмана, НаУКМА і Київський національний університет будівництва і архітектури. Серед інших сильних ВНЗ регіону можна назвати Київський національний торговельно-економічний університет, Національний університет харчових технологій, Національний транспортний університет.

Таблиця 5.2. Найсильніші ВНЗ Центрального регіону

Місце в регіональному рейтингу	Назва ВНЗ	Місто	Оцінка випускників (регіональний нормований бал)	Оцінка роботодавців (регіональний нормований бал)	Оцінка експертів (регіональний нормований бал)	Співпраця (регіональний нормований бал)	РЕГІОНАЛЬНИЙ РЕЙТИНГОВИЙ БАЛ
1	Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут»	Київ	91	100	59	100	87
2	Київський національний університет імені Тараса Шевченка	Київ	100	64	100	76	82
3	Державний вищий навчальний заклад «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»	Київ	82	44	48	59	54
4	Національний університет «Києво-Могилянська академія»	Київ	95	34	49	43	47
	Київський національний університет будівництва і архітектури	Київ	60	40	20	72	46
5	Київський національний торговельно-економічний університет	Київ	72	35	9	30	30
	Національний університет харчових технологій	Київ	57	31	3	37	27
	Національний транспортний університет	Київ	71	28	2	28	25

За спеціальностями / напрямками підготовки, найкращими в Центральному регіоні є (в дужках — середній бал і місце в загальнонаціональному рейтингу за спеціальністю):

- бізнес-економічні спеціальності: Київський національний університет імені Тараса Шевченка (90 балів, 1 місце);
- юридичні спеціальності: Київський національний університет імені Тараса Шевченка (82 бали, 2 місце);
- інженерно-технічні спеціальності: Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут» (86 балів, 1 місце);
- інформаційні технології: Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут» (100 балів, 1 місце);
- архітектурно-будівельні спеціальності: Київський національний університет будівництва і архітектури (100 балів, 1 місце).

Розділ 5. Регіональні рейтинги вищих навчальних закладів України

5.3. Південний регіон

У Південному регіоні існує кілька вагомих освітніх центрів: Дніпропетровськ, Одеса, Запоріжжя. Хоча жоден із університетів Південного регіону не потрапив до п'ятірки найкращих на загальнонаціональному рівні, проте в цьому регіоні є ВНЗ, які забезпечують високий рівень підготовки, зокрема із інженерно-технічних, юридичних й архітектурно-будівельних спеціальностей. Загалом, за критеріями рейтингу, найкращим ВНЗ Південного регіону може вважатися Національний гірничий університет України (Дніпропетровськ; 1-ше місце в регіональному рейтингу і 6-те — в загальнонаціональному). Друге місце серед вищих навчальних закладів Південного регіону ділять Дніпропетровський національний університет і Одеський національний політехнічний університет. Третє — Державний вищий навчальний заклад «Український державний хіміко-технологічний університет», Одеський державний економічний університет і Національна металургійна академія України. Серед інших сильних ВНЗ регіону — Запорізький національний технічний університет, Придніпровська державна академія будівни-

цтва та архітектури, Криворізький технічний університет, Одеський національний університет імені І.І.Мечникова, Одеська національна академія харчових технологій та ін.

За спеціальностями / напрямками підготовки, найкращими в Південному регіоні є (в дужках — середній бал і місце в загальнонаціональному рейтингу за спеціальністю):

- бізнес-економічні спеціальності: Одеський державний економічний університет (19 балів, 6 місце) і Дніпропетровський національний університет (17 балів, 6 місце);
- юридичні спеціальності: Одеська національна юридична академія (37 балів, 3 місце);
- інженерно-технічні спеціальності: Національний гірничий університет України (40 балів, 3 місце);
- інформаційні технології: Дніпропетровський національний університет (16 балів, 6 місце);
- архітектурно-будівельні спеціальності: Придніпровська державна академія будівництва та архітектури (38 балів; 3 місце) і Одеська державна академія будівництва та архітектури (34 бали, 4 місце).

Таблиця 5.3. Найсильніші ВНЗ Південного регіону (початок)

Місце в регіональному рейтингу	Назва ВНЗ	Місто	Оцінка випускників (регіональний нормований бал)	Оцінка роботодавців (регіональний нормований бал)	Оцінка експертів (регіональний нормований бал)	Співпраця (регіональний нормований бал)	РЕГІОНАЛЬНИЙ РЕЙТИНГОВИЙ БАЛ
1	Національний гірничий університет	Дніпропетровськ	76	66	97	100	86
2	Дніпропетровський національний університет	Дніпропетровськ	56	100	100	50	81
	Одеський національний політехнічний університет	Одеса	70	88	48	96	77
3	Державний вищий навчальний заклад «Український державний хіміко-технологічний університет»	Дніпропетровськ	54	66	35	92	64
	Одеський державний економічний університет	Одеса	77	48	55	71	60
	Національна металургійна академія України	Дніпропетровськ	55	55	55	71	60

Розділ 5. Регіональні рейтинги вищих навчальних закладів України

Таблиця 5.3. Найсильніші ВНЗ Південного регіону (закінчення)

Місце в регіональному рейтингу	Назва ВНЗ	Місто	Оцінка випускників (регіональний нормований бал)	Оцінка роботодавців (регіональний нормований бал)	Оцінка експертів (регіональний нормований бал)	Співпраця (регіональний нормований бал)	РЕГІОНАЛЬНИЙ РЕЙТИНГОВИЙ БАЛ
4	Одеська державна академія будівництва та архітектури	Одеса	65	53	45	67	56
	Запорізький національний технічний університет	Запоріжжя	68	61	45	50	54
	Придніпровська державна академія будівництва та архітектури	Дніпропетровськ	58	57	45	54	53
	Криворізький технічний університет	Кривий Ріг	77	49	39	58	52
	Одеський національний університет імені І.І.Мечникова	Одеса	71	31	48	67	51
5	Одеська національна академія харчових технологій	Одеса	73	65	0	58	45

5.4. Східний регіон

Східний регіон, як і Центральний, пропонує непогані освітні можливості з основними освітніми центрами у Харкові і Донецьку. Загалом до рейтингової оцінки було включено 47 вищих навчальних закладів Східного регіону; 1 із них опинився серед семи найкращих на загальнонаціональному рівні.

Серед ВНЗ Східного регіону перше місце має Донецький національний технічний університет (Донецьк), який на загальнонаціональному рівні має 5-те місце.

Друге місце серед ВНЗ Східного регіону має Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», третє — Національна юридична академія України імені Ярослава Мудрого. Інші ВНЗ Східного регіону, які дають високо затребувану освіту, — Донецький національний університет, Харківський державний технічний університет будівництва та архітектури, Харківський національний автомобільно-дорожній університет.

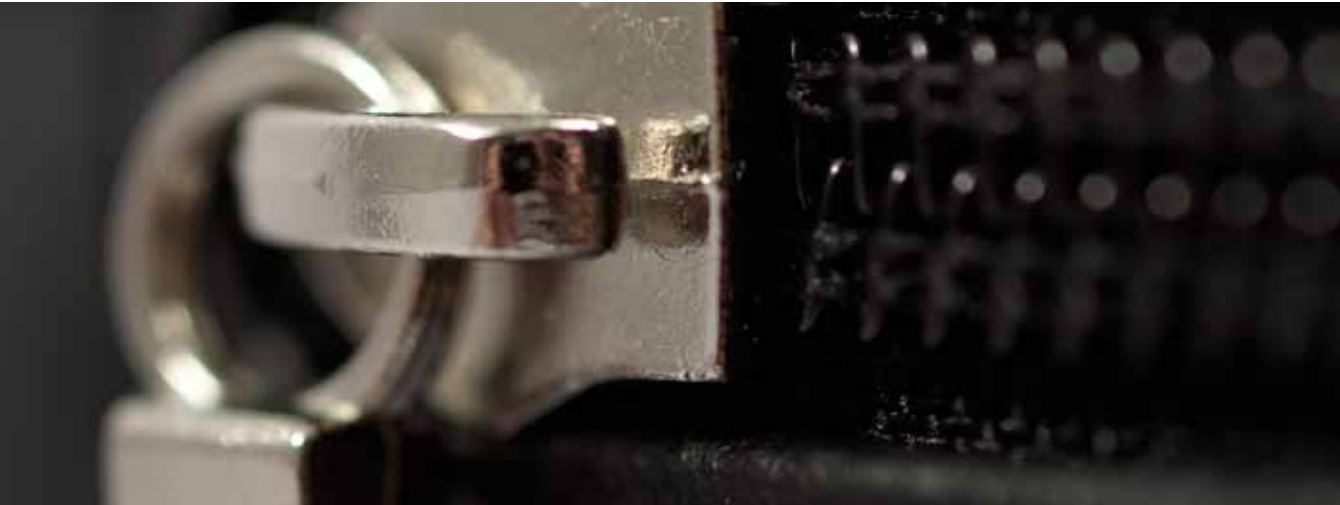
За спеціальностями / напрямками підготовки, найкращими у Східному регіоні є (в дужках — середній бал і місце в загальнонаціональному рейтингу за спеціальністю):

- бізнес-економічні спеціальності: Харківський національний економічний університет (23 бали, 5 місце) і Донецький національний університет (22 бали, 5 місце);
- юридичні спеціальності: Національна юридична академія України імені Ярослава Мудрого (90 балів, 1 місце);
- інженерно-технічні спеціальності: Донецький національний технічний університет (58 балів, 2 місце) і Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут» (41 бал, 3 місце);
- інформаційні технології: Харківський національний університет радіоелектроніки (28 балів, 4 місце) і Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут» (25 балів, 4 місце);
- архітектурно-будівельні: Харківський державний технічний університет будівництва та архітектури (49 балів, 2 місце).

Розділ 5. Регіональні рейтинги вищих навчальних закладів України

Таблиця 5.4. Найсильніші ВНЗ Східного регіону

Місце в регіональному рейтингу	Назва ВНЗ	Місто	Оцінка випускників (регіональний нормований бал)	Оцінка роботодавців (регіональний нормований бал)	Оцінка експертів (регіональний нормований бал)	Співпраця (регіональний нормований бал)	РЕГІОНАЛЬНИЙ РЕЙТИНГОВИЙ БАЛ
1	Державний вищий навчальний заклад «Донецький національний технічний університет»	Донецьк	75	97	51	100	83
2	Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»	Харків	66	100	30	63	65
3	Національна юридична академія України імені Ярослава Мудрого	Харків	100	41	100	20	58
4	Донецький національний університет	Донецьк	79	49	46	57	53
5	Харківський державний технічний університет будівництва та архітектури	Харків	64	40	33	30	38
	Харківський національний автомобільно-дорожній університет	Харків	62	43	8	50	37

ДОДАТКИ
1. ЗАГАЛЬНИЙ РЕЙТИНГ ВНЗ УКРАЇНИ

ВНЗ	(КР1) Задоволеність випускників ВНЗ отриманою ними освітою, і можливістю застосування її в трудовій діяльності (нормований бал)	(КР2) Сприйняття роботодавцями якості освіти в українських ВНЗ (нормований бал)	(КР3) Сприйняття експертами якості освіти в українських ВНЗ (нормований бал)	(КР4) Співпраця між ВНЗ і компаніями-роботодавцями (нормований бал)	Загальний рейтинговий бал	Місце
Київ - Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут»	84	100	59	100	87	1
Київ - Київський національний університет імені Тараса Шевченка	92	64	100	76	81	2
Київ - Державний вищий навчальний заклад «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»	76	44	48	59	53	3
Київ - Національний університет «Києво-Могилянська академія»	88	34	49	43	46	4
Київ - Київський національний університет будівництва і архітектури	56	40	20	72	45	4
Львів - Національний університет «Львівська політехніка»	71	47	11	56	41	5
Донецьк - Державний вищий навчальний заклад «Донецький національний технічний університет»	75	37	14	56	40	5
Харків - Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»	66	38	8	35	31	6
Київ - Київський національний торговельно-економічний університет	67	35	9	30	29	6
Дніпропетровськ - Національний гірничий університет	71	19	8	44	29	6
Одеса - Одеський національний політехнічний університет	65	25	4	43	28	6
Київ - Національний університет харчових технологій	52	31	3	37	27	6
Донецьк - Донецький національний університет	79	19	12	31	27	6
Харків - Національна юридична академія України імені Ярослава Мудрого	100	16	27	11	26	6
Львів - Львівський національний університет імені Івана Франка	69	28	10	22	25	6
Київ - Національний транспортний університет	66	28	2	28	24	7

ДОДАТКИ
1. ЗАГАЛЬНИЙ РЕЙТИНГ ВНЗ УКРАЇНИ

ВНЗ	(КР1) Задоволеність випускників ВНЗ отриманою ними освітою, і можливістю застосування її в трудовій діяльності (нормований бал)	(КР2) Сприйняття роботодавцями якості освіти в українських ВНЗ (нормований бал)	(КР3) Сприйняття експертами якості освіти в українських ВНЗ (нормований бал)	(КР4) Співпраця між ВНЗ і компаніями-роботодавцями (нормований бал)	Загальний рейтинговий бал	Місце
Дніпропетровськ - Державний вищий навчальний заклад «Український державний хіміко-технологічний університет»	51	19	3	41	24	7
Дніпропетровськ - Дніпропетровський національний університет	53	29	8	22	23	7
Одеса - Одеський державний економічний університет	72	14	4	31	22	7
Київ - Національний авіаційний університет	60	16	9	24	21	7
Дніпропетровськ - Національна металургійна академія України	52	16	4	31	21	7
Одеса - Одеська державна академія будівництва та архітектури	60	15	4	30	21	7
Одеса - Одеська національна академія харчових технологій	68	19	0	26	20	7
Кривий Ріг - Криворізький технічний університет	72	14	3	26	20	7
Харків - Харківський національний автомобільно-дорожній університет	62	16	2	28	20	7
Рівне - Національний університет водного господарства та природокористування	87	15	0	22	20	7
Запоріжжя - Запорізький національний технічний університет	64	18	4	22	20	7
Одеса - Одеський національний університет імені І.І.Мечникова	67	9	4	30	19	8
Дніпропетровськ - Придніпровська державна академія будівництва та архітектури	55	16	4	24	19	8
Харків - Харківський державний технічний університет будівництва та архітектури	64	15	9	17	19	8
Дніпропетровськ - Дніпропетровський національний університет залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна	81	12	2	19	18	8

ДОДАТКИ
1. ЗАГАЛЬНИЙ РЕЙТИНГ ВНЗ УКРАЇНИ

ВНЗ	(КР1) Задоволеність випускників ВНЗ отриманою ними освітою, і можливістю застосування її в трудовій діяльності (нормований бал)	(КР2) Сприйняття роботодавцями якості освіти в українських ВНЗ (нормований бал)	(КР3) Сприйняття експертами якості освіти в українських ВНЗ (нормований бал)	(КР4) Співпраця між ВНЗ і компаніями-роботодавцями (нормований бал)	Загальний рейтинговий бал	Місце
Одеса - Одеська національна академія зв'язку ім. О.С. Попова	54	7	1	33	18	8
Донецьк - Донецький державний університет економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського	70	15	3	17	17	8
Луганськ - Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля	68	12	0	22	17	8
Івано-Франківськ - Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу	51	7	4	26	16	8
Тернопіль - Тернопільський національний економічний університет	68	11	1	17	15	9
Харків - Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»	60	11	4	15	15	9
Харків - Харківський національний університет радіоелектроніки	63	10	4	15	15	9
Одеса - Одеська державна академія холоду	64	7	0	20	15	9
Київ - Національний університет біоресурсів і природокористування України	59	12	4	13	15	9
Одеса - Одеський національний морський університет	59	11	1	17	14	9
Полтава - Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка	65	9	2	15	14	9
Миколаїв - Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова	66	10	2	13	14	9
Івано-Франківськ - Державний вищий навчальний заклад «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»	82	3	1	17	14	9
Одеса - Одеська національна юридична академія	78	8	5	7	14	9
Чернівці - Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича	83	5	0	13	14	9
Запоріжжя - Запорізька державна інженерна академія	67	11	2	11	14	9

ДОДАТКИ
1. ЗАГАЛЬНИЙ РЕЙТИНГ ВНЗ УКРАЇНИ

ВНЗ	(КР1) Задоволеність випускників ВНЗ отриманою ними освітою, і можливістю застосування її в трудовій діяльності (нормований бал)	(КР2) Сприйняття роботодавцями якості освіти в українських ВНЗ (нормований бал)	(КР3) Сприйняття експертами якості освіти в українських ВНЗ (нормований бал)	(КР4) Співпраця між ВНЗ і компаніями-роботодавцями (нормований бал)	Загальний рейтинговий бал	Місце
Краматорськ - Донбаська державна машинобудівна академія	60	10	1	15	14	9
Алчевськ - Донбаський державний технічний університет	39	13	2	17	14	9
Харків - Харківська національна академія міського господарства	55	14	2	9	13	9
Київ - Київська державна академія водного транспорту імені гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного	66	3	2	17	13	9
Тернопіль - Тернопільський державний технічний університет імені Івана Пулюя	70	5	0	15	13	9
Чернівці - Чернігівський державний технологічний університет	75	7	2	9	13	9
Макіївка - Донбаська національна академія будівництва і архітектури	61	7	1	15	13	9
Київ - Державний університет інформаційно-комунікаційних технологій	78	3	2	11	13	9
Сімферополь - Національна академія природоохоронного та курортного будівництва	62	8	4	9	13	9
Харків - Українська державна академія залізничного транспорту	72	7	1	9	12	9
Київ - Державний економіко-технологічний університет транспорту	67	9	0	9	12	9
Ужгород - Державний вищий навчальний заклад «Ужгородський національний університет»	55	7	2	13	12	9
Харків - Національний фармацевтичний університет	38	10	3	15	12	9
Київ - Київський національний університет технологій та дизайну	45	12	3	9	12	9
Бердянськ - Бердянський університет менеджменту і бізнесу	93	1	0	7	12	9

ДОДАТКИ
1. ЗАГАЛЬНИЙ РЕЙТИНГ ВНЗ УКРАЇНИ

ВНЗ	(КР1) Задоволеність випускників ВНЗ отриманою ними освітою, і можливість застосування її в трудовій діяльності (нормований бал)	(КР2) Сприйняття роботодавцями якості освіти в українських ВНЗ (нормований бал)	(КР3) Сприйняття експертами якості освіти в українських ВНЗ (нормований бал)	(КР4) Співпраця між ВНЗ і компаніями-роботодавцями (нормований бал)	Загальний рейтинговий бал	Місце
Харків - Харківський національний університет імені В.Н.Каразіна	59	4	8	7	12	9
Харків - Харківський національний економічний університет	61	6	3	9	12	9
Суми - Сумський державний університет	61	7	0	11	11	9
Київ - Державна академія житлово-комунального господарства	68	11	0	4	11	9
Острог - Національний університет «Острозька академія»	87	3	2	4	11	9
Севастополь - Севастопольський національний технічний університет	48	9	1	11	11	9
Львів - Львівська комерційна академія	57	9	0	9	11	9
Запоріжжя - Державний вищий навчальний заклад «Запорізький національний університет»	58	9	1	7	11	9
Полтава - Полтавський університет споживчої кооперації України	52	13	0	6	11	10
Житомир - Державний вищий навчальний заклад «Державний агроєкологічний університет»	53	3	0	15	11	10
Харків - Харківський державний університет харчування та торгівлі	53	12	1	6	11	10
Дніпропетровськ - Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ	81	2	2	6	11	10
Херсон - Херсонський національний технічний університет	51	6	2	11	11	10
Черкаси - Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького	71	2	0	9	11	10
Мелітополь - Таврійський державний агротехнологічний університет	81	3	0	6	11	10
Луганськ - Луганський державний університет внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка	88	0	0	6	10	10

ДОДАТКИ
1. ЗАГАЛЬНИЙ РЕЙТИНГ ВНЗ УКРАЇНИ

ВНЗ	(КР1) Задоволеність випускників ВНЗ отриманою ними освітою, і можливість застосування її в трудовій діяльності (нормований бал)	(КР2) Сприйняття роботодавцями якості освіти в українських ВНЗ (нормований бал)	(КР3) Сприйняття експертами якості освіти в українських ВНЗ (нормований бал)	(КР4) Співпраця між ВНЗ і компаніями-роботодавцями (нормований бал)	Загальний рейтинговий бал	Місце
Чернівці - Буковинська державна фінансова академія	79	3	0	6	10	10
Рівне - Приватний вищий навчальний заклад «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука»	91	0	0	4	10	10
Полтава - Полтавська державна аграрна академія	68	7	1	4	10	10
Суми - Сумський національний аграрний університет	53	5	1	11	10	10
Вінниця - Вінницький національний технічний університет	57	9	2	4	10	10
Сімферополь - Таврійський національний університет ім. В.І.Вернадського	60	7	2	6	10	10
Харків - Приватний вищий навчальний заклад Харківський гуманітарний університет «Народна українська академія»	78	2	1	6	10	10
Луцьк - Луцький державний технічний університет	42	11	1	7	10	10
Кіровоград - Кіровоградський національний технічний університет	56	6	2	7	10	10
Київ - Вищий навчальний заклад «Університет економіки та права «КРОК»	68	3	1	7	10	10
Житомир - Житомирський державний технологічний університет	52	6	0	9	10	10
Дніпропетровськ - Дніпропетровська державна фінансова академія	74	2	1	6	10	10
Дніпродзержинськ - Дніпродзержинський державний технічний університет	48	4	3	9	10	10
Київ - Міжрегіональна Академія управління персоналом	58	4	2	7	10	10
Дніпропетровськ - Дніпропетровський університет економіки та права	64	3	2	6	10	10
Миколаїв - Миколаївський державний гуманітарний університет імені Петра Могили	79	5	1	0	10	10

ДОДАТКИ

1. ЗАГАЛЬНИЙ РЕЙТИНГ ВНЗ УКРАЇНИ

ВНЗ	(КР1) Задоволеність випускників ВНЗ отриманою ними освітою, і можливість застосування її в трудовій діяльності (нормований бал)	(КР2) Сприйняття роботодавцями якості освіти в українських ВНЗ (нормований бал)	(КР3) Сприйняття експертами якості освіти в українських ВНЗ (нормований бал)	(КР4) Співпраця між ВНЗ і компаніями-роботодавцями (нормований бал)	Загальний рейтинговий бал	Місце
Луганськ - Луганський національний аграрний університет	61	5	1	6	10	10
Чернігів - Чернігівський державний інститут економіки і управління	73	2	0	6	10	10
Луцьк - Волинський національний університет імені Лесі Українки	57	8	1	4	10	10
Вінниця - Вінницький державний аграрний університет	75	3	2	2	10	10
Львів - Львівський національний аграрний університет	52	5	0	9	9	10
Київ - Вищий навчальний заклад «Київський університет ринкових відносин»	92	1	0	0	9	10
Кременчук - Приватний вищий навчальний заклад «Кременчуцький університет економіки, інформаційних технологій і управління»	84	1	0	2	9	10
Херсон - Державний вищий навчальний заклад «Херсонський державний аграрний університет»	67	3	0	6	9	10
Київ - Університет банківської справи Національного банку України	67	2	1	6	9	10
Львів - Українська академія друкарства	38	7	0	11	9	10
Львів - Державний вищий навчальний заклад «Національний лісотехнічний університет України»	52	9	1	4	9	10
Київ - Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури	73	1	4	2	9	10
Дніпропетровськ - Академія митної служби України	78	1	2	2	9	10
Донецьк - Донецький державний університет управління	61	4	1	6	9	10
Харківська область - Харківська державна зооветеринарна академія	80	1	0	2	9	10
Одеса - Вищий навчальний заклад «Одеський державний інститут вимірювальної техніки»	86	1	0	0	9	10
Ялта - Республіканський вищий навчальний заклад Кримський гуманітарний університет	90	0	0	0	9	10

ДОДАТКИ

1. ЗАГАЛЬНИЙ РЕЙТИНГ ВНЗ УКРАЇНИ

ВНЗ	(КР1) Задоволеність випускників ВНЗ отриманою ними освітою, і можливість застосування її в трудовій діяльності (нормований бал)	(КР2) Сприйняття роботодавцями якості освіти в українських ВНЗ (нормований бал)	(КР3) Сприйняття експертами якості освіти в українських ВНЗ (нормований бал)	(КР4) Співпраця між ВНЗ і компаніями-роботодавцями (нормований бал)	Загальний рейтинговий бал	Місце
Черкаси - Черкаський державний технологічний університет	59	4	0	6	9	10
Івано-Франківськ - Приватний вищий навчальний заклад Івано-Франківський університет права імені Короля Данила Галицького	87	0	0	0	9	10
Миколаїв - Миколаївський державний аграрний університет	71	4	0	2	9	10
Київ - Національна академія Служби безпеки України	82	0	2	0	9	10
Кременчук - Кременчуцький державний університет імені Михайла Остроградського	72	2	1	2	9	10
Маріуполь - Приазовський державний технічний університет	50	4	1	7	9	10
Хмельницький - Хмельницький університет управління та права	79	3	0	0	9	10
Київ - Академія управління Міністерства внутрішніх справ	72	3	2	0	9	10
Київ - Київський національний університет культури і мистецтв	63	2	1	6	9	10
Керч - Керченський державний морський технологічний університет	78	1	0	2	9	10
Донецьк - Приватний вищий навчальний заклад «Донецький інститут туристичного бізнесу»	85	0	0	0	9	10
Київ - Академія прокуратури України при Генеральній прокуратурі України	85	0	0	0	9	10
Мукачеве - Мукачівський технологічний інститут	74	2	0	2	9	10
Біла Церква - Білоцерківський національний аграрний університет	58	3	1	6	8	10
Київ - Академія муніципального управління	61	3	1	4	8	10

ДОДАТКИ
1. ЗАГАЛЬНИЙ РЕЙТИНГ ВНЗ УКРАЇНИ

ВНЗ	(КР1) Задоволеність випускників ВНЗ отриманою ними освітою, і можливістю застосування її в трудовій діяльності (нормований бал)	(КР2) Сприйняття роботодавцями якості освіти в українських ВНЗ (нормований бал)	(КР3) Сприйняття експертами якості освіти в українських ВНЗ (нормований бал)	(КР4) Співпраця між ВНЗ і компаніями-роботодавцями (нормований бал)	Загальний рейтинговий бал	Місце
Хмельницький - Національна академія Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького	83	0	0	0	8	10
Умань - Уманський державний аграрний університет	50	2	1	7	8	10
Дніпропетровськ - Дніпропетровський державний аграрний університет	50	3	1	7	8	10
Тернопіль - Приватний вищий навчальний заклад «Тернопільський комерційний інститут»	81	0	0	0	8	10
Одеса - Одеська національна морська академія	56	3	1	6	8	10
Харківська область - Харківський національний аграрний університет ім. В.В.Докучасва	76	2	0	0	8	10
Київ - Приватний вищий навчальний заклад «Європейський університет»	71	0	1	2	8	10
Київ - Київський університет туризму, економіки і права	58	4	2	2	8	10
Львів - Львівський інститут менеджменту	73	1	0	2	8	10
Львів - Львівський державний університет внутрішніх справ	77	0	1	0	8	10
Київ - Київський національний лінгвістичний університет	47	0	6	6	8	10
Одеса - Одеський державний аграрний університет	56	4	0	4	8	10
Київ - Приватний вищий навчальний заклад «Міжнародний християнський університет - Київ»	65	0	1	4	8	10
Жовті Води - Обласний комунальний вищий навчальний заклад "Інститут підприємництва "Стратегія"	60	3	0	4	8	10
Львів - Львівська державна фінансова академія	63	2	0	4	8	10
Ірпінь - Національний університет державної податкової служби України	60	5	1	0	8	10
Ужгород - Закарпатський державний університет	63	3	0	2	8	10
Київ - Київський університет права Національної академії наук України	64	2	3	0	8	10

ДОДАТКИ
1. ЗАГАЛЬНИЙ РЕЙТИНГ ВНЗ УКРАЇНИ

ВНЗ	(КР1) Задоволеність випускників ВНЗ отриманою ними освітою, і можливістю застосування її в трудовій діяльності (нормований бал)	(КР2) Сприйняття роботодавцями якості освіти в українських ВНЗ (нормований бал)	(КР3) Сприйняття експертами якості освіти в українських ВНЗ (нормований бал)	(КР4) Співпраця між ВНЗ і компаніями-роботодавцями (нормований бал)	Загальний рейтинговий бал	Місце
Тернопіль - Галицький інститут імені В'ячеслава Чорновола	78	0	0	0	8	10
Київ - Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова	57	2	3	2	8	10
Луганськ - Луганський національний педагогічний університет імені Тараса Шевченка	60	2	2	2	8	10
Суми - Державний вищий навчальний заклад "Українська академія банківської справи Національного банку України"	62	1	1	4	8	10
Київ - Приватний вищий навчальний заклад «Київський міжнародний університет»	68	0	1	2	8	10
Миколаїв - Вищий навчальний заклад Миколаївський політехнічний інститут	53	4	0	4	8	10
Харків - Харківський національний університет внутрішніх справ	68	2	1	0	8	10
Севастополь - Севастопольський національний університет ядерної енергії та промисловості	58	3	1	2	7	10
Львів - Львівський державний університет безпеки життєдіяльності	74	0	0	0	7	10
Київ - Державна академія статистики, обліку та аудиту Держкомстату України	56	2	0	4	7	10
Кривий Ріг - Приватний навчальний заклад «Інститут ділового адміністрування»	72	1	0	0	7	10
Сімферополь - Кримський державний агротехнологічний університет	62	1	0	2	7	10
Донецьк - Приватний вищий навчальний заклад «Донецький університет економіки та права»	62	1	1	2	7	10
Черкаси - Вищий навчальний заклад «Східноєвропейський університет економіки і менеджменту»	67	0	0	2	7	10

ДОДАТКИ

1. ЗАГАЛЬНИЙ РЕЙТИНГ ВНЗ УКРАЇНИ

ВНЗ	(КР1) Задоволеність випускників ВНЗ отриманою ними освітою, і можливість застосування її в трудовій діяльності (нормований бал)	(КР2) Сприйняття роботодавцями якості освіти в українських ВНЗ (нормований бал)	(КР3) Сприйняття експертами якості освіти в українських ВНЗ (нормований бал)	(КР4) Співпраця між ВНЗ і компаніями-роботодавцями (нормований бал)	Загальний рейтинговий бал	Місце
Київ - Академія адвокатури України	61	1	3	0	7	10
Херсон - Вищий навчальний заклад «Херсонський державний морський інститут»	51	1	0	6	7	10
Чернівці - Приватний вищий навчальний заклад «Буковинський університет»	69	0	1	0	7	10
Львів - Львівський інститут економіки і туризму	65	0	0	2	7	10
Київ - Міжнародний науково-технічний університет	52	4	0	2	7	10
Кіровоград - Державна льотна академія України	62	3	0	0	7	10
Київ - Київський інститут міжнародної економіки та підприємництва	56	3	1	0	7	10
Київ - Вищий навчальний заклад «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна»	68	0	0	0	7	10
Одеса - Міжнародний гуманітарний університет	62	2	0	0	7	10
Хмельницький - Приватний вищий навчальний заклад "Хмельницький економічний університет"	68	0	0	0	7	10
Київ - Київський національний університет внутрішніх справ	54	1	2	2	7	10
Чернігів - Чернігівський державний інститут права, соціальних технологій та праці	68	0	0	0	7	10
Севастополь - Приватний вищий навчальний заклад «Український морський інститут»	66	1	0	0	7	10
Хмельницький - Хмельницький національний університет	29	7	0	6	7	10
Тернопіль - Приватний вищий навчальний заклад «Інститут економіки і підприємництва»	59	3	0	0	7	10
Донецьк - Донецький державний інститут штучного інтелекту	52	0	3	2	7	10
Київ - Український державний університет фінансів та міжнародної торгівлі	56	3	0	0	7	10

ДОДАТКИ

1. ЗАГАЛЬНИЙ РЕЙТИНГ ВНЗ УКРАЇНИ

ВНЗ	(КР1) Задоволеність випускників ВНЗ отриманою ними освітою, і можливість застосування її в трудовій діяльності (нормований бал)	(КР2) Сприйняття роботодавцями якості освіти в українських ВНЗ (нормований бал)	(КР3) Сприйняття експертами якості освіти в українських ВНЗ (нормований бал)	(КР4) Співпраця між ВНЗ і компаніями-роботодавцями (нормований бал)	Загальний рейтинговий бал	Місце
Дніпропетровськ - Вищий навчальний заклад «Державний інститут підготовки та перепідготовки кадрів промисловості»	53	1	0	4	7	10
Донецьк - Приватний вищий навчальний заклад «Донецький інститут автомобільного транспорту»	42	2	1	6	7	10
Донецьк - Вищий навчальний заклад Донецький інститут ринку та соціальної політики	65	0	0	0	7	10
Харків - Харківський національний педагогічний університет імені Г.С.Сковороди	62	1	1	0	7	10
Харків - Академія внутрішніх військ Міністерства внутрішніх справ України	53	1	2	2	7	10
Херсон - Приватний вищий навчальний заклад «Херсонський економічно-правовий інститут»	64	0	0	0	6	10
Запоріжжя - Класичний приватний університет	54	1	0	2	6	10
Харків - Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка	53	1	0	2	6	10
Київ - Національна академія управління	42	3	0	4	6	10
Львів - Львівський державний інститут новітніх технологій та управління імені В'ячеслава Чорновола	59	1	0	0	6	10
Севастополь - Севастопольський військово-морський орден Червоної Зірки інститут імені П.С.Нахімова	62	0	0	0	6	10
Кам'янець-Подільський - Кам'янець-Подільський державний університет	51	2	0	2	6	10
Київ - Академія праці і соціальних відносин Федерації професійних спілок України	56	0	0	2	6	10
Київ - Державний інститут підготовки кадрів	54	0	0	2	6	10
Рівне - Рівненський державний гуманітарний університет	46	1	0	4	6	10
Маріуполь - Маріупольський державний гуманітарний університет	55	2	0	0	6	10

ДОДАТКИ
1. ЗАГАЛЬНИЙ РЕЙТИНГ ВНЗ УКРАЇНИ

ВНЗ	(КР1) Задоволеність випускників ВНЗ отриманою ними освітою, і можливість застосування її в трудовій діяльності (нормований бал)	(КР2) Сприйняття роботодавцями якості освіти в українських ВНЗ (нормований бал)	(КР3) Сприйняття експертами якості освіти в українських ВНЗ (нормований бал)	(КР4) Співпраця між ВНЗ і компаніями-роботодавцями (нормований бал)	Загальний рейтинговий бал	Місце
Переяслав-Хмельницький - Державний вищий навчальний заклад «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»	60	0	0	0	6	10
Ужгород - Приватний вищий навчальний заклад «Карпатський університет імені Августина Волошина»	59	0	0	0	6	10
Київ - Державний вищий навчальний заклад «Українська академія бізнесу та підприємництва»	46	3	0	2	6	10
Донецьк - Вищий заклад освіти Донецький інститут підприємництва м. Донецька	54	1	0	0	6	10
Львів - Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій ім. С.З. Гжицького	42	3	0	2	6	10
Івано-Франківськ - Приватний вищий навчальний заклад Інститут менеджменту та економіки «Галицька академія»	52	0	0	2	6	10
Київ - Вищий навчальний заклад «Київський економічний інститут менеджменту»	47	3	1	0	6	10
Харків - Українська інженерно-педагогічна академія	40	2	1	2	6	10
Донецьк - Приватний вищий навчальний заклад «Донецький інститут психології і підприємництва»	55	0	0	0	6	10
Сімферополь - Приватний вищий навчальний заклад «Кримський інститут бізнесу»	49	2	0	0	6	10
Нікополь - Приватний вищий навчальний заклад «Нікопольський економічний університет»	53	0	1	0	6	10
Одеса - Одеський державний екологічний університет	46	1	0	2	6	10
Дніпропетровськ - Вищий навчальний приватний заклад «Дніпропетровський гуманітарний університет»	51	0	1	0	6	10
Сімферополь - Республіканський вищий навчальний заклад «Кримський інженерно-педагогічний університет»	55	0	0	0	5	10
Хмельницький - Приватний вищий навчальний заклад «Університет економіки і підприємництва»	51	1	0	0	5	10

ДОДАТКИ
1. ЗАГАЛЬНИЙ РЕЙТИНГ ВНЗ УКРАЇНИ

ВНЗ	(КР1) Задоволеність випускників ВНЗ отриманою ними освітою, і можливість застосування її в трудовій діяльності (нормований бал)	(КР2) Сприйняття роботодавцями якості освіти в українських ВНЗ (нормований бал)	(КР3) Сприйняття експертами якості освіти в українських ВНЗ (нормований бал)	(КР4) Співпраця між ВНЗ і компаніями-роботодавцями (нормований бал)	Загальний рейтинговий бал	Місце
Київ - Вищий навчальний заклад Інститут реклами	50	1	0	0	5	10
Київ - Міжнародний Соломонів університет	49	0	1	0	5	10
Макіївка - Приватний вищий навчальний заклад «Макіївський економіко-гуманітарний інститут»	51	0	0	0	5	10
Бровари - Приватний вищий навчальний заклад «Економіко-технологічний університет»	45	0	0	2	5	10
Запоріжжя - Приватний вищий навчальний заклад «Запорізький інститут економіки та інформаційних технологій»	46	2	0	0	5	10
Київ - Приватний вищий навчальний заклад «Київський інститут бізнесу та технологій»	47	1	0	0	5	10
Кам'янець-Подільський - Подільський державний аграрно-технічний університет	48	1	0	0	5	10
Київ - Вищий навчальний заклад «Університет сучасних знань»	49	0	0	0	5	10
Ізмаїл - Ізмаїльський інститут водного транспорту	49	0	0	0	5	10
Сімферополь - Вищий навчальний заклад «Університет економіки і управління»	49	0	0	0	5	10
Київ - Вищий навчальний заклад Київський славістичний університет	45	0	0	0	5	10
Київ - Вищий навчальний заклад «Київський гуманітарний інститут»	41	0	1	0	5	10
Буча - Приватний вищий навчальний заклад «Український гуманітарний інститут»	45	0	0	0	4	10
Харків - Приватний вищий навчальний заклад «Міжнародний Слов'янський університет. Харків»	37	0	0	2	4	10
Слов'янськ - Слов'янський державний педагогічний університет	42	0	0	0	4	10
Кіровоград - Приватний вищий навчальний заклад «Кіровоградський інститут регіонального управління та економіки»	38	1	0	0	4	10

ДОДАТКИ
2. БІЗНЕС-ЕКОНОМІЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

ВНЗ	Оцінка випускників (нормований бал)	Оцінка роботодавців (нормований бал)	Оцінка експертів (нормований бал)	Рейтинговий бал за підготовкою фахівців бізнес/ економічного напрямку	Місце за підготовкою фахівців бізнес/ економічного напрямку
Київ - Київський національний університет імені Тараса Шевченка	100	71	100	90	1
Київ - Державний вищий навчальний заклад «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»	66	100	91	86	2
Київ - Національний університет «Києво-Могилянська академія»	43	47	67	52	3
Київ - Київський національний торговельно-економічний університет	27	62	42	44	4
Київ - Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут»	27	56	41	42	4
Львів - Львівський національний університет імені Івана Франка	24	41	8	24	5
Харків - Харківський національний економічний університет	32	35	1	23	5
Донецьк - Донецький національний університет	18	35	12	22	5
Львів - Національний університет «Львівська політехніка»	10	43	5	19	6
Одеса - Одеський державний економічний університет	8	43	5	19	6
Дніпропетровськ - Дніпропетровський національний університет	13	35	4	17	6
Донецьк - Державний вищий навчальний заклад «Донецький національний технічний університет»	10	28	9	16	7
Донецьк - Донецький державний університет економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського	11	28	5	15	7
Харків - Харківський національний університет імені В.Н.Каразіна	17	10	9	12	8
Харків - Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»	5	23	5	11	8
Тернопіль - Тернопільський національний економічний університет	7	22	3	11	8
Київ - Національний авіаційний університет	7	13	10	10	8
Київ - Київський національний університет будівництва і архітектури	1	28	2	10	8
Дніпропетровськ - Дніпропетровська державна фінансова академія	8	17	2	9	9
Київ - Національний транспортний університет	0	24	2	8	9
Одеса - Одеський національний політехнічний університет	3	17	5	8	9
Запоріжжя - Запорізький національний технічний університет	3	18	4	8	9
Сімферополь - Таврійський національний університет ім. В.І.Вернадського	7	16	1	8	9
Луганськ - Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля	3	21	0	8	9
Дніпропетровськ - Дніпропетровський університет економіки та права	5	17	2	8	9

ДОДАТКИ
2. БІЗНЕС-ЕКОНОМІЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

ВНЗ	Оцінка випускників (нормований бал)	Оцінка роботодавців (нормований бал)	Оцінка експертів (нормований бал)	Рейтинговий бал за підготовкою фахівців бізнес/ економічного напрямку	Місце за підготовкою фахівців бізнес/ економічного напрямку
Дніпропетровськ - Національний гірничий університет	4	16	2	7	9
Київ - Вищий навчальний заклад «Київський економічний інститут менеджменту»	6	14	1	7	9
Донецьк - Донецький державний університет управління	4	13	3	7	9
Київ - Київський інститут міжнародної економіки та підприємництва	6	9	5	7	9
Запоріжжя - Державний вищий навчальний заклад «Запорізький національний університет»	4	12	3	7	9
Одеса - Одеський національний університет імені І.І.Мечникова	3	11	5	7	9
Київ - Київська державна академія водного транспорту імені гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного	5	3	11	6	9
Київ - Національний університет харчових технологій	1	18	0	6	9
Львів - Львівська комерційна академія	3	16	0	6	9
Київ - Національний університет біоресурсів і природокористування України	5	8	5	6	9
Полтава - Полтавський університет споживчої кооперації України	2	16	0	6	9
Кривий Ріг - Криворізький технічний університет	3	14	0	6	9
Краматорськ - Донбаська державна машинобудівна академія	0	15	0	5	10
Рівне - Національний університет водного господарства та природокористування	0	15	0	5	10
Харків - Харківська національна академія міського господарства	4	11	0	5	10
Київ - Міжрегіональна Академія управління персоналом	4	6	4	5	10
Львів - Львівська державна фінансова академія	4	9	1	5	10
Київ - Університет банківської справи Національного банку України	4	5	5	5	10
Ірпінь - Національний університет державної податкової служби України	5	8	1	5	10
Харків - Харківський національний автомобільно-дорожній університет	1	12	1	5	10
Суми - Державний вищий навчальний заклад "Українська академія банківської справи Національного банку України"	3	9	2	5	10
Дніпропетровськ - Національна металургійна академія України	4	7	3	4	10
Сімферополь - Приватний вищий навчальний заклад «Кримський інститут бізнесу»	2	11	0	4	10
Київ - Державна академія житлово-комунального господарства	1	11	0	4	10

ДОДАТКИ
2. БІЗНЕС-ЕКОНОМІЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

ВНЗ	Оцінка випускників (нормований бал)	Оцінка роботодавців (нормований бал)	Оцінка експертів (нормований бал)	Рейтинговий бал за підготовкою фахівців бізнес/ економічного напрямку	Місце за підготовкою фахівців бізнес/ економічного напрямку
Одеса - Одеська національна академія харчових технологій	1	11	1	4	10
Запоріжжя - Запорізька державна інженерна академія	1	10	1	4	10
Івано-Франківськ - Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу	1	9	3	4	10
Алчевськ - Донбаський державний технічний університет	1	11	0	4	10
Луцьк - Волинський національний університет імені Лесі Українки	2	10	0	4	10
Луцьк - Луцький державний технічний університет	1	11	0	4	10
Київ - Державний вищий навчальний заклад «Українська академія бізнесу та підприємництва»	2	10	0	4	10
Кіровоград - Кіровоградський національний технічний університет	2	9	2	4	10
Миколаїв - Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова	1	10	0	4	10
Севастополь - Севастопольський національний технічний університет	4	7	0	4	10
Київ - Національна академія управління	2	7	3	4	10
Київ - Київський університет туризму, економіки і права	5	5	1	4	10
Одеса - Одеська державна академія будівництва та архітектури	1	11	0	4	10
Луганськ - Луганський національний аграрний університет	0	10	1	4	10
Київ - Державний економіко-технологічний університет транспорту	1	9	1	4	10
Полтава - Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка	0	11	0	4	10
Харків - Харківський національний університет радіоелектроніки	1	6	3	3	10
Київ - Державна академія статистики, обліку та аудиту Держкомстату України	2	8	0	3	10
Дніпропетровськ - Придніпровська державна академія будівництва та архітектури	1	9	0	3	10
Вінниця - Вінницький національний технічний університет	1	7	2	3	10
Київ - Вищий навчальний заклад "Університет економіки та права «КРОК»	4	5	2	3	10
Ужгород - Державний вищий навчальний заклад «Ужгородський національний університет»	1	9	0	3	10
Київ - Приватний вищий навчальний заклад «Київський інститут бізнесу та технологій»	1	7	2	3	10

ДОДАТКИ
2. БІЗНЕС-ЕКОНОМІЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

ВНЗ	Оцінка випускників (нормований бал)	Оцінка роботодавців (нормований бал)	Оцінка експертів (нормований бал)	Рейтинговий бал за підготовкою фахівців бізнес/ економічного напрямку	Місце за підготовкою фахівців бізнес/ економічного напрямку
Київ - Український державний університет фінансів та міжнародної торгівлі	3	6	2	3	10
Харків - Національний аерокосмічний університет ім. М.С. Жуковського "Харківський авіаційний інститут"	3	5	2	3	10
Полтава - Полтавська державна аграрна академія	0	8	1	3	10
Харків - Харківський державний університет харчування та торгівлі	1	8	0	3	10
Сімферополь - Національна академія природоохоронного та курортного будівництва	5	4	0	3	10
Київ - Київський національний університет технологій та дизайну	0	9	1	3	10
Миколаїв - Миколаївський державний гуманітарний університет імені Петра Могили	1	9	0	3	10
Чернігів - Чернігівський державний інститут економіки і управління	2	7	0	3	10
Одеса - Одеський державний аграрний університет	1	7	0	3	10
Дніпропетровськ - Державний вищий навчальний заклад «Український державний хіміко-технологічний університет»	0	9	0	3	10
Чернівці - Буковинська державна фінансова академія	2	6	0	3	10
Тернопіль - Приватний вищий навчальний заклад «Інститут економіки і підприємництва»	5	4	0	3	10
Одеса - Одеський національний морський університет	0	8	0	3	10
Житомир - Державний вищий навчальний заклад «Державний агроекологічний університет»	3	4	1	3	10
Харків - Харківський державний технічний університет будівництва та архітектури	0	6	2	3	10
Житомир - Житомирський державний технологічний університет	3	5	0	3	10
Суми - Сумський національний аграрний університет	2	4	2	3	10
Суми - Сумський державний університет	2	5	0	3	10
Дніпропетровськ - Дніпропетровський національний університет залізничного транспорту імені академіка В.Лазаряна	1	7	0	3	10
Київ - Приватний вищий навчальний заклад "Київський міжнародний університет"	2	0	5	3	10

ДОДАТКИ
2. БІЗНЕС-ЕКОНОМІЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

ВНЗ	Оцінка випускників (нормований бал)	Оцінка роботодавців (нормований бал)	Оцінка експертів (нормований бал)	Рейтинговий бал за підготовкою фахівців бізнес/ економічного напрямку	Місце за підготовкою фахівців бізнес/ економічного напрямку
Вінниця - Вінницький державний аграрний університет	3	3	2	2	10
Кривий Ріг - Приватний навчальний заклад «Інститут ділового адмініс трування»	3	4	0	2	10
Черкаси - Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького	3	4	1	2	10
Чернівці - Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича	1	5	0	2	10
Ужгород - Закарпатський державний університет	0	7	0	2	10
Київ - Приватний вищий навчальний заклад «Європейський університет»	2	1	4	2	10
Острог - Національний університет «Острозька академія»	2	2	2	2	10
Харків - Приватний вищий навчальний заклад «Харківський інститут економіки ринкових відносин та менеджменту»	1	5	0	2	10
Черкаси - Черкаський державний технологічний університет	0	6	0	2	10
Хмельницький - Хмельницький національний університет	1	6	0	2	10
Бердянськ - Бердянський університет менеджменту і бізнесу	1	5	0	2	10
Одеса - Одеська національна академія зв'язку ім. О.С. Попова	0	3	3	2	10
Маріуполь - Приазовський державний технічний університет	1	5	0	2	10
Луганськ - Луганський національний педагогічний університет імені Тараса Шевченка	0	6	0	2	10
Дніпропетровськ - Академія митної служби України	4	1	0	2	10
Львів - Львівський інститут менеджменту	3	2	0	2	10
Київ - Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова	1	2	3	2	10
Львів - Державний вищий навчальний заклад «Національний лісотехнічний університет України»	0	6	0	2	10
Київ - Приватний вищий навчальний заклад «Міжнародний християнський університет - Київ»	2	0	4	2	10
Харків - Національний фармацевтичний університет	0	2	3	2	10
Запоріжжя - Приватний вищий навчальний заклад «Запорізький інститут економіки та інформаційних технологій»	1	4	0	2	10
Мелітополь - Таврійський державний агротехнологічний університет	1	4	0	2	10
Тернопіль - Тернопільський державний технічний університет імені Івана Пулюя	4	1	0	2	10

ДОДАТКИ
2. БІЗНЕС-ЕКОНОМІЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

ВНЗ	Оцінка випускників (нормований бал)	Оцінка роботодавців (нормований бал)	Оцінка експертів (нормований бал)	Рейтинговий бал за підготовкою фахівців бізнес/ економічного напрямку	Місце за підготовкою фахівців бізнес/ економічного напрямку
Миколаїв - Миколаївський державний аграрний університет	1	4	0	2	10
Івано-Франківськ - Державний вищий навчальний заклад «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»	0	3	2	2	10
Харків - Українська державна академія залізничного транспорту	0	3	1	2	10
Нікополь - Приватний вищий навчальний заклад «Нікопольський економічний університет»	2	1	2	2	10
Київ - Академія муніципального управління	1	3	1	2	10
Херсон - Приватний вищий навчальний заклад «Херсонський економічно-правовий інститут»	3	1	0	2	10
Херсон - Херсонський національний технічний університет	0	4	0	1	10
Донецьк - Приватний вищий навчальний заклад «Донецький університет економіки та права»	0	3	1	1	10
Кременчук - Приватний вищий навчальний заклад «Кременчуцький університет економіки, інформаційних технологій і управління»	2	2	0	1	10
Чернігів - Чернігівський державний технологічний університет	1	4	0	1	10
Жовті Води - Обласний комунальний вищий навчальний заклад «Інститут підприємництва «Стратегія»	1	3	0	1	10
Кременчук - Кременчуцький державний університет імені Михайла Остроградського	2	1	1	1	10
Дніпропетровськ - Дніпропетровський державний аграрний університет	2	2	0	1	10
Львів - Львівський національний аграрний університет	0	2	2	1	10
Хмельницький - Приватний вищий навчальний заклад «Університет економіки і підприємництва»	2	2	0	1	10
Київ - Приватний вищий навчальний заклад «Міжнародний університет фінансів»	0	2	2	1	10
Київ - Державний університет інформаційно-комунікаційних технологій	1	3	0	1	10
Херсон - Державний вищий навчальний заклад «Херсонський державний аграрний університет»	1	2	0	1	10
Рівне - Рівненський державний гуманітарний університет	1	2	0	1	10
Київ - Міжнародний науково-технічний університет	0	4	0	1	10

ДОДАТКИ
2. БІЗНЕС-ЕКОНОМІЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

ВНЗ	Оцінка випускників (нормований бал)	Оцінка роботодавців (нормований бал)	Оцінка експертів (нормований бал)	Рейтинговий бал за підготовкою фахівців бізнес/ економічного напрямку	Місце за підготовкою фахівців бізнес/ економічного напрямку
Ялта - Республіканський вищий навчальний заклад Кримський гуманітарний університет	4	0	0	1	10
Одеса - Міжнародний гуманітарний університет	0	2	1	1	10
Івано-Франківськ - Приватний вищий навчальний заклад Інститут менеджменту та економіки «Галицька академія»	0	2	1	1	10
Біла Церква - Білоцерківський національний аграрний університет	0	2	2	1	10
Донецьк - Приватний вищий навчальний заклад «Донецький інститут туристичного бізнесу»	3	0	1	1	10
Бровари - Приватний вищий навчальний заклад «Економіко-технологічний університет»	1	1	2	1	10
Київ - Київський національний університет культури і мистецтв	1	2	0	1	10
Львів - Львівський інститут економіки і туризму	1	2	0	1	10
Сімферополь - Кримський державний агротехнологічний університет	1	1	1	1	10
Харків - Приватний вищий навчальний заклад Харківський гуманітарний університет «Народна українська академія»	3	0	1	1	10
Харківська область - Харківський національний аграрний університет ім. В.В.Докучаєва	3	0	0	1	10
Харків - Українська інженерно-педагогічна академія	1	2	0	1	10
Київ - Вищий навчальний заклад «Київський гуманітарний інститут»	1	1	1	1	10
Запоріжжя - Класичний приватний університет	1	1	1	1	10
Київ - Вищий навчальний заклад «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна»	1	1	1	1	10
Донецьк - Донецький державний інститут штучного інтелекту	1	1	1	1	10
Київ - Державний інститут підготовки кадрів	0	3	0	1	10
Хмельницький - Хмельницький університет управління та права	2	1	0	1	10
Львів - Українська академія друкарства	0	2	1	1	10
Тернопіль - Приватний вищий навчальний заклад «Тернопільський комерційний інститут»	2	1	0	1	10
Львів - Львівський державний інститут новітніх технологій та управління імені В'ячеслава Чорновола	1	1	0	1	10

ДОДАТКИ
2. БІЗНЕС-ЕКОНОМІЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

ВНЗ	Оцінка випускників (нормований бал)	Оцінка роботодавців (нормований бал)	Оцінка експертів (нормований бал)	Рейтинговий бал за підготовкою фахівців бізнес/ економічного напрямку	Місце за підготовкою фахівців бізнес/ економічного напрямку
Дніпродзержинськ - Дніпродзержинський державний технічний університет	0	2	0	1	10
Харків - Харківська державна академія культури	2	0	0	1	10
Черкаси - Вищий навчальний заклад «Східноєвропейський університет економіки і менеджменту»	0	2	0	1	10
Умань - Уманський державний аграрний університет	0	2	0	1	10
Донецьк - Вищий навчальний заклад Донецький інститут ринку та соціальної політики	1	0	1	1	10
Харків - Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка	0	2	0	1	10
Київ - Вищий навчальний заклад «Київський університет ринкових відносин»	0	1	1	1	10
Харків - Приватний вищий навчальний заклад «Харківський соціально-економічний інститут»	0	1	0	1	10
Харків - Академія внутрішніх військ Міністерства внутрішніх справ України	0	0	1	1	10
Харківська область - Харківська державна зооветеринарна академія	1	1	0	1	10
Маріуполь - Маріупольський державний гуманітарний університет	1	1	0	1	10
Львів - Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій ім. С.З. Гжицького	2	0	0	1	10
Кіровоград - Приватний вищий навчальний заклад «Кіровоградський інститут регіонального управління та економіки»	0	1	0	1	10
Хмельницький - Приватний вищий навчальний заклад «Хмельницький економічний університет»	1	1	0	1	10
Київ - Академія праці і соціальних відносин Федерації професійних спілок України	1	0	0	0	10
Мукачеве - Мукачівський технологічний інститут	0	1	0	0	10
Київ - Вищий навчальний заклад Київський славістичний університет	0	1	1	0	10
Донецьк - Вищий заклад освіти Донецький інститут підприємництва м. Донецька	1	1	0	0	10
Переяслав-Хмельницький - Державний вищий навчальний заклад "Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди"	1	0	0	0	10

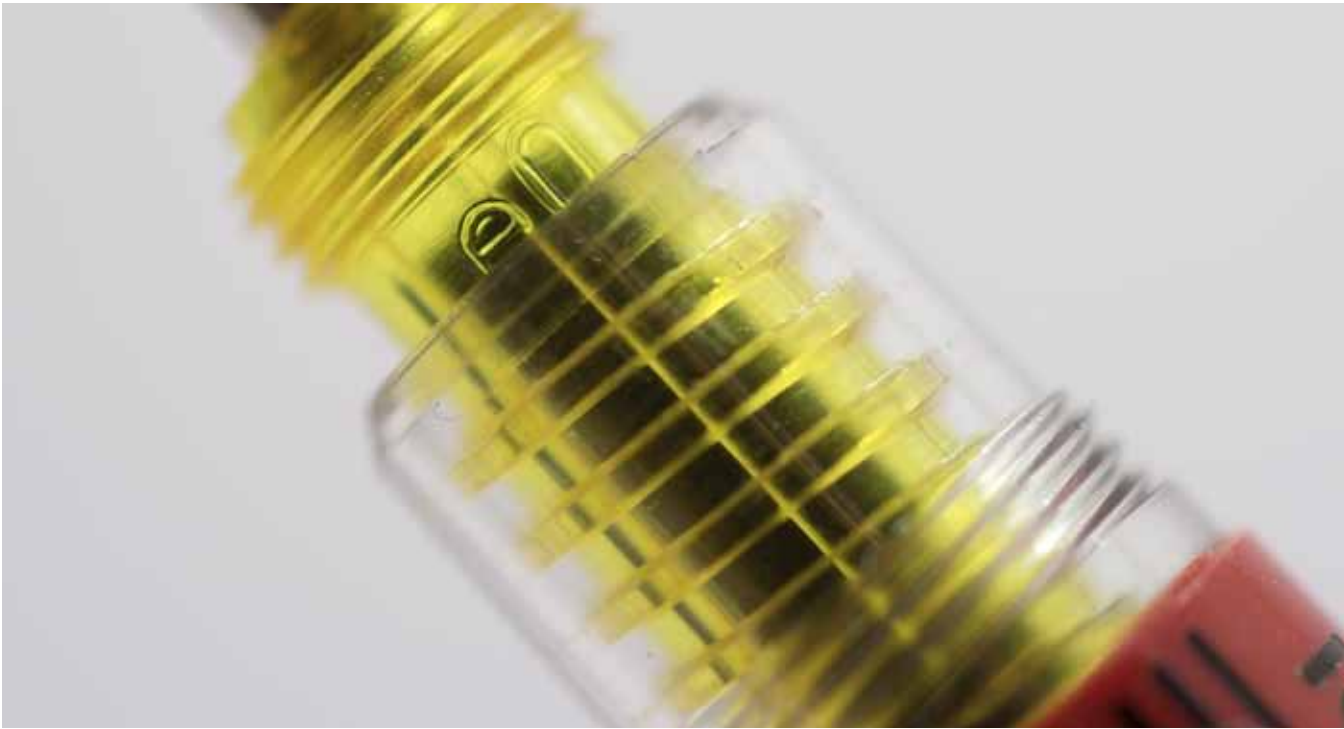

ДОДАТКИ
2. БІЗНЕС-ЕКОНОМІЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

ВНЗ	Оцінка випусників (нормований бал)	Оцінка роботодавців (нормований бал)	Оцінка експертів (нормований бал)	Рейтинговий бал за підготовкою фахівців бізнес/ економічного напрямку	Місце за підготовкою фахівців бізнес/ економічного напрямку
Дніпропетровськ - Вищий навчальний заклад «Державний інститут підготовки та перепідготовки кадрів промисловості»	0	1	0	0	10
Кам'янець-Подільський - Кам'янець-Подільський державний університет	0	1	0	0	10
Рівне - Приватний вищий навчальний заклад «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука»	0	1	0	0	10
Харків - Харківський національний педагогічний університет імені Г.С.Сковороди	1	0	0	0	10
Кам'янець-Подільський - Подільський державний аграрно-технічний університет	1	0	0	0	10
Слов'янськ - Слов'янський державний педагогічний університет	1	0	0	0	10
Сімферополь - Приватний вищий навчальний заклад «Кримський інститут економіки та господарського права»	1	0	0	0	10
Сімферополь - Вищий навчальний заклад «Університет економіки і управління»	1	0	0	0	10
Київ - Вищий навчальний заклад Інститут реклами	1	0	0	0	10
Буча - Приватний вищий навчальний заклад «Український гуманітарний інститут»	1	0	0	0	10
Макіївка - Донбаська національна академія будівництва і архітектури	0	1	0	0	10
Львів - Львівський державний університет внутрішніх справ	0	1	0	0	10
Ізмаїл - Ізмаїльський інститут водного транспорту	0	1	0	0	10
Київ - Приватний вищий навчальний заклад «Київський університет культури»	0	0	1	0	10
Донецьк - Приватний вищий навчальний заклад «Донецький інститут психології і підприємництва»	0	0	0	0	10
Київ - Вищий навчальний заклад «Університет сучасних знань»	0	0	0	0	10
Харків - Приватний вищий навчальний заклад «Міжнародний Слов'янський університет. Харків»	0	0	0	0	10
Умань - Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини	0	0	0	0	10
Житомир - Приватний вищий навчальний заклад «Інститут підприємництва та сучасних технологій»	0	0	0	0	10

ДОДАТКИ
2. БІЗНЕС-ЕКОНОМІЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

ВНЗ	Оцінка випусників (нормований бал)	Оцінка роботодавців (нормований бал)	Оцінка експертів (нормований бал)	Рейтинговий бал за підготовкою фахівців бізнес/ економічного напрямку	Місце за підготовкою фахівців бізнес/ економічного напрямку
Макіївка - Приватний вищий навчальний заклад "Макіївський економіко-гуманітарний інститут"	0	0	0	0	10
Івано-Франківськ - Приватний вищий навчальний заклад Івано-Франківський університет права імені Короля Данила Галицького	0	0	0	0	10
Сімферополь - Республіканський вищий навчальний заклад "Кримський інженерно-педагогічний університет"	0	0	0	0	10
Дрогобич - Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка	0	0	0	0	10

ДОДАТКИ
3. ЮРИДИЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

ВНЗ	Оцінка випускників (нормований бал)	Оцінка роботодавців (нормований бал)	Оцінка експертів (нормований бал)	Рейтинговий бал за підготовкою фахівців юридичного напрямку	Місце за підготовкою фахівців юридичного напрямку
Харків - Національна юридична академія України імені Ярослава Мудрого	100	100	71	90	1
Київ - Київський національний університет імені Тараса Шевченка	77	69	100	82	2
Київ - Національний університет «Києво-Могилянська академія»	37	33	43	37	3
Одеса - Одеська національна юридична академія	45	41	24	37	3
Львів - Львівський національний університет імені Івана Франка	15	33	17	22	4
Київ - Академія адвокатури України	8	4	24	12	5
Київ - Державний вищий навчальний заклад «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»	3	15	18	12	5
Донецьк - Донецький національний університет	1	20	8	10	6
Одеса - Одеський національний університет імені І.І.Мечникова	7	18	2	9	6
Київ - Київський національний університет внутрішніх справ	13	8	5	9	6
Харків - Харківський національний університет внутрішніх справ	9	15	3	9	6
Київ - Академія управління Міністерства внутрішніх справ	12	10	1	8	6
Київ - Київський університет права Національної академії наук України	4	5	13	7	7
Київ - Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут»	2	11	6	6	7
Львів - Львівський державний університет внутрішніх справ	8	8	0	5	8
Київ - Київський національний торговельно-економічний університет	0	7	8	5	8
Запоріжжя - Державний вищий навчальний заклад «Запорізький національний університет»	4	7	4	5	8
Дніпропетровськ - Дніпропетровський національний університет	3	9	4	5	8
Дніпропетровськ - Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ	4	8	2	5	8
Харків - Харківський національний університет імені В.Н.Каразіна	2	6	5	4	9
Луганськ - Луганський державний університет внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка	3	8	1	4	9
Київ - Академія прокуратури України при Генеральній прокуратурі України	6	3	4	4	9
Київ - Національна академія Служби безпеки України	8	1	3	4	9
Сімферополь - Таврійський національний університет ім. В.І.Вернадського	0	10	2	4	9

ДОДАТКИ
3. ЮРИДИЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

ВНЗ	Оцінка випускників (нормований бал)	Оцінка роботодавців (нормований бал)	Оцінка експертів (нормований бал)	Рейтинговий бал за підготовкою фахівців юридичного напрямку	Місце за підготовкою фахівців юридичного напрямку
Донецьк - Донецький державний університет управління	1	9	1	4	9
Київ - Міжрегіональна Академія управління персоналом	2	4	4	3	9
Луганськ - Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля	0	7	2	3	9
Київ - Вищий навчальний заклад «Університет економіки та права «КРОК»	0	4	5	3	9
Київ - Приватний вищий навчальний заклад «Київський міжнародний університет»	0	1	8	3	9
Острог - Національний університет «Острозька академія»	4	3	1	3	9
Київ - Київський університет туризму, економіки і права	1	2	5	3	10
Дніпропетровськ - Дніпропетровський університет економіки та права	0	6	1	3	10
Київ - Вищий навчальний заклад «Київський університет ринкових відносин»	2	5	0	2	10
Київ - Національний авіаційний університет	1	5	1	2	10
Одеса - Одеський національний морський університет	2	3	2	2	10
Запоріжжя - Запорізький національний технічний університет	3	3	0	2	10
Чернігів - Чернігівський державний інститут права, соціальних технологій та праці	3	4	0	2	10
Харків - Харківський національний педагогічний університет імені Г.С.Сковороди	1	2	3	2	10
Чернівці - Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича	1	4	1	2	10
Хмельницький - Хмельницький університет управління та права	3	3	0	2	10
Чернігів - Чернігівський державний інститут економіки і управління	3	3	0	2	10
Луцьк - Волинський національний університет імені Лесі Українки	1	5	0	2	10
Миколаїв - Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова	2	4	0	2	10
Київ - Національна академія управління	1	4	0	2	10
Дніпропетровськ - Академія митної служби України	0	1	4	2	10
Суми - Сумський державний університет	2	3	0	2	10
Миколаїв - Миколаївський державний гуманітарний університет імені Петра Могили	2	3	0	2	10
Тернопіль - Тернопільський національний економічний університет	1	4	0	2	10

ДОДАТКИ
3. ЮРИДИЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

ВНЗ	Оцінка випусників (нормований бал)	Оцінка роботодавців (нормований бал)	Оцінка експертів (нормований бал)	Рейтинговий бал за підготовкою фахівців юридичного напрямку	Місце за підготовкою фахівців юридичного напрямку
Київ - Національний транспортний університет	0	5	0	2	10
Київ - Український державний університет фінансів та міжнародної торгівлі	1	2	1	2	10
Київ - Київський національний лінгвістичний університет	1	0	3	1	10
Суми - Державний вищий навчальний заклад «Українська академія банківської справи Національного банку України»	2	2	0	1	10
Київ - Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова	2	3	0	1	10
Київ - Академія муніципального управління	1	1	1	1	10
Ужгород - Державний вищий навчальний заклад «Ужгородський національний університет»	0	4	0	1	10
Київ - Київська державна академія водного транспорту імені гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного	3	1	0	1	10
Хмельницький - Національна академія Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького	2	2	0	1	10
Ірпінь - Національний університет державної податкової служби України	0	4	0	1	10
Запоріжжя - Класичний приватний університет	2	1	0	1	10
Івано-Франківськ - Державний вищий навчальний заклад «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»	0	3	0	1	10
Одеса - Одеська національна морська академія	1	2	0	1	10
Одеса - Міжнародний гуманітарний університет	1	2	0	1	10
Дніпропетровськ - Національний гірничий університет	1	2	0	1	10
Рівне - Приватний вищий навчальний заклад «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука»	2	0	0	1	10
Львів - Львівська комерційна академія	0	2	0	1	10
Київ - Приватний вищий навчальний заклад «Європейський університет»	1	0	1	1	10
Київ - Вищий навчальний заклад «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна»	0	1	1	1	10
Біла Церква - Білоцерківський національний аграрний університет	1	1	0	1	10
Суми - Сумський національний аграрний університет	0	2	0	1	10
Ужгород - Закарпатський державний університет	0	1	0	0	10

ДОДАТКИ
3. ЮРИДИЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

ВНЗ	Оцінка випусників (нормований бал)	Оцінка роботодавців (нормований бал)	Оцінка експертів (нормований бал)	Рейтинговий бал за підготовкою фахівців юридичного напрямку	Місце за підготовкою фахівців юридичного напрямку
Київ - Вищий навчальний заклад Київський славістичний університет	0	1	1	0	10
Київ - Національний університет біоресурсів і природокористування України	0	1	0	0	10
Київ - Міжнародний науково-технічний університет	0	1	0	0	10
Черкаси - Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького	0	1	0	0	10
Київ - Академія праці і соціальних відносин Федерації професійних спілок України	1	0	0	0	10
Бердянськ - Бердянський університет менеджменту і бізнесу	0	1	0	0	10
Маріуполь - Маріупольський державний гуманітарний університет	0	1	0	0	10
Київ - Міжгалузовий інститут управління Міністерства освіти і науки України	0	1	0	0	10
Ізмаїл - Ізмаїльський інститут водного транспорту	1	0	0	0	10
Київ - Київський національний університет культури і мистецтв	0	1	0	0	10
Чернівці - Приватний вищий навчальний заклад «Буковинський університет»	0	1	0	0	10
Львів - Львівський державний інститут новітніх технологій та управління імені В'ячеслава Чорновола	0	0	0	0	10
Макіївка - Приватний вищий навчальний заклад «Макіївський економіко-гуманітарний інститут»	0	0	0	0	10
Дніпропетровськ - Вищий навчальний приватний заклад «Дніпропетровський гуманітарний університет»	0	0	0	0	10
Херсон - Приватний вищий навчальний заклад «Міжнародний університет бізнесу і права»	0	0	0	0	10
Черкаси - Вищий навчальний заклад «Східноєвропейський університет економіки і менеджменту»	0	0	0	0	10
Івано-Франківськ - Приватний вищий навчальний заклад Івано-Франківський університет права імені Короля Данила Галицького	0	0	0	0	10
Київ - Приватний вищий навчальний заклад «Київський університет культури»	0	0	0	0	10
Київ - Вищий навчальний заклад «Університет сучасних знань»	0	0	0	0	10
Ужгород - Приватний вищий навчальний заклад «Карпатський університет імені Августина Волошина»	0	0	0	0	10

ДОДАТКИ
4. ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНІЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

ВНЗ	Оцінка випусників (нормований бал)	Оцінка роботодавців (нормований бал)	Оцінка експертів (нормований бал)	Рейтинговий бал за підготовкою фахівців інженерного/технічного напрямку	Місце за підготовкою фахівців інженерного/технічного напрямку
Київ - Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут»	100	100	57	86	1
Донецьк - Державний вищий навчальний заклад «Донецький національний технічний університет»	41	33	100	58	2
Харків - Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»	60	36	27	41	3
Дніпропетровськ - Національний гірничий університет	10	20	90	40	3
Львів - Національний університет «Львівська політехніка»	28	53	24	35	4
Дніпропетровськ - Національна металургійна академія України	19	17	55	30	5
Дніпропетровськ - Дніпропетровський національний університет	7	15	49	23	6
Кривий Ріг - Криворізький технічний університет	2	11	55	23	6
Донецьк - Донецький національний університет	16	5	43	21	6
Дніпропетровськ - Державний вищий навчальний заклад «Український державний хіміко-технологічний університет»	4	11	47	21	6
Київ - Київський національний університет імені Тараса Шевченка	39	16	6	21	6
Одеса - Одеський національний політехнічний університет	22	29	10	20	6
Харків - Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»	26	12	16	18	7
Харків - Харківський національний автомобільно-дорожній університет	27	13	6	15	7
Київ - Національний університет біоресурсів і природокористування України	33	11	0	15	7
Севастополь - Севастопольський національний технічний університет	26	13	4	14	7
Дніпродзержинськ - Дніпродзержинський державний технічний університет	8	4	29	13	8
Запоріжжя - Запорізький національний технічний університет	10	15	14	13	8
Київ - Київський національний університет будівництва і архітектури	10	28	0	13	8
Алчевськ - Донбаський державний технічний університет	2	11	24	12	8
Одеса - Одеська національна академія зв'язку ім. О.С. Попова	26	5	6	12	8
Київ - Національний університет харчових технологій	19	17	0	12	8
Київ - Національний транспортний університет	9	26	0	12	8

ДОДАТКИ
4. ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНІЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

ВНЗ	Оцінка випусників (нормований бал)	Оцінка роботодавців (нормований бал)	Оцінка експертів (нормований бал)	Рейтинговий бал за підготовкою фахівців інженерного/технічного напрямку	Місце за підготовкою фахівців інженерного/технічного напрямку
Дніпропетровськ - Дніпропетровський національний університет залізничного транспорту імені академіка В.Лазаряна	13	11	10	11	8
Одеса - Одеський національний морський університет	20	7	6	11	8
Одеса - Одеська національна академія харчових технологій	19	14	0	11	8
Київ - Національний авіаційний університет	13	19	0	11	8
Івано-Франківськ - Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу	3	7	18	10	8
Кременчук - Кременчуцький державний університет імені Михайла Остроградського	14	2	12	10	8
Харків - Харківський державний технічний університет будівництва та архітектури	14	10	4	9	8
Херсон - Херсонський національний технічний університет	10	5	12	9	8
Дніпропетровськ - Придніпровська державна академія будівництва та архітектури	7	13	4	8	9
Ужгород - Державний вищий навчальний заклад «Ужгородський національний університет»	0	4	18	8	9
Львів - Львівський національний університет імені Івана Франка	10	4	8	8	9
Одеса - Одеська державна академія холоду	10	6	6	7	9
Харків - Українська державна академія залізничного транспорту	17	4	0	7	9
Чернігів - Чернігівський державний технологічний університет	9	6	6	7	9
Черкаси - Черкаський державний технологічний університет	1	3	16	7	9
Миколаїв - Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова	3	9	8	7	9
Запоріжжя - Запорізька державна інженерна академія	4	7	8	7	9
Кіровоград - Державна льотна академія України	18	2	0	7	9
Харків - Харківська національна академія міського господарства	10	9	0	6	9
Одеса - Одеська національна морська академія	17	3	0	6	9
Полтава - Полтавський університет споживчої кооперації України	10	3	6	6	9
Київ - Київський національний університет технологій та дизайну	2	7	8	6	9
Донецьк - Донецький державний університет економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського	0	3	14	6	9

ДОДАТКИ
4. ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНІЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

ВНЗ	Оцінка випусників (нормований бал)	Оцінка роботодавців (нормований бал)	Оцінка експертів (нормований бал)	Рейтинговий бал за підготовкою фахівців інженерного/технічного напрямку	Місце за підготовкою фахівців інженерного/технічного напрямку
Львів - Львівський державний університет безпеки життєдіяльності	17	0	0	6	9
Севастополь - Севастопольський національний університет ядерної енергії та промисловості	10	5	2	6	9
Полтава - Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка	2	8	6	6	9
Львів - Державний вищий навчальний заклад «Національний лісотехнічний університет України»	3	7	6	5	9
Львів - Львівський національний аграрний університет	9	3	4	5	9
Харків - Харківський національний університет радіоелектроніки	9	7	0	5	9
Київ - Київський національний торговельно-економічний університет	9	7	0	5	9
Тернопіль - Тернопільський державний технічний університет імені Івана Пулюя	4	9	2	5	9
Краматорськ - Донбаська державна машинобудівна академія	0	9	6	5	9
Київ - Державний університет інформаційно-комунікаційних технологій	11	4	0	5	9
Одеса - Вищий навчальний заклад «Одеський державний інститут вимірювальної техніки»	13	1	0	5	9
Маріуполь - Приазовський державний технічний університет	6	3	6	5	9
Севастополь - Севастопольський військово-морський ордена Червоної Зірки інститут імені П.С.Нахімова	10	0	4	5	9
Харківська область - Харківська державна зооветеринарна академія	10	0	4	5	9
Керч - Керченський державний морський технологічний університет	13	1	0	5	9
Київ - Міжнародний науково-технічний університет	8	6	0	5	9
Харків - Харківський державний університет харчування та торгівлі	8	6	0	5	9
Миколаїв - Вищий навчальний заклад Миколаївський політехнічний інститут	3	4	6	4	9
Херсон - Вищий навчальний заклад «Херсонський державний морський інститут»	12	1	0	4	9
Хмельницький - Національна академія Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького	13	0	0	4	9
Рівне - Національний університет водного господарства та природокористування	3	10	0	4	9

ДОДАТКИ
4. ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНІЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

ВНЗ	Оцінка випусників (нормований бал)	Оцінка роботодавців (нормований бал)	Оцінка експертів (нормований бал)	Рейтинговий бал за підготовкою фахівців інженерного/технічного напрямку	Місце за підготовкою фахівців інженерного/технічного напрямку
Макіївка - Донбаська національна академія будівництва і архітектури	7	7	0	4	9
Луганськ - Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля	3	10	0	4	9
Кременчук - Приватний вищий навчальний заклад «Кременчуцький університет економіки, інформаційних технологій і управління»	7	2	4	4	9
Вінниця - Вінницький національний технічний університет	4	8	0	4	9
Харків - Харківський університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба	12	0	0	4	9
Луцьк - Луцький державний технічний університет	3	9	0	4	9
Вінниця - Вінницький державний аграрний університет	10	2	0	4	9
Дніпропетровськ - Дніпропетровський державний аграрний університет	11	1	0	4	9
Луганськ - Луганський національний аграрний університет	8	3	0	4	9
Миколаїв - Миколаївський державний аграрний університет	7	4	0	3	9
Львів - Українська академія друкарства	7	4	0	3	9
Житомир - Житомирський державний технологічний університет	6	4	0	3	10
Мелітополь - Таврійський державний агротехнологічний університет	7	3	0	3	10
Київ - Державний економіко-технологічний університет транспорту	3	6	0	3	10
Харків - Харківський національний університет імені В.Н.Каразіна	4	5	0	3	10
Харків - Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка	8	1	0	3	10
Хмельницький - Хмельницький національний університет	3	5	0	3	10
Севастополь - Приватний вищий навчальний заклад «Український морський інститут»	2	0	6	3	10
Донецьк - Приватний вищий навчальний заклад «Донецький інститут автомобільного транспорту»	0	2	6	3	10
Львів - Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій ім. С.З. Гжицького	7	1	0	3	10
Кіровоград - Кіровоградський національний технічний університет	2	5	0	2	10
Харків - Національний фармацевтичний університет	7	1	0	2	10
Суми - Сумський державний університет	1	6	0	2	10
Одеса - Одеський державний аграрний університет	6	1	0	2	10

ДОДАТКИ
4. ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНІЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

ВНЗ	Оцінка випусників (нормований бал)	Оцінка роботодавців (нормований бал)	Оцінка експертів (нормований бал)	Рейтинговий бал за підготовкою фахівців інженерного/технічного напрямку	Місце за підготовкою фахівців інженерного/технічного напрямку
Чернівці - Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича	3	3	0	2	10
Житомир - Державний вищий навчальний заклад «Державний агроекологічний університет»	4	2	0	2	10
Миколаїв - Миколаївський державний гуманітарний університет імені Петра Могили	3	3	0	2	10
Сімферополь - Кримський державний агротехнологічний університет	4	1	0	2	10
Суми - Сумський національний аграрний університет	3	2	0	2	10
Київ - Київська державна академія водного транспорту імені гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного	2	2	0	2	10
Київ - Вищий навчальний заклад «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна»	4	0	0	1	10
Дніпропетровськ - Академія митної служби України	3	1	0	1	10
Біла Церква - Білоцерківський національний аграрний університет	3	1	0	1	10
Харків - Українська інженерно-педагогічна академія	2	2	0	1	10
Дніпропетровськ - Вищий навчальний заклад «Державний інститут підготовки та перепідготовки кадрів промисловості»	2	2	0	1	10
Херсон - Державний вищий навчальний заклад «Херсонський державний аграрний університет»	3	0	0	1	10
Запоріжжя - Класичний приватний університет	3	0	0	1	10
Полтава - Полтавська державна аграрна академія	0	3	0	1	10
Умань - Уманський державний аграрний університет	0	2	0	1	10
Кам'янець-Подільський - Подільський державний аграрно-технічний університет	0	1	0	0	10
Ізмаїл - Ізмаїльський інститут водного транспорту	0	0	0	0	10
Львів - Львівський інститут економіки і туризму	0	0	0	0	10
Харків - Академія внутрішніх військ Міністерства внутрішніх справ України	0	0	0	0	10

ДОДАТКИ
5. ІТ-СПЕЦІАЛЬНОСТІ

ВНЗ	Оцінка випусників (нормований бал)	Оцінка роботодавців (нормований бал)	Оцінка експертів (нормований бал)	Рейтинговий бал за підготовкою фахівців напрямку інформаційних технологій	Місце за підготовкою фахівців напрямку інформаційних технологій
Київ - Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут»	100	100	100	100	1
Київ - Київський національний університет імені Тараса Шевченка	41	56	36	44	2
Львів - Національний університет «Львівська політехніка»	31	48	24	34	3
Харків - Харківський національний університет радіоелектроніки	34	29	20	28	4
Харків - Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»	30	32	14	25	4
Київ - Державний університет інформаційно-комунікаційних технологій	12	28	24	21	5
Київ - Національний авіаційний університет	10	25	23	20	5
Київ - Національний університет «Києво-Могилянська академія»	17	23	14	18	6
Донецьк - Державний вищий навчальний заклад «Донецький національний технічний університет»	13	31	9	18	6
Дніпропетровськ - Дніпропетровський національний університет	9	34	6	16	6
Одеса - Одеський національний політехнічний університет	8	31	2	14	7
Львів - Львівський національний університет імені Івана Франка	6	24	7	12	7
Харків - Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»	12	15	8	12	7
Київ - Державний вищий навчальний заклад «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»	5	12	15	11	7
Запоріжжя - Запорізький національний технічний університет	6	20	5	10	7
Одеса - Одеська національна академія зв'язку ім. О.С. Попова	3	19	7	10	7
Донецьк - Донецький національний університет	9	17	0	9	8
Луганськ - Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля	6	16	1	8	8
Дніпропетровськ - Національний гірничий університет	7	13	3	7	8
Харків - Харківський національний університет імені В.Н.Каразіна	7	8	7	7	8
Донецьк - Донецький державний інститут штучного інтелекту	7	11	3	7	8
Севастополь - Севастопольський національний технічний університет	8	13	0	7	8
Київ - Київський національний університет будівництва і архітектури	2	15	3	6	8
Вінниця - Вінницький національний технічний університет	6	9	4	6	8

ДОДАТКИ
5. ІТ-СПЕЦІАЛЬНОСТІ

ВНЗ	Оцінка випусників (нормований бал)	Оцінка роботодавців (нормований бал)	Оцінка експертів (нормований бал)	Рейтинговий бал за підготовкою фахівців напрямку інформаційних технологій	Місце за підготовкою фахівців напрямку інформаційних технологій
Запоріжжя - Запорізька державна інженерна академія	4	11	2	6	9
Кривий Ріг - Криворізький технічний університет	3	13	0	6	9
Миколаїв - Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова	6	10	0	5	9
Одеса - Одеський національний університет імені І.І.Мечникова	5	10	0	5	9
Тернопіль - Тернопільський державний технічний університет імені Івана Пулюя	7	7	1	5	9
Запоріжжя - Приватний вищий навчальний заклад «Запорізький інститут економіки та інформаційних технологій»	5	7	3	5	9
Київ - Національний транспортний університет	0	12	2	5	9
Краматорськ - Донбаська державна машинобудівна академія	0	12	2	5	9
Севастополь - Севастопольський національний університет ядерної енергії та промисловості	3	11	0	5	9
Київ - Міжнародний науково-технічний університет	3	9	0	4	9
Суми - Сумський державний університет	2	11	0	4	9
Миколаїв - Миколаївський державний гуманітарний університет імені Петра Могили	3	9	0	4	9
Дніпропетровськ - Дніпропетровський національний університет залізничного транспорту імені академіка В.Лазаряна	4	8	0	4	9
Кіровоград - Кіровоградський національний технічний університет	2	7	3	4	9
Луцьк - Луцький державний технічний університет	2	9	0	4	9
Алчевськ - Донбаський державний технічний університет	1	9	0	4	9
Харків - Харківський національний економічний університет	3	4	3	3	9
Рівне - Національний університет водного господарства та природокористування	3	6	0	3	9
Чернівці - Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича	5	5	0	3	9
Хмельницький - Хмельницький національний університет	3	6	0	3	9
Івано-Франківськ - Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу	5	4	0	3	9
Львів - Українська академія друкарства	3	3	2	3	10
Одеса - Одеська національна академія харчових технологій	2	6	0	3	10

ДОДАТКИ
5. ІТ-СПЕЦІАЛЬНОСТІ

ВНЗ	Оцінка випусників (нормований бал)	Оцінка роботодавців (нормований бал)	Оцінка експертів (нормований бал)	Рейтинговий бал за підготовкою фахівців напрямку інформаційних технологій	Місце за підготовкою фахівців напрямку інформаційних технологій
Київ - Державний економіко-технологічний університет транспорту	2	6	0	3	10
Луганськ - Луганський національний педагогічний університет імені Тараса Шевченка	1	5	2	3	10
Київ - Національний університет біоресурсів і природокористування України	2	3	3	3	10
Одеса - Одеський державний екологічний університет	5	2	0	2	10
Ужгород - Державний вищий навчальний заклад «Ужгородський національний університет»	0	7	0	2	10
Миколаїв - Вищий навчальний заклад Миколаївський політехнічний інститут	2	5	0	2	10
Київ - Національний університет харчових технологій	0	7	0	2	10
Київ - Національна академія Служби безпеки України	3	4	0	2	10
Луцьк - Волинський національний університет імені Лесі Українки	2	4	0	2	10
Львів - Державний вищий навчальний заклад «Національний лісотехнічний університет України»	2	3	2	2	10
Львів - Львівський державний інститут новітніх технологій та управління імені В'ячеслава Чорновола	2	4	0	2	10
Дніпропетровськ - Державний вищий навчальний заклад «Український державний хіміко-технологічний університет»	0	6	0	2	10
Тернопіль - Тернопільський національний економічний університет	1	5	0	2	10
Харків - Харківський державний технічний університет будівництва та архітектури	2	4	0	2	10
Ірпінь - Національний університет державної податкової служби України	2	4	0	2	10
Київ - Національна академія управління	0	3	3	2	10
Харків - Харківський національний автомобільно-дорожній університет	1	3	1	2	10
Дніпропетровськ - Національна металургійна академія України	1	5	0	2	10
Бердянськ - Бердянський університет менеджменту і бізнесу	1	4	0	2	10
Ужгород - Закарпатський державний університет	0	5	0	2	10
Одеса - Одеський національний морський університет	2	3	0	2	10
Кременчук - Приватний вищий навчальний заклад «Кременчуцький університет економіки, інформаційних технологій і управління»	2	3	0	2	10

ДОДАТКИ
5. ІТ-СПЕЦІАЛЬНОСТІ

ВНЗ	Оцінка випусників (нормований бал)	Оцінка роботодавців (нормований бал)	Оцінка експертів (нормований бал)	Рейтинговий бал за підготовкою фахівців напрямку інформаційних технологій	Місце за підготовкою фахівців напрямку інформаційних технологій
Житомир - Житомирський державний технологічний університет	1	3	1	2	10
Севастополь - Севастопольський військово-морський ордена Червоної Зірки інститут імені П.С.Нахімова	5	0	0	2	10
Київ - Київський національний університет технологій та дизайну	1	4	0	1	10
Одеса - Одеська державна академія холоду	2	2	0	1	10
Дніпродзержинськ - Дніпродзержинський державний технічний університет	0	4	0	1	10
Черкаси - Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького	2	1	0	1	10
Жовті Води - Обласний комунальний вищий навчальний заклад «Інститут підприємництва "Стратегія»	2	1	0	1	10
Чернівці - Приватний вищий навчальний заклад «Буковинський університет»	3	1	0	1	10
Черкаси - Черкаський державний технологічний університет	1	2	0	1	10
Тернопіль - Галицький інститут імені В'ячеслава Чорновола	3	0	0	1	10
Київ - Приватний вищий навчальний заклад «Європейський університет»	2	1	0	1	10
Дніпропетровськ - Придніпровська державна академія будівництва та архітектури	0	3	0	1	10
Сімферополь - Таврійський національний університет ім. В.І.Вернадського	0	3	0	1	10
Запоріжжя - Класичний приватний університет	2	0	0	1	10
Харків - Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка	1	2	0	1	10
Дніпропетровськ - Академія митної служби України	0	3	0	1	10
Харків - Українська державна академія залізничного транспорту	0	2	0	1	10
Харків - Харківський національний університет внутрішніх справ	0	2	0	1	10
Київ - Український державний університет фінансів та міжнародної торгівлі	0	2	0	1	10
Київ - Вищий навчальний заклад "Відкритий міжнародний університет розвитку людини "Україна"	2	0	0	1	10
Херсон - Херсонський національний технічний університет	0	2	0	1	10

ДОДАТКИ
5. ІТ-СПЕЦІАЛЬНОСТІ

ВНЗ	Оцінка випусників (нормований бал)	Оцінка роботодавців (нормований бал)	Оцінка експертів (нормований бал)	Рейтинговий бал за підготовкою фахівців напрямку інформаційних технологій	Місце за підготовкою фахівців напрямку інформаційних технологій
Маріуполь - Приазовський державний технічний університет	0	2	0	1	10
Мелітополь - Таврійський державний агротехнологічний університет	0	2	0	1	10
Київ - Академія муніципального управління	0	2	0	1	10
Київ - Приватний вищий навчальний заклад «Київський університет культури»	0	0	2	1	10
Харків - Українська інженерно-педагогічна академія	1	1	0	1	10
Київ - Міжнародний Соломонів університет	0	1	0	0	10
Київ - Київський національний університет культури і мистецтв	0	1	0	0	10
Донецьк - Приватний вищий навчальний заклад «Донецький інститут автомобільного транспорту»	0	1	0	0	10
Дніпропетровськ - Вищий навчальний заклад «Державний інститут підготовки та перепідготовки кадрів промисловості»	0	0	0	0	10
Київ - Вищий навчальний заклад Київський славістичний університет	0	0	0	0	10
Івано-Франківськ - Приватний вищий навчальний заклад Інститут менеджменту та економіки «Галицька академія»	0	0	0	0	10
Харків - Харківський університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба	0	0	0	0	10
Дрогобич - Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка	0	0	0	0	10

ДОДАТКИ
6. АРХІТЕКТУРНО-БУДІВЕЛЬНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

ВНЗ	Оцінка випусників (нормований бал)	Оцінка роботодавців (нормований бал)	Оцінка експертів (нормований бал)	Рейтинговий бал за підготовкою фахівців архітектурного/будівельного напрямку	Місце за підготовкою фахівців архітектурного/будівельного напрямку
Київ - Київський національний університет будівництва і архітектури	100	100	100	100	1
Харків - Харківський державний технічний університет будівництва та архітектури	52	52	42	49	2
Дніпропетровськ - Придніпровська державна академія будівництва та архітектури	48	41	27	38	3
Одеса - Одеська державна академія будівництва та архітектури	29	36	37	34	4
Львів - Національний університет «Львівська політехніка»	31	39	21	30	5
Київ - Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури	42	11	20	24	6
Полтава - Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка	4	15	20	13	7
Київ - Національний транспортний університет	13	11	15	13	7
Сімферополь - Національна академія природоохоронного та курортного будівництва	13	12	12	12	7
Макіївка - Донбаська національна академія будівництва і архітектури	6	15	13	11	8
Донецьк - Державний вищий навчальний заклад «Донецький національний технічний університет»	2	14	15	10	8
Харків - Харківська національна академія міського господарства	6	16	5	9	8
Рівне - Національний університет водного господарства та природокористування	8	10	8	9	8
Запоріжжя - Запорізька державна інженерна академія	13	8	6	9	8
Київ - Національний авіаційний університет	0	10	15	8	8
Луганськ - Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля	19	3	1	7	9
Дніпропетровськ - Національний гірничий університет	6	9	7	7	9
Харків - Харківський національний автомобільно-дорожній університет	6	10	6	7	9
Алчевськ - Донбаський державний технічний університет	13	7	0	6	9
Запоріжжя - Приватний вищий навчальний заклад «Запорізький інститут економіки та інформаційних технологій»	13	2	2	6	9
Одеса - Одеський національний морський університет	6	4	5	5	9
Чернігів - Чернігівський державний інститут економіки і управління	10	2	2	5	9
Вінниця - Вінницький національний технічний університет	6	4	2	4	9

ДОДАТКИ
6. АРХІТЕКТУРНО-БУДІВЕЛЬНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

ВНЗ	Оцінка випусників (нормований бал)	Оцінка роботодавців (нормований бал)	Оцінка експертів (нормований бал)	Рейтинговий бал за підготовкою фахівців архітектурного/будівельного напрямку	Місце за підготовкою фахівців архітектурного/будівельного напрямку
Дніпропетровськ - Дніпропетровський національний університет залізничного транспорту імені академіка В.Лазаряна	6	5	1	4	9
Кривий Ріг - Криворізький технічний університет	0	9	3	4	9
Луцьк - Луцький державний технічний університет	0	7	4	4	9
Луганськ - Луганський національний аграрний університет	8	3	0	4	9
Кіровоград - Кіровоградський національний технічний університет	6	2	0	3	10
Львів - Львівський національний аграрний університет	0	3	4	2	10
Львів - Державний вищий навчальний заклад «Національний лісотехнічний університет України»	0	5	2	2	10
Харків - Українська державна академія залізничного транспорту	0	3	2	2	10
Черкаси - Черкаський державний технологічний університет	0	2	2	1	10
Суми - Сумський національний аграрний університет	0	3	0	1	10
Херсон - Державний вищий навчальний заклад «Херсонський державний аграрний університет»	0	2	0	1	10
Івано-Франківськ - Приватний вищий навчальний заклад Івано-Франківський університет права імені Короля Данила Галицького	0	1	1	1	10
Ужгород - Державний вищий навчальний заклад «Ужгородський національний університет»	0	1	0	0	10

ДОДАТКИ
7. РЕГІОНАЛЬНИЙ РЕЙТИНГ - ЗАХІД

ВНЗ	(КР1) Задоволеність випускників ВНЗ отриманою ними освітою і можливістю застосування її в трудовій діяльності (регіональний нормований бал)	(КР2) Сприйняття роботодавцями якості освіти в українських ВНЗ (регіональний нормований бал)	(КР3) Сприйняття експертами якості освіти в українських ВНЗ (регіональний нормований бал)	(КР4) Співпраця між ВНЗ і компаніями-роботодавцями (регіональний нормований бал)	Регіональний рейтинговий бал	Місце в регіоні
Львів - Національний університет «Львівська політехніка»	78	100	100	100	98	1
Львів - Львівський національний університет імені Івана Франка	76	60	93	40	65	2
Івано-Франківськ - Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу	56	14	36	47	34	3
Рівне - Національний університет водного господарства та природокористування	96	31	2	40	32	3
Тернопіль - Тернопільський національний економічний університет	75	22	7	30	26	4
Ужгород - Державний вищий навчальний заклад «Ужгородський національний університет»	61	15	14	23	22	5
Івано-Франківськ - Державний вищий навчальний заклад «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»	90	5	5	30	21	5
Чернівці - Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича	91	12	2	23	20	5
Тернопіль - Тернопільський державний технічний університет імені Івана Пулюя	77	11	2	27	20	5
Луцьк - Луцький державний технічний університет	46	23	12	13	19	5
Острог - Національний університет «Острозька академія»	95	7	17	7	19	5
Львів - Львівська комерційна академія	62	18	0	17	17	6
Луцьк - Волинський національний університет імені Лесі Українки	63	17	7	7	16	6
Львів - Державний вищий навчальний заклад «Національний лісотехнічний університет України»	57	19	7	7	16	6
Львів - Українська академія друкарства	42	15	0	20	15	6
Львів - Львівський національний аграрний університет	57	10	0	17	14	6
Чернівці - Буковинська державна фінансова академія	88	5	0	10	13	7
Рівне - Приватний вищий навчальний заклад «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука»	100	1	0	7	12	7

ДОДАТКИ
7. РЕГІОНАЛЬНИЙ РЕЙТИНГ - ЗАХІД

ВНЗ	(КР1) Задоволеність випускників ВНЗ отриманою ними освітою і можливістю застосування її в трудовій діяльності (регіональний нормований бал)	(КР2) Сприйняття роботодавцями якості освіти в українських ВНЗ (регіональний нормований бал)	(КР3) Сприйняття експертами якості освіти в українських ВНЗ (регіональний нормований бал)	(КР4) Співпраця між ВНЗ і компаніями-роботодавцями (регіональний нормований бал)	Регіональний рейтинговий бал	Місце в регіоні
Львів - Львівський державний університет внутрішніх справ	85	1	7	0	11	8
Хмельницький - Хмельницький національний університет	32	15	0	10	11	8
Хмельницький - Хмельницький університет управління та права	87	5	0	0	10	8
Мукачеве - Мукачівський технологічний інститут	81	4	0	3	10	8
Ужгород - Закарпатський державний університет	69	7	0	3	10	8
Львів - Львівська державна фінансова академія	69	4	0	7	10	8
Івано-Франківськ - Приватний вищий навчальний заклад Івано-Франківський університет права імені Короля Данила Галицького	96	0	0	0	10	8
Чернівці - Приватний вищий навчальний заклад «Буковинський університет»	76	0	7	0	10	8
Львів - Львівський інститут менеджменту	80	2	0	3	10	8
Хмельницький - Національна академія Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького	92	0	0	0	9	9
Тернопіль - Приватний вищий навчальний заклад «Тернопільський комерційний інститут»	90	0	0	0	9	9
Тернопіль - Галицький інститут імені В'ячеслава Чорновола	86	0	0	0	9	9
Львів - Львівський інститут економіки і туризму	71	1	0	3	8	9
Кам'янець-Подільський - Кам'янець-Подільський державний університет	56	4	2	3	8	9
Львів - Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій ім. С.З. Гжицького	46	7	2	3	8	9
Тернопіль - Приватний вищий навчальний заклад «Інститут економіки і підприємництва»	65	6	0	0	8	9

ДОДАТКИ
7. РЕГІОНАЛЬНИЙ РЕЙТИНГ - ЗАХІД

ВНЗ	(КР1) Задоволеність випускників ВНЗ отриманою ними освітою і можливістю застосування її в трудовій діяльності (регіональний нормований бал)	(КР2) Сприйняття роботодавцями якості освіти в українських ВНЗ (регіональний нормований бал)	(КР3) Сприйняття експертами якості освіти в українських ВНЗ (регіональний нормований бал)	(КР4) Співпраця між ВНЗ і компаніями-роботодавцями (регіональний нормований бал)	Регіональний рейтинговий бал	Місце в регіоні
Львів - Львівський державний університет безпеки життєдіяльності	81	0	0	0	8	9
Рівне - Рівненський державний гуманітарний університет	50	3	0	7	8	9
Хмельницький - Приватний вищий навчальний заклад «Хмельницький економічний університет»	75	0	0	0	8	9
Львів - Львівський державний інститут новітніх технологій та управління імені В'ячеслава Чорновола	65	3	0	0	7	9
Івано-Франківськ - Приватний вищий навчальний заклад Інститут менеджменту та економіки «Галицька академія»	58	0	0	3	7	9
Ужгород - Приватний вищий навчальний заклад «Карпатський університет імені Августина Волошина»	65	0	0	0	7	9
Хмельницький - Приватний вищий навчальний заклад «Університет економіки і підприємництва»	57	2	0	0	6	9
Кам'янець-Подільський - Подільський державний аграрно-технічний університет	53	1	0	0	6	9
Дрогобич - Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка	27	0	0	0	3	10

ДОДАТКИ
8. РЕГІОНАЛЬНИЙ РЕЙТИНГ - ЦЕНТР

ВНЗ	(КР1) Задоволеність випускників ВНЗ отриманою ними освітою і можливістю застосування її в трудовій діяльності (регіональний нормований бал)	(КР2) Сприйняття роботодавцями якості освіти в українських ВНЗ (регіональний нормований бал)	(КР3) Сприйняття експертами якості освіти в українських ВНЗ (регіональний нормований бал)	(КР4) Співпраця між ВНЗ і компаніями-роботодавцями (регіональний нормований бал)	Регіональний рейтинговий бал	Місце в регіоні
Київ - Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут»	91	100	59	100	87	1
Київ - Київський національний університет імені Тараса Шевченка	100	64	100	76	82	2
Київ - Державний вищий навчальний заклад «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»	82	44	48	59	54	3
Київ - Національний університет «Києво-Могилянська академія»	95	34	49	43	47	4
Київ - Київський національний університет будівництва і архітектури	60	40	20	72	46	4
Київ - Київський національний торговельно-економічний університет	72	35	9	30	30	5
Київ - Національний університет харчових технологій	57	31	3	37	27	5
Київ - Національний транспортний університет	71	28	2	28	25	5
Київ - Національний авіаційний університет	65	16	9	24	21	6
Київ - Національний університет біоресурсів і природокористування України	64	12	4	13	15	7
Полтава - Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка	70	9	2	15	15	7
Київ - Київська державна академія водного транспорту імені гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного	72	3	2	17	14	7
Чернігів - Чернігівський державний технологічний університет	81	7	2	9	14	7
Київ - Державний університет інформаційно-комунікаційних технологій	85	3	2	11	13	8
Київ - Державний економіко-технологічний університет транспорту	73	9	0	9	13	8
Київ - Київський національний університет технологій та дизайну	49	12	3	9	12	8
Суми - Сумський державний університет	66	7	0	11	12	8

ДОДАТКИ
8. РЕГІОНАЛЬНИЙ РЕЙТИНГ - ЦЕНТР

ВНЗ	(КР1) Задоволеність випускників ВНЗ отриманою ними освітою і можливістю застосування її в трудовій діяльності (регіональний нормований бал)	(КР2) Сприйняття роботодавцями якості освіти в українських ВНЗ (регіональний нормований бал)	(КР3) Сприйняття експертами якості освіти в українських ВНЗ (регіональний нормований бал)	(КР4) Співпраця між ВНЗ і компаніями-роботодавцями (регіональний нормований бал)	Регіональний рейтинговий бал	Місце в регіоні
Київ - Державна академія житлово-комунального господарства	74	11	0	4	12	8
Полтава - Полтавський університет споживчої кооперації України	56	13	0	6	11	8
Черкаси - Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького	77	2	0	9	11	8
Житомир - Державний вищий навчальний заклад «Державний агроєкологічний університет»	57	3	0	15	11	8
Полтава - Полтавська державна аграрна академія	74	7	1	4	11	8
Вінниця - Вінницький національний технічний університет	62	9	2	4	11	8
Суми - Сумський національний аграрний університет	57	5	1	11	11	8
Київ - Вищий навчальний заклад «Університет економіки та права «КРОК»	74	3	1	7	11	8
Кіровоград - Кіровоградський національний технічний університет	60	6	2	7	11	8
Житомир - Житомирський державний технологічний університет	56	6	0	9	10	8
Київ - Міжрегіональна Академія управління персоналом	63	4	2	7	10	8
Чернігів - Чернігівський державний інститут економіки і управління	79	2	0	6	10	8
Київ - Вищий навчальний заклад «Київський університет ринкових відносин»	100	1	0	0	10	8
Вінниця - Вінницький державний аграрний університет	82	3	2	2	10	8
Кременчук - Приватний вищий навчальний заклад «Кременчуцький університет економіки, інформаційних технологій і управління»	91	1	0	2	10	8
Київ - Університет банківської справи Національного банку України	73	2	1	6	10	8
Київ - Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури	79	1	4	2	10	8

ДОДАТКИ
8. РЕГІОНАЛЬНИЙ РЕЙТИНГ - ЦЕНТР

ВНЗ	(КР1) Задоволеність випускників ВНЗ отриманою ними освітою і можливістю застосування її в трудовій діяльності (регіональний нормований бал)	(КР2) Сприйняття роботодавцями якості освіти в українських ВНЗ (регіональний нормований бал)	(КР3) Сприйняття експертами якості освіти в українських ВНЗ (регіональний нормований бал)	(КР4) Співпраця між ВНЗ і компаніями-роботодавцями (регіональний нормований бал)	Регіональний рейтинговий бал	Місце в регіоні
Київ - Національна академія Служби безпеки України	89	0	2	0	9	9
Кременчук - Кременчуцький державний університет імені Михайла Остроградського	78	2	1	2	9	9
Черкаси - Черкаський державний технологічний університет	64	4	0	6	9	9
Київ - Академія управління Міністерства внутрішніх справ	78	3	2	0	9	9
Київ - Академія прокуратури України при Генеральній прокуратурі України	92	0	0	0	9	9
Київ - Київський національний університет культури і мистецтв	68	2	1	6	9	9
Біла Церква - Білоцерківський національний аграрний університет	63	3	1	6	9	9
Київ - Академія муніципального управління	66	3	1	4	9	9
Київ - Приватний вищий навчальний заклад «Європейський університет»	78	0	1	2	9	9
Умань - Уманський державний аграрний університет	55	2	1	7	9	9
Київ - Київський університет туризму, економіки і права	62	4	2	2	9	9
Київ - Приватний вищий навчальний заклад «Міжнародний християнський університет - Київ»	71	0	1	4	9	9
Київ - Київський національний лінгвістичний університет	51	0	6	6	8	9
Ірпінь - Національний університет державної податкової служби України	65	5	1	0	8	9
Київ - Київський університет права Національної академії наук України	70	2	3	0	8	9
Київ - Приватний вищий навчальний заклад «Київський міжнародний університет»	74	0	1	2	8	9

ДОДАТКИ
8. РЕГІОНАЛЬНИЙ РЕЙТИНГ - ЦЕНТР

ВНЗ	(КР1) Задоволеність випускників ВНЗ отриманою ними освітою і можливістю застосування її в трудовій діяльності (регіональний нормований бал)	(КР2) Сприйняття роботодавцями якості освіти в українських ВНЗ (регіональний нормований бал)	(КР3) Сприйняття експертами якості освіти в українських ВНЗ (регіональний нормований бал)	(КР4) Співпраця між ВНЗ і компаніями-роботодавцями (регіональний нормований бал)	Регіональний рейтинговий бал	Місце в регіоні
Київ - Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова	62	2	3	2	8	9
Суми - Державний вищий навчальний заклад «Українська академія банківської справи Національного банку України»	67	1	1	4	8	9
Київ - Державна академія статистики, обліку та аудиту Держкомстату України	61	2	0	4	8	9
Черкаси - Вищий навчальний заклад «Східноєвропейський університет економіки і менеджменту»	73	0	0	2	8	9
Київ - Академія адвокатури України	66	1	3	0	8	9
Кіровоград - Державна льотна академія України	68	3	0	0	8	9
Київ - Міжнародний науково-технічний університет	56	4	0	2	8	9
Київ - Вищий навчальний заклад «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна»	73	0	0	0	7	9
Київ - Київський інститут міжнародної економіки та підприємництва	61	3	1	0	7	9
Чернігів - Чернігівський державний інститут права, соціальних технологій та праці	74	0	0	0	7	9
Київ - Київський національний університет внутрішніх справ	58	1	2	2	7	9
Київ - Український державний університет фінансів та міжнародної торгівлі	61	3	0	0	7	9
Київ - Національна академія управління	45	3	0	4	7	9
Київ - Академія праці і соціальних відносин Федерації професійних спілок України	61	0	0	2	7	9
Київ - Державний інститут підготовки кадрів	59	0	0	2	7	9
Переяслав-Хмельницький - Державний вищий навчальний заклад «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»	65	0	0	0	7	9

ДОДАТКИ
8. РЕГІОНАЛЬНИЙ РЕЙТИНГ - ЦЕНТР

ВНЗ	(КР1) Задоволеність випускників ВНЗ отриманою ними освітою і можливістю застосування її в трудовій діяльності (регіональний нормований бал)	(КР2) Сприйняття роботодавцями якості освіти в українських ВНЗ (регіональний нормований бал)	(КР3) Сприйняття експертами якості освіти в українських ВНЗ (регіональний нормований бал)	(КР4) Співпраця між ВНЗ і компаніями-роботодавцями (регіональний нормований бал)	Регіональний рейтинговий бал	Місце в регіоні
Київ - Державний вищий навчальний заклад «Українська академія бізнесу та підприємництва»	49	3	0	2	6	9
Київ - Вищий навчальний заклад «Київський економічний інститут менеджменту»	51	3	1	0	6	9
Київ - Вищий навчальний заклад Інститут реклами	55	1	0	0	6	9
Київ - Міжнародний Соломонів університет	53	0	1	0	6	9
Бровари - Приватний вищий навчальний заклад «Економіко-технологічний університет»	49	0	0	2	6	10
Київ - Приватний вищий навчальний заклад «Київський інститут бізнесу та технологій»	51	1	0	0	6	10
Київ - Вищий навчальний заклад «Університет сучасних знань»	53	0	0	0	5	10
Київ - Вищий навчальний заклад Київський славістичний університет	49	0	0	0	5	10
Київ - Вищий навчальний заклад «Київський гуманітарний інститут»	45	0	1	0	5	10
Буча - Приватний вищий навчальний заклад «Український гуманітарний інститут»	48	0	0	0	5	10
Кіровоград - Приватний вищий навчальний заклад «Кіровоградський інститут регіонального управління та економіки»	42	1	0	0	4	10
Київ - Міжгалузовий інститут управління Міністерства освіти і науки України	41	0	0	0	4	10
Умань - Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини	34	0	0	0	3	10
Київ - Приватний вищий навчальний заклад «Міжнародний університет фінансів»	28	0	1	0	3	10
Київ - Приватний вищий навчальний заклад «Київський університет культури»	23	0	1	0	2	10
Житомир - Приватний вищий навчальний заклад «Інститут підприємництва та сучасних технологій»	0	0	0	0	0	10

ДОДАТКИ
9. РЕГІОНАЛЬНИЙ РЕЙТИНГ - ПІВДЕНЬ

ВНЗ	(КР1) Задоволеність випускників ВНЗ отриманою ними освітою і можливістю застосування її в трудовій діяльності (регіональний нормований бал)	(КР2) Сприйняття роботодавцями якості освіти в українських ВНЗ (регіональний нормований бал)	(КР3) Сприйняття експертами якості освіти в українських ВНЗ (регіональний нормований бал)	(КР4) Співпраця між ВНЗ і компаніями-роботодавцями (регіональний нормований бал)	Регіональний рейтинговий бал	Місце в регіоні
Дніпропетровськ - Національний гірничий університет	76	66	97	100	86	1
Дніпропетровськ - Дніпропетровський національний університет	56	100	100	50	81	2
Одеса - Одеський національний політехнічний університет	70	88	48	96	77	2
Дніпропетровськ - Державний вищий навчальний заклад «Український державний хіміко-технологічний університет»	54	66	35	92	64	3
Одеса - Одеський державний економічний університет	77	48	55	71	60	3
Дніпропетровськ - Національна металургійна академія України	55	55	55	71	60	3
Одеса - Одеська державна академія будівництва та архітектури	65	53	45	67	56	4
Запоріжжя - Запорізький національний технічний університет	68	61	45	50	54	4
Дніпропетровськ - Придніпровська державна академія будівництва та архітектури	58	57	45	54	53	4
Кривий Ріг - Криворізький технічний університет	77	49	39	58	52	4
Одеса - Одеський національний університет імені І.І.Мечникова	71	31	48	67	51	4
Одеса - Одеська національна академія харчових технологій	73	65	0	58	45	5
Одеса - Одеська національна юридична академія	84	27	68	17	41	6
Дніпропетровськ - Дніпропетровський національний університет залізничного транспорту імені академіка В.Лазаряна	86	42	19	42	40	6
Одеса - Одеська національна академія зв'язку ім. О.С. Попова	58	23	10	75	38	6
Сімферополь - Національна академія природоохоронного та курортного будівництва	67	28	45	21	35	7
Запоріжжя - Запорізька державна інженерна академія	72	37	26	25	33	7

ДОДАТКИ
9. РЕГІОНАЛЬНИЙ РЕЙТИНГ - ПІВДЕНЬ

ВНЗ	(КР1) Задоволеність випускників ВНЗ отриманою ними освітою і можливістю застосування її в трудовій діяльності (регіональний нормований бал)	(КР2) Сприйняття роботодавцями якості освіти в українських ВНЗ (регіональний нормований бал)	(КР3) Сприйняття експертами якості освіти в українських ВНЗ (регіональний нормований бал)	(КР4) Співпраця між ВНЗ і компаніями-роботодавцями (регіональний нормований бал)	Регіональний рейтинговий бал	Місце в регіоні
Миколаїв - Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова	71	35	19	29	32	7
Одеса - Одеський національний морський університет	64	37	10	38	32	7
Одеса - Одеська державна академія холоду	68	23	0	46	28	8
Дніпродзержинськ - Дніпродзержинський державний технічний університет	52	15	35	21	26	8
Севастополь - Севастопольський національний технічний університет	51	31	10	25	25	8
Херсон - Херсонський національний технічний університет	55	20	19	25	25	8
Запоріжжя - Державний вищий навчальний заклад «Запорізький національний університет»	62	31	13	17	24	8
Сімферополь - Таврійський національний університет ім. В.І.Вернадського	65	23	19	13	23	8
Дніпропетровськ - Дніпропетровський університет економіки та права	68	11	29	13	22	8
Дніпропетровськ - Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ	87	6	19	13	20	8
Дніпропетровськ - Академія митної служби України	83	4	19	4	17	9
Бердянськ - Бердянський університет менеджменту і бізнесу	100	4	0	17	16	9
Миколаїв - Миколаївський державний гуманітарний університет імені Петра Могили	85	18	6	0	16	9
Дніпропетровськ - Дніпропетровська державна фінансова академія	79	8	6	13	16	9
Мелітополь - Таврійський державний агротехнологічний університет	86	10	0	13	16	9
Дніпропетровськ - Дніпропетровський державний аграрний університет	54	9	6	17	15	9
Херсон - Державний вищий навчальний заклад «Херсонський державний аграрний університет»	72	12	0	13	15	9

ДОДАТКИ
9. РЕГІОНАЛЬНИЙ РЕЙТИНГ - ПІВДЕНЬ

ВНЗ	(КР1) Задоволеність випускників ВНЗ отриманою ними освітою і можливістю застосування її в трудовій діяльності (регіональний нормований бал)	(КР2) Сприйняття роботодавцями якості освіти в українських ВНЗ (регіональний нормований бал)	(КР3) Сприйняття експертами якості освіти в українських ВНЗ (регіональний нормований бал)	(КР4) Співпраця між ВНЗ і компаніями-роботодавцями (регіональний нормований бал)	Регіональний рейтинговий бал	Місце в регіоні
Одеса - Одеська національна морська академія	60	9	6	13	14	9
Севастополь - Севастопольський національний університет ядерної енергії та промисловості	63	10	10	4	13	9
Одеса - Одеський державний аграрний університет	60	14	0	8	13	9
Миколаїв - Миколаївський державний аграрний університет	76	12	0	4	13	9
Жовті Води - Обласний комунальний вищий навчальний заклад "Інститут підприємництва «Стратегія»	64	9	3	8	13	9
Миколаїв - Вищий навчальний заклад Миколаївський політехнічний інститут	57	14	0	8	12	9
Херсон - Вищий навчальний заклад «Херсонський державний морський інститут»	55	4	0	13	11	9
Одеса - Вищий навчальний заклад «Одеський державний інститут вимірювальної техніки»	92	4	0	0	11	9
Керч - Керченський державний морський технологічний університет	83	3	0	4	10	10
Сімферополь - Кримський державний агротехнологічний університет	67	5	3	4	10	10
Ялта - Республіканський вищий навчальний заклад Кримський гуманітарний університет	96	0	0	0	10	10
Дніпропетровськ - Вищий навчальний приватний заклад «Дніпропетровський гуманітарний університет»	55	1	13	0	9	10
Дніпропетровськ - Вищий навчальний заклад «Державний інститут підготовки та перепідготовки кадрів промисловості»	57	3	0	8	9	10
Одеса - Міжнародний гуманітарний університет	67	7	0	0	9	10
Нікополь - Приватний вищий навчальний заклад «Нікопольський економічний університет»	56	1	10	0	9	10
Запоріжжя - Класичний приватний університет	58	5	0	4	9	10
Кривий Ріг - Приватний навчальний заклад «Інститут ділового адміністрування»	77	2	0	0	8	10

ДОДАТКИ
9. РЕГІОНАЛЬНИЙ РЕЙТИНГ - ПІВДЕНЬ

ВНЗ	(КР1) Задоволеність випускників ВНЗ отриманою ними освітою і можливістю застосування її в трудовій діяльності (регіональний нормований бал)	(КР2) Сприйняття роботодавцями якості освіти в українських ВНЗ (регіональний нормований бал)	(КР3) Сприйняття експертами якості освіти в українських ВНЗ (регіональний нормований бал)	(КР4) Співпраця між ВНЗ і компаніями-роботодавцями (регіональний нормований бал)	Регіональний рейтинговий бал	Місце в регіоні
Севастополь - Приватний вищий навчальний заклад «Український морський інститут»	70	2	0	0	8	10
Сімферополь - Приватний вищий навчальний заклад «Кримський інститут бізнесу»	53	7	0	0	8	10
Одеса - Одеський державний екологічний університет	50	4	0	4	7	10
Запоріжжя - Приватний вищий навчальний заклад «Запорізький інститут економіки та інформаційних технологій»	49	7	0	0	7	10
Херсон - Приватний вищий навчальний заклад «Херсонський економічно-правовий інститут»	69	0	0	0	7	10
Севастополь - Севастопольський військово-морський ордена Червоної Зірки інститут імені П.С.Нахімова	67	0	0	0	7	10
Сімферополь - Республіканський вищий навчальний заклад «Кримський інженерно-педагогічний університет»	58	0	0	0	6	10
Ізмаїл - Ізмаїльський інститут водного транспорту	53	0	0	0	5	10
Сімферополь - Вищий навчальний заклад «Університет економіки і управління»	52	0	0	0	5	10
Херсон - Приватний вищий навчальний заклад «Міжнародний університет бізнесу і права»	35	1	0	0	4	10
Сімферополь - Приватний вищий навчальний заклад «Кримський інститут економіки та господарського права»	30	1	0	0	3	10

ДОДАТКИ
10. РЕГІОНАЛЬНИЙ РЕЙТИНГ - СХІД

ВНЗ	(КР1) Задоволеність випускників ВНЗ отриманою ними освітою і можливістю застосування її в трудовій діяльності (регіональний нормований бал)	(КР2) Сприйняття роботодавцями якості освіти в українських ВНЗ (регіональний нормований бал)	(КР3) Сприйняття експертами якості освіти в українських ВНЗ (регіональний нормований бал)	(КР4) Співпраця між ВНЗ і компаніями-роботодавцями (регіональний нормований бал)	Регіональний рейтинговий бал	Місце в регіоні
Донецьк - Державний вищий навчальний заклад «Донецький національний технічний університет»	75	97	51	100	83	1
Харків - Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»	66	100	30	63	65	2
Харків - Національна юридична академія України імені Ярослава Мудрого	100	41	100	20	58	3
Донецьк - Донецький національний університет	79	49	46	57	53	4
Харків - Харківський державний технічний університет будівництва та архітектури	64	40	33	30	38	5
Харків - Харківський національний автомобільно-дорожній університет	62	43	8	50	37	5
Донецьк - Донецький державний університет економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського	70	39	11	30	31	6
Луганськ - Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля	68	31	0	40	28	6
Харків - Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»	60	30	15	27	27	6
Харків - Харківський національний університет радіоелектроніки	63	26	14	27	26	6
Алчевськ - Донбаський державний технічний університет	39	35	7	30	26	6
Харків - Харківська національна академія міського господарства	55	38	7	17	24	7
Краматорськ - Донбаська державна машинобудівна академія	60	27	2	27	23	7
Харків - Національний фармацевтичний університет	38	25	10	27	22	7
Харків - Харківський національний університет імені В.Н.Каразіна	59	11	30	13	22	7
Макіївка - Донбаська національна академія будівництва і архітектури	61	19	2	27	21	7
Харків - Харківський національний економічний університет	61	17	11	17	19	7

ДОДАТКИ
10. РЕГІОНАЛЬНИЙ РЕЙТИНГ - СХІД

ВНЗ	(КР1) Задоволеність випускників ВНЗ отриманою ними освітою і можливістю застосування її в трудовій діяльності (регіональний нормований бал)	(КР2) Сприйняття роботодавцями якості освіти в українських ВНЗ (регіональний нормований бал)	(КР3) Сприйняття експертами якості освіти в українських ВНЗ (регіональний нормований бал)	(КР4) Співпраця між ВНЗ і компаніями-роботодавцями (регіональний нормований бал)	Регіональний рейтинговий бал	Місце в регіоні
Харків - Українська державна академія залізничного транспорту	72	17	5	17	19	7
Харків - Харківський державний університет харчування та торгівлі	53	30	2	10	18	7
Луганськ - Луганський національний аграрний університет	61	13	5	10	15	8
Маріуполь - Приазовський державний технічний університет	50	11	3	13	13	8
Харків - Приватний вищий навчальний заклад Харківський гуманітарний університет «Народна українська академія»	78	4	3	10	13	8
Донецьк - Донецький державний університет управління	61	10	2	10	13	8
Луганськ - Луганський державний університет внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка	88	0	0	10	12	8
Луганськ - Луганський національний педагогічний університет імені Тараса Шевченка	60	5	8	3	11	9
Харківська область - Харківська державна зооветеринарна академія	80	3	0	3	10	9
Донецьк - Донецький державний інститут штучного інтелекту	52	1	11	3	10	9
Донецьк - Приватний вищий навчальний заклад «Донецький інститут автомобільного транспорту»	42	6	2	10	9	9
Харківська область - Харківський національний аграрний університет ім. В.В.Докучаєва	76	5	0	0	9	9
Харків - Харківський національний університет внутрішніх справ	68	5	2	0	9	9
Донецьк - Приватний вищий навчальний заклад «Донецький університет економіки та права»	62	3	3	3	9	9
Харків - Академія внутрішніх військ Міністерства внутрішніх справ України	53	2	6	3	9	9

ДОДАТКИ
10. РЕГІОНАЛЬНИЙ РЕЙТИНГ - СХІД

ВНЗ	(КР1) Задоволеність випускників ВНЗ отриманою ними освітою і можливістю застосування її в трудовій діяльності (регіональний нормований бал)	(КР2) Сприйняття роботодавцями якості освіти в українських ВНЗ (регіональний нормований бал)	(КР3) Сприйняття експертами якості освіти в українських ВНЗ (регіональний нормований бал)	(КР4) Співпраця між ВНЗ і компаніями-роботодавцями (регіональний нормований бал)	Регіональний рейтинговий бал	Місце в регіоні
Донецьк - Приватний вищий навчальний заклад «Донецький інститут туристичного бізнесу»	85	1	0	0	9	9
Харків - Українська інженерно-педагогічна академія	40	6	5	3	8	9
Харків - Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка	53	4	0	3	8	9
Харків - Харківський національний педагогічний університет імені Г.С.Сковороди	62	2	2	0	7	9
Маріуполь - Маріупольський державний гуманітарний університет	55	5	0	0	7	9
Донецьк - Вищий навчальний заклад Донецький інститут ринку та соціальної політики	65	1	0	0	7	9
Донецьк - Вищий заклад освіти Донецький інститут підприємництва м. Донецька	54	4	0	0	7	9
Донецьк - Приватний вищий навчальний заклад «Донецький інститут психології і підприємництва»	55	1	0	0	6	9
Макіївка - Приватний вищий навчальний заклад «Макіївський економіко-гуманітарний інститут»	51	1	0	0	5	10
Харків - Приватний вищий навчальний заклад «Міжнародний Слов'янський університет. Харків»	37	0	0	3	5	10
Слов'янськ - Слов'янський державний педагогічний університет	42	1	0	0	4	10
Харків - Приватний вищий навчальний заклад "Харківський інститут економіки ринкових відносин та менеджменту"	35	2	0	0	4	10
Харків - Харківський університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба	27	1	0	3	4	10
Харків - Приватний вищий навчальний заклад «Харківський соціально-економічний інститут»	37	0	0	0	4	10
Харків - Харківська державна академія культури	31	2	0	0	4	10

ЛІТЕРАТУРА

1. Bell D. Notes on the Post-Industrial Society // The Public Interest. – 1967. – No 7.

2. Florida, R. The Rise of the Creative Class: And How It's Transforming Work, Leisure, Community and Everyday Life. – Basic Books, 2002. – 416 p.

3. Окара, А.Н. В окрестностях Нового Константинополя, или восточная цивилизация перед лицом новейшего мирового хаоса-порядка // Цивилизационные активы и цивилизационные рамки национальной российской политики. – 2009. – № 6(15). – С. 9-52.

4. Lane, R. E. The Decline of Politics and Ideology in a Knowledgable Society // American Sociological Review, 31. – 1966. – P. 649-662.

5. Valimaa, J., Hoffman, D. Knowledge Society Discourse and Higher Education // High Education. – 2008. – 56. – P. 265-285.

6. Altbach, P.G., Reisberg, L. and Rumbley, L.E. Trends in Global Higher Education: Tracking an Academic Revolution. – UNESCO, 2009. – 254 p.

7. Ашин, Г.К. Мировое элитное образование. – М.: Анкил, 2008. – 360 с.

8. Salmi, J. The Challenge of Establishing World-Class Universities. – The World Bank, 2009. – 116 p.

9. Cliatt, C. Princeton endowment earns 14,7% return. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.princeton.edu/main/news/archive/S28/71/07M45/index.xml?section=topstories>

10. Weingart, P., Maasen, S. Elite Through Ranking – the Emergence of the Enterprising University // The Changing Governance of the Sciences. – Springer, 2007. – P. 75-99.

11. Салми, Дж. Создание университетов мирового класса. – М., 2009.– 132 с.

12. Levin, H.M., Dong Wook Jeong, Dongshu Ou. What is World-Class University? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.tc.columbia.edu/centers/coce/pdf_files/c12.pdf

13. King, C. World Class? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.guardian.co.uk/education/2003/nov/18/highereducation.worldclass10>

14. Niland, J. The Challenge of Building World-Class University in Asian Region [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://educationdev.net/educationdev/fe/Article.aspx?Aid=47>

15. Yonezava, Akiyoshi. Making “World-Class Universities”: Japan’s Experiment // Higher Education Management and Policy, – Vol. 15, – N 2. – P. 9-23.

16. Altbach, P.G. The Costs and Benefits of World-Class University. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://findarticles.com/p/articles/mi_qa3860/is_200401/ai_n9365859/?tag=content;col1

17. Кримський, С. Під сигнатурою Софії. – К.: Видавничий дім КМА, 2008. – 367 с.

18. Research University. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://en.wikipedia.org/wiki/Research_University

19. Harvard University. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://en.wikipedia.org/wiki/Harvard_University#cite_note-NACUBO-2

20. Курбатов, С., Кашин, А. «Болезнь не за кого» или осуществим ли украинский прорыв в международные университетские рейтинги. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zn.ua/articles/60690#article>

21. Индикатори роботи університетів із відповідними ваговими коефіцієнтами. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.dt.ua/img/st_img/2010/802/802-12_vo_send_ukr.gif

22. Курбатов, С. Реальність та задзеркалля університетських рейтингів // Дзеркало тижня. – № 15(644). – 21-27 квітня 2007 р.

23. Chan, W. W. Y., Dimmock, C. The Internationalization of Universities. Globalist, Internationalist and Translocalist Models // Journal of Research in International Education. – 2008. – 7. – P. 184-204.

24. Horta, H. Global and National Prominent Universities: Internationalization, Competitiveness and the Role of the State // High Education. – 2009. – 58. – P. 387-405.

25. Higher Education in a Globalized Society. UNESCO Education Position Paper. – UNESCO, 2004. – 28 p.

26. Healey, N.M. Is Higher Education in Really “Internationalizing”? // High Education. – 2008, 55. – P. 333-355.

27. Code of Good Practice in the Provision of Transnational Education. – Lisbon, Council of Europe/UNESCO, 2000.

28. Феномен інновацій: освіта, суспільство, культура. – К.: Педагогічна думка, 2008. – 472 с.

29. Бодриар, Ж. Символический обмен и смерть.[Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.gumer.info/bogoslov_Buks/Philos/Bodr_Simv/06.php

30. Бодриар, Ж. Пароли. От фрагмента к фрагменту. – Екатеринбург: У-Фактория, 2006. – 200 с.

31. Ідея університету: Антологія // упорядники: М. Зубрицька, Н. Бабалик, З. Рибчинська. – Львів: Літопис, 2002. – 304 с.

СИСТЕМ
КЕПІТАЛ
МЕНЕДЖМЕНТ

compass website
www.yourcompass.org

project initiator
www.scm.com.ua

